2024/1640

19.6.2024

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2024/1640,

31. mai 2024,

mis käsitleb mehhanisme, mille liikmesriigid peavad kehtestama, et tõkestada finantssüsteemi kasutamist rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil, millega muudetakse direktiivi (EL) 2019/1937 ning muudetakse direktiivi (EL) 2015/849 ja tunnistatakse see kehtetuks

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust ([1]),

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ([2]),

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ([3])

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2015/849 ([4]) on peamine õigusakt, millega tõkestatakse liidu finantssüsteemi kasutamist rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil. Direktiivis on sätestatud terviklik õigusraamistik, mida Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2018/843 ([5]) tugevdas veelgi, käsitledes tekkivaid riske ja parandades läbipaistvust seoses tegelike kasusaajatega. Hoolimata kõnealuse õigusraamistikuga saavutatust on kogemused näidanud, et direktiivi (EL) 2015/849 tuleks täiustada, et riske piisavalt maandada ja avastada tulemuslikult katsed kasutada liidu finantssüsteemi kuritegelikel eesmärkidel ning et suurendada siseturu usaldusväärsust.

(2) Pärast direktiivi (EL) 2015/849 jõustumist on leitud mitu valdkonda, kus oleks vaja muudatusi, et liidu finantssüsteem oleks piisavalt vastupidav ja võimekas, et hoida ära rahapesu ja terrorismi rahastamine.

(3) Direktiivi (EL) 2015/849 rakendamisega seoses on leitud, et eri liikmesriikide pädevate asutuste tavad ja käsitused on märkimisväärselt erinevad ning puudub piisavalt tulemuslik piiriülese koostöö kord. Sellepärast on vaja sõnastada selgemad nõuded, mis peaksid aitama kaasa sujuvale koostööle kogu liidus, kuid võimaldama liikmesriikidel siiski arvestada oma riikliku süsteemi erisustega.

([1]) ELT C 210, 25.5.2022, lk 15.
([2]) ELT C 152, 6.4.2022, lk 89.
([3]) Euroopa Parlamendi 24. aprilli 2024. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 30. mai 2024. aasta otsus.
([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73).
([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/843, millega muudetakse direktiivi (EL) 2015/849, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist, ning millega muudetakse direktiive 2009/138/EÜ ja 2013/36/EL (ELT L 156, 19.6.2018, lk 43).

(4) Käesolev direktiiv on osa terviklikust paketist, mille eesmärk on tugevdada liidu rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise raamistikku. Käesolev direktiiv ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EL) 2023/1113, ([6]) (EL) 2024/1624 ([7]) ja (EL) 2024/1620 ([8]) moodustavad koos õigusraamistiku, millega reguleeritakse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõudeid, mida peavad täitma kohustatud isikud ning millele tugineb liidu institutsiooniline rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise raamistik, sealhulgas Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Ameti (AMLA) loomine.

(5) Rahapesu ja terrorismi rahastamine on sageli rahvusvaheline. Meetmetel, mida võetakse liidu tasandil ja mis ei pööra tähelepanu rahvusvahelisele koordineerimisele ja koostööle, oleks väga väike mõju. Niisiis peaksid selles valdkonnas võetavad liidu meetmed sobima kokku rahvusvahelisel tasandil võetavate muude meetmetega ja olema vähemalt sama ranged. Liidu tegevuses tuleks ka edaspidi arvestada eelkõige rahapesuvastase töökonna soovitustega ning muude rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamises osalevate rahvusvaheliste organite meetmetega. Rahapesu ja terrorismi rahastamise paremaks tõkestamiseks tuleks asjaomased liidu õigusaktid viia asjakohasel juhul kooskõlla 2012. aasta veebruaris rahapesuvastase töökonna vastu võetud rahvusvaheliste standarditega rahapesu ning terrorismi ja massihävitusrelvade leviku rahastamise vastu võitlemise kohta (edaspidi „rahapesuvastase töökonna muudetud soovitused“) ning nende standardite hilisemate muudatustega.

(6) Konkreetsed rahapesu ja terrorismi rahastamise ohud, riskid ja nõrgad kohad riikide teatavates majandusharudes vähendavad liikmesriikide võimet hoida liidu finantssüsteem usaldusväärne ja toimekindel. Seega tuleks liikmesriikidel lubada kohaldada rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõudeid ka muudele sektoritele, mida määruse (EL) 2024/1624 kohaldamisalas ei ole, aga milles on asjaomaseid spetsiifilisi riske. Liidu siseturu ning rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise süsteemi toimivuse säilitamiseks peaks komisjon saama AMLA abiga hinnata, kas liikmesriikide kavandatud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõuete kohaldamine lisasektoritele on põhjendatud. Kui liidu parimates huvides on võtta asjaomaste sektorite suhtes liidu tasandi meetmeid, peaks komisjon asjaomasele liikmesriigile, kes kavatseb kohaldada rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõudeid kõnealuste sektorite suhtes, teada andma, et ta kavatseb võtta liidu tasandi meetmeid, ja liikmesriik peaks kavandatud riiklikest meetmetest loobuma, välja arvatud juhul, kui need meetmed on ette nähtud kiireloomulise riski kõrvaldamiseks.

(7) Teatavate kohustatud isikute kategooriate suhtes kohaldatakse nende teenuste osutamiseks tegevusloa- või regulatiivseid nõudeid, samal ajal kui teiste ettevõtjate kategooriate puhul ei ole juurdepääs kutsealale reguleeritud. Olenemata raamistikust, mida kohaldatakse kutsealal tegutsemise või tegevuse suhtes, tegutsevad kõik kohustatud isikud liidu finantssüsteemi pääsuvalitsejatena ning peavad selle ülesande täitmiseks arendama spetsiifilisi rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise oskusi. Liikmesriigid peaksid kaaluma sellistel kutsealadel tegutseda soovivatele isikutele koolituse pakkumist, et võimaldada neil oma kohustusi täita. Liikmesriigid võiksid näiteks kaaluda rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise kursuste lisamist nende kutsealadega seotud akadeemilisse õppesse või koostööd kutseliitudega, et koolitada kutseala uusi töötajaid.

(8) Kui kohustatud isikute suhtes ei kohaldata spetsiifilisi tegevusloa- või registreerimisnõudeid, peaksid liikmesriigid kehtestama süsteemid, mis võimaldavad järelevalve tegijatel kindlalt teada oma järelevalve alla kuuluvate isikute arvu, et tagada piisav järelevalve selliste kohustatud isikute üle. See ei tähenda, et liikmesriigid peavad kehtestama spetsiifilised rahapesu ja terrorismi rahastamise valdkonna registreerimisnõuded, kui see ei ole vajalik kohustatud isikute tuvastamiseks, näiteks kui käibemaksukohustuslasena registreerimine võimaldab tuvastada ettevõtjaid, kelle tegevus kuulub rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõuete kohaldamisalasse.

([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/1113, mis käsitleb rahaülekannetes ja teatavates krüptovaraülekannetes edastatavat teavet ning millega muudetakse direktiivi (EL) 2015/849 (ELT L 150, 9.6.2023, lk 1).

([7]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2024. aasta määrus (EL) 2024/1624, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist (ELT L, 2024/1624, 19.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1624/oj).

([8]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2024. aasta määrus (EL) 2024/1620, millega asutatakse Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Amet ning muudetakse määruseid (EL) nr 1093/2010, (EL) nr 1094/2010 ja (EL) nr 1095/2010 (ELT L, 2024/1620, 19.6.2024, ELI: http://data.euopa.eu/eli/reg/2024/1620/oj).

(9) Järelevalve tegijad peaksid tagama, et valuutavahetusasutuste, tšekkide sularahaks vahetamise asutuste, usaldushalduse või äriühinguteenuste pakkujate ja hasartmänguteenuse osutajatega ning finantsvaldkonna segavaldusettevõtjatega seoses on selliste ettevõtjate tegelikud juhid ja tegelikud kasusaajad hea mainega, ausad ja eetilised ning oma kohustuste täitmiseks vajalike teadmiste ja asjatundlikkusega. Kriteeriumid, mille alusel tehakse kindlaks, kas isik vastab neile nõuetele, peaksid kajastama vähemalt vajadust kaitsta selliseid ettevõtjaid selle eest, et nende juhid või tegelikud kasusaajad kasutavad neid kuritegelikel eesmärkidel. Selleks et edendada ühist käsitust järelevalveasutuste tehtavale kontrollimisele, kas kohustatud isikute juhtkond ja tegelikud kasusaajad vastavad neile nõuetele, peaks AMLA andma suunised hea maine, aususe ja eetilisuse hindamise kriteeriumide ning teadmiste ja asjatundlikkuse hindamise kriteeriumide kohta.

(10) Kohustatud isikute juhtivtöötajate või kohustatud isikute üle muul viisil kontrolli omavate isikute sobivuse hindamiseks peaks kogu teabevahetus süüdimõistvate kohtuotsuste kohta toimuma kooskõlas nõukogu raamotsusega 2009/315/JSK ([9]) ja nõukogu otsusega 2009/316/JSK ([10]). Lisaks peaks järelevalve tegijatel olema juurdepääs kogu teabele, mis on vajalik kõrgema juhtkonna teadmiste ja asjatundlikkuse, samuti maine, aususe ning eetilisuse kontrollimiseks, sealhulgas usaldusväärsete ja sõltumatute allikate kaudu kättesaadavale teabele.

(11) Investoritele elamisloa andmise kavad kujutavad endast riske ja nõrku kohti, eelkõige seoses rahapesu, liidu piiravatest meetmetest kõrvalehoidmise, korruptsiooni ja maksudest kõrvalehoidmisega, mis võivad lõppkokkuvõttes tekitada teatavaid riske liidu julgeolekule. Näiteks mõne kava toimimise puudused, sealhulgas riskijuhtimisprotsesside puudumine või nende protsesside nõrk rakendamine, võivad luua korruptsioonivõimalusi, samal ajal kui taotlejate rahaliste vahendite ja vara allika nõrk või ebajärjekindel kontroll võib tuua kaasa suurema riski, et taotlejad kasutavad kavu ära kuritegelikel eesmärkidel eesmärgiga seadustada ebaseaduslikult saadud rahalisi vahendeid. Vältimaks seda, et selliste kavade toimimisest tulenevad riskid mõjutavad liidu finantssüsteemi, peaksid liikmesriigid, kelle riigisisene õigus võimaldab anda elamisõigust vastutasuks mis tahes liiki investeeringute eest, kehtestama meetmed sellega seotud rahapesu, rahapesu eelkuritegude ja terrorismi rahastamise riskide maandamiseks. Sellised meetmed peaksid hõlmama asjakohast riskijuhtimisprotsessi, sealhulgas selle rakendamise tõhusat seiret, taotlejate profiili kontrollimist, sealhulgas teabe hankimist nende rahaliste vahendite allika ja vara allika kohta ning taotlejaid käsitleva teabe kontrollimist pädevate asutuste valduses oleva teabe alusel.

(12) Komisjon on sobiv analüüsima konkreetseid piiriüleseid ohte, mis võivad mõjutada siseturgu ning mida ei saaks tuvastada ega tulemuslikult vältida liikmesriikide tasandil. Seetõttu tuleks komisjonile anda ülesanne koordineerida piiriülese tegevusega seonduvate riskide hindamist. Riskihindamise tulemuslikkuse tagamiseks on vaja kaasata vastavad eksperdid, nagu rahapesu ja terrorismi rahastamist käsitlev eksperdirühm ning rahapesu andmebüroode ja asjakohasel juhul muude liidu tasandi organite, sealhulgas AMLA esindajad. Riskihindamise jaoks oluliseks teabeallikaks on ka liikmesriikide riskihindamised ja kogemused. Piiriüleste riskide hindamine komisjonis ei tohiks hõlmata isikuandmete töötlemist. Igal juhul peaksid andmed olema täielikult anonüümitud. Liidu ja riiklikud andmekaitse järelevalveasutused tuleks kaasata üksnes juhul, kui rahapesu ja terrorismi rahastamise riski hindamine mõjutab üksikisikute eraelu puutumatust ja andmete kaitset. Selleks et maksimeerida koostoimet riskide liidu ja riiklikul tasandil hindamise vahel, peaksid komisjon ja liikmesriigid püüdma rakendada järjepidevat metoodikat.

(13) Liidu tasandi riskihindamise tulemused võivad aidata pädevatel asutustel ja kohustatud isikutel rahapesu ja terrorismi rahastamise riske ning ka sihipäraste finantssanktsioonide rakendamata jätmise ja neist kõrvalehoidmise riske tuvastada, mõista, juhtida ja maandada. Seetõttu tuleb riskihindamise tulemused avalikustada.

(14) Liikmesriigid sobivad kõige paremini neid otseselt mõjutavaid rahapesu ja terrorismi rahastamise riske tuvastama, hindama ja mõistma ning nende maandamise üle otsustama. Seetõttu peaks iga liikmesriik võtma asjaomased meetmed, et omi rahapesu ja terrorismi rahastamise riske ning sihipäraste finantssanktsioonide rakendamata jätmise ja neist kõrvalehoidmise riske korrektselt tuvastada, hinnata ja mõista, ning välja töötama sidusa riikliku strateegia

([9]) Nõukogu 6. aprilli 2009. aasta otsus 2009/316/JSK Euroopa karistusregistrite infosüsteemi (ECRIS) loomise kohta raamotsuse 2009/315/JSK artikli 11 kohaldamiseks (ELT L 93, 7.4.2009, lk 33).

([10]) Nõukogu 26. veebruari 2009. aasta raamotsus 2009/315/JSK, mis käsitleb karistusregistrite andmete vahetamise liikmesriikidevahelist korraldust ja andmete sisu (ELT L 93, 7.4.2009, lk 23).

selliste riskide maandamiseks. Selline riiklik riskihindamine peaks sisaldama kirjeldust liikmesriigi rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise korra institutsioonilise struktuuri ja üldiste menetluste kohta ning teadaoleval määral ka selleks eraldatud inimressursside ja rahaliste vahendite kohta. Selleks et säilitada pidev arusaam riskidest, peaksid liikmesriigid korrapäraselt ajakohastama oma riiklikku riskihindamist ning neil peaks olema võimalik seda täiendada ka konkreetsete sektorite, toodete või teenustega seotud riskide sihipärase ajakohastamise ja hindamisega.

(15) Juriidilised isikud ja õiguslikud üksused võivad anda kurjategijatele võimaluse varjuda nende legitiimsuse taha ning seega võidakse neid kuritarvitada ebaseadusliku tulu pesemiseks kas riigi sees või piiriüleselt. Nende riskide maandamiseks on oluline, et liikmesriigid mõistaksid riske, mis on seotud nende territooriumil asuvate juriidiliste isikute ja õiguslike üksustega kas seetõttu, et isikud ja üksused on seal asutatud, või et lepingulise usaldushalduse haldurid või sarnases õiguslikus üksuses samaväärset positsiooni omavad isikud tegutsevad või elavad seal, või nad haldavad sealt õiguslikku üksust. Õiguslike üksuste puhul, võttes arvesse usaldushalduse looja õigust valida üksuse suhtes kohaldatav õigus, on sama oluline, et liikmesriigid mõistaksid riske, mis on seotud õiguslike üksustega, mida võib nende õiguse alusel luua, olenemata sellest, kas nende õigusaktidega on neid sõnaselgelt reguleeritud, või tuleneb nende loomine poolte lepinguvabadusest ja seda tunnustavad liikmesriikide kohtud.

(16) Võttes arvesse rahvusvahelise finantssüsteemi integreeritust ja liidu majanduse avatust, ulatuvad juriidiliste isikute ja õiguslike üksustega seotud riskid liidu territooriumil olevatest riskidest kaugemale. Seega on oluline, et liit ja selle liikmesriigid mõistaksid riske, mis tulenevad välismaistest juriidilistest isikutest ja õiguslikest üksustest. Selline riskide hindamine ei pea käsitlema iga üksikut välismaist juriidilist isikut või õiguslikku üksust, kellel on liiduga piisav seos, olgu siis kinnisvara omandamise või riigihankemenetluse tulemusel lepingu sõlmimise tõttu või tehingute tõttu kohustatud isikutega, mis võimaldavad neil pääseda ligi liidu finantssüsteemile ja majandusele. Riskihindamine peaks võimaldama liidul ja selle liikmesriikidel mõista, mis liiki välismaistel juriidilistel isikutel ja välismaistel õiguslikel üksustel on selline juurdepääs liidu finantssüsteemile ja majandusele ning millised riskid on sellise juurdepääsuga seotud.

(17) Riskihindamise tulemused tuleks teha kohustatud isikutele õigel ajal kättesaadavaks, et nad saaksid oma riske tuvastada, mõista, juhtida ja maandada. Neid tulemusi võib jagada kokkuvõtlikul kujul ja teha üldsusele kättesaadavaks ning need ei tohiks sisaldada salastatud teavet ega isikuandmeid.

(18) Selleks et riske liidu tasandil veelgi ulatuslikumalt tuvastada, mõista, juhtida ja maandada, peaksid liikmesriigid tegema oma riskihindamise tulemused kättesaadavaks üksteisele, komisjonile ja AMLA-le. Selline edastamine ei tohiks hõlmata salastatud teavet ega isikuandmeid, välja arvatud juhul, kui seda peetakse rangelt vajalikuks rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise ülesannete täitmiseks.

(19) Selleks et tõhusalt maandada riiklikus riskihindamises kindlaks tehtud riske, peaksid liikmesriigid tagama järjepidevad toimingud riigi tasandil, kas määrates asutuse, kes koordineerib riiklikke meetmeid, või kehtestades selleks mehhanismi. Liikmesriigid peaksid tagama, et määratud asutusel või kehtestatud mehhanismil on selle ülesande tulemuslikuks täitmiseks piisavad volitused ja vahendid, ning tagama tuvastatud riskidega tegelemiseks piisavad meetmed.

(20) Selleks et oleks võimalik hinnata nende rahapesu- ja terrorismi rahastamise tõkestamise süsteemide tulemuslikkust, peaksid liikmesriigid säilitama asjaomase statistika kvaliteedi ja seda parandama. Liidu tasandil kogutavate statistiliste andmete kvaliteedi ja ühtsuse parandamiseks peaksid komisjon ja AMLA jälgima rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise olukorda kogu liidus ning avaldama selle kohta korrapäraselt ülevaateid.

(21) Rahapesuvastane töökond on töötanud jurisdiktsioonide jaoks välja standardid, mida järgides teha kindlaks ja hinnata massihävitusrelvade leviku rahastamisega seotud sihipäraste finantssanktsioonide võimaliku rakendamata jätmise või neist kõrvalehoidmise riske ning võtta meetmeid nende riskide maandamiseks. Need rahapesuvastase töökonna uued standardid ei asenda ega mõjuta olemasolevaid rangeid nõudeid, mille kohaselt peavad riigid rakendama sihipäraseid finantssanktsioone, järgides asjaomaseid ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone massihävitusrelvade levitamise ja rahastamise ennetamise, peatamise ja lõpetamise kohta. Need olemasolevad kohustused,

mida rakendatakse liidu tasandil nõukogu otsustega 2010/413/ÜVJP ([11]) ja (ÜVJP) 2016/849 ([12]) ning nõukogu määrustega (EL) nr 267/2012 ([13]) ja (EL) 2017/1509, ([14]) on jätkuvalt siduvad kõigile liidu füüsilistele ja juriidilistele isikutele. Võttes arvesse konkreetseid riske, mis on liidul seoses sihipäraste finantssanktsioonide rakendamata jätmise ja neist kõrvalehoidmisega, on asjakohane laiendada riskide hindamist nii, et see hõlmaks kõiki liidu tasandil vastu võetud sihipäraseid finantssanktsioone. Sihipäraste finantssanktsioonidega seotud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise meetmete riskitundlik laad ei kaota liidus kõigil füüsilistel ja juriidilistel isikutel lasuvat õigusnormidel põhinevat kohustust külmutada loetellu kantud isikute või üksuste rahalised vahendid või muu vara ja mitte teha neid neile kättesaadavaks.

(22) Selleks et kajastada rahvusvahelise tasandi suundumusi, eelkõige rahapesuvastase töökonna muudetud soovitusi, ja tagada sihipäraste finantssanktsioonide rakendamise terviklik raamistik, tuleks käesoleva direktiiviga kehtestada nõuded teha kindlaks, mõista, juhtida ja maandada riske, mis tulenevad sihipäraste finantssanktsioonide rakendamata jätmisest või neist kõrvalehoidmisest nii liidu kui ka liikmesriikide tasandil.

(23) Tegelikke kasusaajaid käsitleva teabe keskregistrid (edaspidi „keskregistrid“) on juriidiliste isikute ning õiguslike üksuste väärkasutamise tõkestamisel määrava tähtsusega. Seepärast peaksid liikmesriigid tagama, et teavet juriidiliste isikute ja õiguslike üksuste tegelike kasusaajate, esindaja kasutamise kokkulepete ning välismaiste juriidiliste isikute ja välismaiste õiguslike üksuste kohta hoitakse keskregistris. Selleks et keskregistrid oleksid lihtsalt kättesaadavad ja sisaldaksid kvaliteetseid andmeid, tuleks kehtestada selliste andmete registrites kogumise ja talletamise jaoks ühtsed normid. Keskregistrites hoitavad andmed peaksid olema üldsusele kättesaadavad kergesti kasutatavas ja masinloetavas vormingus.

(24) Selleks et suurendada läbipaistvust juriidiliste isikute väärkasutamise tõkestamiseks, peaksid liikmesriigid tagama, et tegelike kasusaajate andmed registreeritakse täielikult liidu õigust järgides väljaspool juriidilist isikut asuvas keskregistris. Liikmesriigid peaksid selleks kasutama spetsiaalset tegelike kasusaajate keskandmebaasi, äriregistrit või muud keskregistrit. Liikmesriigid võivad otsustada, et kohustatud isikud vastutavad keskregistrisse kantava teatava teabe esitamise eest. Liikmesriigid peaksid tagama, et kõnealune teave tehakse alati kättesaadavaks pädevatele asutustele ja kohustatud isikutele, kes rakendavad kliendi suhtes hoolsusmeetmeid.

(25) Lepingulise usaldushalduse ja sarnaste õiguslike üksuste tegelike kasusaajate andmed tuleks registreerida seal, kus elab või on asutatud usaldushaldur või sarnases õiguslikus üksuses samaväärset positsiooni omav isik, või kus õiguslikku üksust hallatakse. Et tagada lepingulise usaldushalduse ja sarnaste õiguslike üksuste tegelike kasusaajate andmete tegelik seire ja registreerimine, on vajalik ka liikmesriikidevaheline koostöö. Lepingulise usaldushalduse ja sarnaste õiguslike üksuste tegelike kasusaajate registrite omavaheline sidestamine liikmesriikides peaks tegema neis sisalduva teabe kättesaadavaks ning peaks samuti võimaldama vältida sama lepingulise usaldushalduse või sarnase õigusliku üksuse mitmekordset registreerimist liidus.

(26) Tegelike kasusaajate andmete õigeaegne kättesaadavus tuleks tagada nii, et asjaomane juriidiline isik, usaldushaldur ega samaväärset positsiooni omav isik sellest kuidagi teada ei saaks.

(27) Keskregistrites olevate andmete õigsus on ülitähtis kõigile asjaomastele asutustele ja muudele teabele juurdepääsu õigust omavatele isikutele, et teha nende andmete alusel paikapidavaid ja õiguspäraseid otsuseid. Seega peaksid liikmesriigid tagama, et keskregistripidajad kontrollivad mõistliku aja jooksul pärast tegelikke kasusaajaid käsitleva teabe esitamist ja seejärel korrapäraselt, et esitatud teave on piisav, tõene ja ajakohane. Liikmesriigid peaksid tagama, et keskregistripidajatel on võimalik nõuda igasugust teavet, mida neil on vaja tegelikke kasusaajaid ja volitatud isikuid käsitleva teabe kontrollimiseks, samuti selliste olukordade kontrollimiseks, kus ei ole tegelikku kasusaajat või kus tegelikku kasusaajat ei olnud võimalik kindlaks teha. Sellisel juhul tuleks keskregistrile esitatud teabele lisada põhjendus, mis sisaldab kõiki asjakohaseid tõendavaid dokumente, et register saaks kindlaks teha, kas see on nii.

([11]) Nõukogu 26. juuli 2010. aasta otsus 2010/413/ÜVJP, mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks ühine seisukoht 2007/140/ÜVJP (ELT L 195, 27.7.2010, lk 39).

([12]) Nõukogu 27. mai 2016. aasta otsus (ÜVJP) 2016/849, mis käsitleb Korea Rahvademokraatliku Vabariigi vastu suunatud piiravaid meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2013/183/ÜVJP (ELT L 141, 28.5.2016, lk 79).

([13]) Nõukogu 23. märtsi 2012. aasta määrus (EL) nr 267/2012, milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 961/2010 (ELT L 88, 24.3.2012, lk 1).

([14]) Nõukogu 30. augusti 2017. aasta määrus (EL) 2017/1509, mis käsitleb Korea Rahvademokraatliku Vabariigi vastu suunatud piiravaid meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 329/2007 (ELT L 224, 31.8.2017, lk 1).

Liikmesriigid peaksid samuti tagama, et keskregistripidajate käsutuses on piisavad vahendid kontrollide tegemiseks, sealhulgas automatiseeritud kontrollide tegemiseks viisil, mis kaitseb põhiõigusi ja väldib diskrimineerivaid tulemusi.

(28) On oluline, et liikmesriigid annaksid keskregistripidajatele piisavalt volitusi ja vahendeid, et nad saaksid neile esitatud tegeliku kasusaaja andmete paikapidavust kontrollida ja teavitada kõigist kahtlustest kohalikku rahapesu andmebürood. Sellised volitused peaksid hõlmama volitust inspekteerida juriidilise isiku äriruumides ja kohustatud isikute üle, kes tegutsevad lepingulise usaldushalduse haldurina või sarnases õiguslikus üksuses samaväärset positsiooni omava isikuna, olenemata sellest, kas neid kontrolle viivad läbi keskregistripidajad või nende nimel tegutsevad muud isikud. Liikmesriigid peaksid tagama piisavate kaitsemeetmete kohaldamise juhul, kui usaldushaldurid või sarnases õiguslikus üksuses samaväärset positsiooni omavad isikud on õigusala töötajad või kui nende äriruumid või registrijärgne asukoht ja isiklik elukoht asuvad samal aadressil. Sellised volitused peaksid laienema liidus asuvatele välismaiste juriidiliste isikute ja välismaiste õiguslike üksuste esindajatele, kui nende juriidiliste isikute ja üksuste registrijärgne asukoht või esindajad asuvad liidus.

(29) Kui tegelike kasusaajate andmete kontrollimisel jõuab keskregistripidaja järeldusele, et nendes andmetes on vastuolusid või vigu, või kui need andmed ei vasta muul viisil nõuetele, peaks keskregistripidajal olema võimalik keskregistris registreerimise tõendi väljastamisest keelduda või väljastamine edasi lükata, kuni puudused on kõrvaldatud.

(30) Keskregistripidajad peaksid täitma oma ülesandeid ilma lubamatu mõjutamiseta, sealhulgas igasuguse lubamatu poliitilise või ettevõtjate poolse mõjutamiseta seoses teabe kontrollimise, meetmete või karistuste määramise ning õigustatud huvi omavatele isikutele juurdepääsu andmisega. Selleks peaksid keskregistripidajad kehtestama põhimõtted huvikonfliktide ennetamiseks ja haldamiseks.

(31) Keskregistripidajad võimaldavad kiiresti ja tõhusalt tuvastada isikud, kes lõppkokkuvõttes omavad või kontrollivad juriidilisi isikuid ja üksusi, sealhulgas isikud, kelle suhtes on võetud sihipäraseid finantssanktsioone. Omandi- ja kontrollistruktuuride õigeaegne tuvastamine aitab paremini mõista sihipäraste finantssanktsioonide rakendamata jätmise ja neist kõrvalehoidmise riski ja võtta selliste riskide maandamiseks leevendusmeetmeid. Seepärast on oluline, et keskregistripidajad võrdleksid nende valduses olevat teavet tegelike kasusaajate kohta sihipäraste finantssanktsioonide osas kehtestatud loeteludega, tehes seda kohe pärast nende loetelude kehtestamist kui ka hiljem korrapäraselt, et teha kindlaks, kas muutused juriidilise isiku või õigusliku üksuse omandi- või kontrollistruktuuris aitavad kaasa sihipärastest finantssanktsioonidest kõrvalehoidmise riskile. Keskregistrites sisalduv märge selle kohta, et juriidilised isikud või õiguslikud üksused on seotud isikute või üksustega, kelle suhtes rakendatakse sihipäraseid finantssanktsioone, peaks aitama kaasa pädevate asutuste ja liidu piiravate meetmete rakendamise eest vastutavate asutuste tegevusele.

(32) Keskregistris ning kohustatud isikutele ja asjakohasel juhul pädevatele asutustele kättesaadavate tegeliku kasusaaja andmete lahknevusest teadaandmine on tulemuslik teabe õigsuse kontrollimise meetod. Kõigist tuvastatud lahknevustest tuleks kooskõlas andmekaitsenõuetega kiiresti teada anda ja andmed parandada.

(33) Kui lahknevustest teatamine rahapesu andmebüroode ja muude pädevate asutuste poolt ohustaks kahtlase tehingu analüüsimist või käimasolevat kriminaaluurimist, peaksid rahapesu andmebürood ja muud pädevad asutused lahknevusest teatamise edasi lükkama ajani, mil põhjust mitte teatada enam ei ole. Lisaks ei tohiks rahapesu andmebürood ja muud pädevad asutused lahknevustest teatada, kui see oleks vastuolus riigisiseses õiguses sätestatud konfidentsiaalsusnõudega või kujutaks endast õigusvastast hoiatamist.

(34) Tegeliku kasusaaja mõiste tõlgendamise seisukohalt võrdsete tingimuste tagamiseks on väga tähtis, et juriidilised isikud ja lepingulise usaldushalduse haldurid või sarnases õiguslikus üksuses samaväärset positsiooni omavad isikud saaksid kogu liidus kasutada ühtseid teavituskanaleid ja -vahendeid. Selleks peaks asjaomastele keskregistritele tegelike kasusaajate andmete esitamise vorming olema ühtne ning tagama läbipaistvuse ja õiguskindluse.

(35) Et tagada eri õiguslike vormide jaoks võrdsed tingimused, tuleks ka usaldushalduritelt nõuda, et nad koguksid ja säilitaksid andmeid tegelike kasusaajate kohta ja esitaksid need keskregistrile või keskandmebaasi.

(36) On oluline, et tegelike kasusaajate andmed jääks keskregistrite ja keskregistrite omavahelise sidestamise süsteemi kaudu kättesaadavaks veel vähemalt viieks aastaks pärast juriidilise isiku likvideerimist või õigusliku üksuse tegevuse lõpetamist. Liikmesriikidel peaks olema võimalik sätestada seadusega täiendavad alused tegelike kasusaajate andmete töötlemiseks muudel kui rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise eesmärkidel, kui selline töötlemine vastab avaliku huvi eesmärgile ning on taotletava õiguspärase eesmärgi seisukohalt demokraatlikus ühiskonnas vajalik ja proportsionaalne meede.

(37) Rahapesu andmebüroodel, muudel pädevatel asutustel ja iseregulatsiooni organitel peaks olema rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise tõkestamise, avastamise, uurimise ja nende eest vastutusele võtmise eesmärgil viivitamatu, filtreerimata, vahetu ja tasuta juurdepääs tegelike kasusaajate andmetele. Kohustatud isikutel peaks kliendi suhtes hoolsusmeetmete rakendamisel olema juurdepääs ka keskregistritele. Liikmesriigid võivad teha kohustatud isikute juurdepääsu tasuliseks. Need tasud peaksid siiski rangelt piirduma sellega, mis on vajalik kõnealustes registrites hoitava teabe kvaliteedi tagamise ja teabe kättesaadavaks tegemise kulude katmiseks, ning need ei tohiks piirata tõhusat juurdepääsu tegelike kasusaajate andmetele.

(38) Riiklike ametiasutuste vahetu, õigeaegne ja filtreerimata juurdepääs tegelike kasusaajate andmetele on samuti väga oluline, et tagada liidu piiravate meetmete nõuetekohane rakendamine, vältida liidu piiravate meetmete rakendamata jätmise ja neist kõrvalehoidmise riski ning uurida nende meetmete rikkumisi. Neil põhjustel peaks Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 215 alusel vastu võetud asjaomastes nõukogu määrustes kindlaks määratud kõnealuste piiravate meetmete rakendamiseks pädevatel asutustel olema vahetu ja viivitamatu juurdepääs omavahel sidestatud keskregistrites hoitavale teabele.

(39) Liidu rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise raamistikus osalevatel liidu organitel ja asutustel peaks olema võimalik oma ülesannete täitmisel juurde pääseda tegelike kasusaajate andmetele. Nii on see Euroopa Prokuratuuri puhul, aga ka Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) uurimiste läbiviimisel, samuti Europoli ja Eurojusti puhul, kui nad toetavad riiklike ametiasutuste uurimisi. Järelevalveasutusena antakse AMLA-le järelevalvetegevuse käigus juurdepääs tegelike kasusaajate andmetele. Et AMLA saaks rahapesu andmebüroode tegevust tõhusalt toetada, peaks tal olema juurdepääs tegelike kasusaajate andmetele ka ühisanalüüside raames.

(40) Selleks et piirata sekkumist eraelu puutumatuse õigusesse ja isikuandmete kaitse õigusesse, peaks üldsuse juurdepääsuks keskregistrites hoitavale tegelikke kasusaajaid käsitlevale teabele olema tõendatud õigustatud huvi. Liikmesriikide erinevad käsitused sellise õigustatud huvi olemasolu kontrollimisele võivad takistada rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise raamistiku ühtlustatud rakendamist ning ennetavat eesmärki, mille jaoks sellist üldsuse juurdepääsu lubatakse. Seepärast on vaja välja töötada raamistik õigustatud huvi kindlakstegemiseks ja kontrollimiseks liidu tasandil, järgides täielikult Euroopa Liidu põhiõiguste hartat (edaspidi „harta“). Õigustatud huvi olemasolu korral peaks üldsusel olema juurdepääs juriidiliste isikute ja õiguslike üksuste tegelike kasusaajate andmetele. Õigustatud huvi tuleks eeldada teatavate üldsuse kategooriate puhul. Juurdepääs õigustatud huvi alusel ei tohiks sõltuda juurdepääsu taotleva isiku õiguslikust seisundist või vormist.

(41) Valitsusvälised organisatsioonid, teadlased ja uurivad ajakirjanikud on samuti aidanud saavutada liidu eesmärke võitluses rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise vastu. Seega tuleks lugeda, et neil on õigustatud huvi saada juurdepääs tegelike kasusaajate andmetele, kuna see on nende jaoks otsustava tähtsusega, et nad saaksid täita oma ülesandeid ja asjakohasel juhul teostada avalikku kontrolli. Keskregistritele juurdepääsu võimaldamine ei tohiks sõltuda vahendist või platvormist, mille kaudu nad tegutsevad, ega varasemast kogemusest selles valdkonnas. Selleks et võimaldada sellistel isikute kategooriatel tõhusalt tegutseda ja vältida kättemaksuohtu, peaks neil olema juurdepääs teabele juriidiliste isikute ja õiguslike üksuste kohta, näitamata seost nende juriidiliste isikute või õiguslike üksustega. Nagu on sätestatud liidu andmekaitsenormides, ei tohiks tegelike kasusaajate juurdepääs teabele nende isikuandmete töötlemise kohta kahjustada teiste isikute õigusi ja vabadusi, sealhulgas õigust isiku turvalisusele. Kui

tegelikule kasusaajale avaldatakse, et ajakirjanduse eesmärgil tegutsevad isikud või kodanikuühiskonna organisatsioonid on tema isikuandmetega tutvunud, võib see kahjustada võimalikku kuritegevust uurivate ajakirjanike ja kodanikuühiskonna organisatsioonide liikmete turvalisust. Seega, selleks et Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679 ([15]) artikliga 85 kohaselt ühitada õigus isikuandmete kaitsele ning sõna- ja teabevabaduse õigus, ning tagada kodanikuühiskonna organisatsioonide roll rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise tõkestamisel, uurimisel ja avastamisel vastavalt kõnealuse määruse artikli 23 lõike 1 punktile d, ei tohiks keskregistripidajad jagada tegelike kasusaajatega teavet nende andmete töötlemise kohta nimetatud üldsuse kategooriate poolt, vaid üksnes asjaolu, et ajakirjanduse eesmärgil tegutsevad isikud või kodanikuühiskonna organisatsioonid tutvusid nende andmetega.

(42) Äritehingute usaldusväärsus on siseturu ja liidu finantssüsteemi tõrgeteta toimimise seisukohast otsustava tähtsusega. Selleks on oluline, et isikutel, kes soovivad teha äri liidus asuvate juriidiliste isikute või õiguslike üksustega, oleks juurdepääs teabele nende tegelike kasusaajate kohta, et kontrollida, ega nende võimalikud äripartnerid ei ole seotud rahapesu, selle eelkuritegude või terrorismi rahastamisega. Ulatuslikke tõendeid on selle kohta, et kurjategijad varjavad oma identiteeti äriühingustruktuuride taha ning juriidiliste isikute või õiguslike üksuste kuritegelikul eesmärgil väärkasutamise vastu aitab võidelda, kui võimaldada potentsiaalsetel tehingupartneritel saada teada, kes on juriidilise isiku või õigusliku üksuse tegelikud kasusaajad. Tehing ei piirdu kauplemistegevuse, toodete või teenuste pakkumise või ostmisega, vaid võib hõlmata ka olukordi, kus isik tõenäoliselt investeerib Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/2366 ([16]) artikli 4 punktis 25 määratletud rahalisi vahendeid või krüptovara juriidilisse isikusse või õiguslikku üksusesse või tõenäoliselt omandab juriidilise isiku. Seetõttu ei tohiks tegelike kasusaajate andmetele juurdepääsu õigustatud huvi nõuet pidada täidetuks, kui see hõlmab üksnes isikuid, kes tegelevad majandus- või äritegevusega.

(43) Võttes arvesse rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise piiriülest iseloomu, tuleks tunnistada, et kolmandate riikide asutustel on õigustatud huvi saada juurdepääs liidu juriidiliste isikute ja õiguslike üksuste tegelike kasusaajate andmetele, kui selline juurdepääs on kõnealustele asutustele vajalik rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega seotud ülesannete täitmiseks tehtavate eriuurimiste või analüüside raames. Samamoodi peaks üksustel, kelle suhtes kohaldatakse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõudeid kolmandates riikides, olema juurdepääs tegelike kasusaajate andmetele liidu keskregistrites, kui neilt nõutakse nendes riikides kliendi suhtes hoolsusmeetmete rakendamist kooskõlas rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõuetega liidus asutatud juriidiliste isikute ja õiguslike üksuste suhtes. Juurdepääs keskregistrites sisalduvale teabele peaks olema kooskõlas isikuandmete kaitset käsitleva liidu õigusega, eelkõige määruse (EL) 2016/679 V peatükiga. Selleks tuleks keskregistrites kaaluda ka seda, kas väljaspool liitu asutatud isikute taotlused võivad vastata tingimustele, mille alusel võib kasutada kõnealuse määruse artikli 49 kohast erandit. Euroopa Liidu Kohtu (edaspidi „Euroopa Kohus“) väljakujunenud praktika kohaselt on rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise vastane võitlus ja sellega seotud avaliku julgeoleku eesmärgid üldist avalikku huvi pakkuvad eesmärgid. Selleks et säilitada kolmandate riikide rahapesu andmebüroode ning õiguskaitse- ja õigusasutuste uurimiste ja analüüside terviklikkus, peaksid keskregistrid hoiduma avaldamast tegelikele kasusaajatele nende isikuandmete töötlemist kõnealuste asutuste poolt, kui selline avaldamine kahjustaks kõnealuste asutuste uurimisi ja analüüse. Andmesubjekti õiguste säilitamiseks peaksid keskregistrid hoiduma selle teabe avaldamisest üksnes seni, kuni avaldamine ei ohusta enam uurimist või analüüsi. Kõnealune tähtaeg peaks olema maksimaalselt viis aastat ja seda tuleks pikendada üksnes kolmanda riigi ametiasutuse põhjendatud taotluse korral.

(44) Selleks et tagada piisavalt paindlik ja uutele asjaoludele kohandatav juurdepääsukord, peaks liikmesriikidel olema võimalik anda juurdepääs tegelike kasusaajate andmetele igal üksikjuhul eraldi igale isikule, kes suudab tõendada rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise tõkestamise ja selle vastu võitlemisega seotud õigustatud huvi. Liikmesriigid peaksid koguma teavet õigustatud huvi juhtumite kohta, mis lähevad kaugemale käesolevas direktiivis kindlaks määratud kategooriatest, ning teavitama sellest komisjoni.

([15]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

([16]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/2366 makseteenuste kohta siseturul, direktiivide 2002/65/EÜ, 2009/110/EÜ ja 2013/36/EL ning määruse (EL) nr 1093/2010 muutmise ja direktiivi 2007/64/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 337, 23.12.2015, lk 35).

(45) Kurjategijad saavad juriidilisi isikuid väärkasutada igal ajal. Juriidiliste isikute elutsükli teatavad etapid on aga seotud suuremate riskidega, näiteks äriühingu asutamise etapp või siis, kui äriühingu struktuuris toimuvad muutused, näiteks ümberkujundamine, ühinemine või jagunemine, mis võimaldavad kurjategijatel omandada kontrolli juriidilise isiku üle. Liidu raamistikuga nähakse ette avaliku sektori asutuste järelevaatamine juriidilise isiku olemasolu nendes etappides vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile (EL) 2017/1132 ([17]). Et need avaliku sektori asutused saaksid tõhusalt tegutseda ja aidata ära hoida juriidiliste isikute kuritegelikel eesmärkidel väärkasutamist, peaks neil olema juurdepääs omavahel sidestatud keskregistrites hoitavale teabele.

(46) Selleks et tagada komisjonile liidu rahastamisprogrammide raames esitatud raamatupidamisaruannetes sisalduvate kulude seaduslikkus ja korrektsus, peavad programmi haldavad asutused koguma ja säilitama oma juhtimis- ja kontrollisüsteemides teavet liidu rahaliste vahendite saajate tegelike kasusaajate kohta. Seepärast on vaja tagada, et programmi haldavatel liikmesriikide asutustel oleks juurdepääs omavahel sidestatud keskregistrites hoitavatele tegeliku kasusaaja andmetele, et täita Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 kohaseid kohustusi hoida ära, avastada ja korrigeerida õigusnormide rikkumist, sealhulgas kelmusi ja pettusi, ning sellest teavitada ([18]).

(47) Liidu finantshuvide kaitsmiseks peaks liikmesriigi ametiasutustel, kes rakendavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/241 ([19]) alusel taaste- ja vastupidavusrahastut, olema juurdepääs sidestatud keskregistrile, et koguda kõnealuse määruse alusel liidu vahendite saaja või töövõtja kohta teavet tegelike kasusaajate kohta.

(48) Korruptsioon riigihangetes kahjustab avalikku huvi, õõnestab üldsuse usaldust ja avaldab negatiivset mõju kodanike elule. Võttes arvesse riigihankemenetluse vastuvõtlikkust korruptsioonile, kelmustele, pettustele ja muudele eelkuritegudele, peaks riigihankemenetluses pädevatel riiklikel asutustel olema võimalik tutvuda keskregistritega, et tuvastada füüsilised isikud, kes lõppkokkuvõttes omavad või kontrollivad pakkujaid, ning teha kindlaks juhtumid, mille puhul on oht, et hankemenetluses võivad osaleda kurjategijad. Õigeaegne juurdepääs keskregistris hoitavale teabele on väga oluline tagamaks, et ametiasutused, kes korraldavad riigihankeid, saavad täita oma ülesandeid tõhusalt, sealhulgas avastades korruptsioonijuhtumeid riigihankemenetluses. Hankemenetluses pädeva ametiasutuse mõiste peaks hõlmama kaupade ja teenuste riigihankeid ja kontsessioonilepinguid käsitlevates liidu õigusaktides määratletud hankija mõistet, ja kõiki avaliku sektori asutusi, kelle liikmesriigid on määranud kontrollima riigihankemenetluse seaduslikkust ja kes ei ole rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonna pädev asutus.

(49) Sellised tooted nagu kolmandast isikust teenuseosutaja pakutavad klientide taustauuringud toetavad kohustatud isikuid kliendi suhtes hoolsusmeetmete rakendamisel. Sellised tooted annavad neile kliendist tervikliku ülevaate, mis võimaldab neil teha teadlikke otsuseid klientidega seonduvate riskide liigitamise, kohaldatavate maandamismeetmete ja võimalike kahtluste kohta seoses klientide tegevusega. Kõnealused tooted aitavad kaasa ka pädevate asutuste tööle kahtlaste tehingute analüüsimisel ning võimalike rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise juhtumite uurimisel, täiendades andmeid tegelike kasusaajate kohta muude tehniliste lahendustega, mis võimaldavad pädevatel asutustel saada keerukatest kuritegelikest skeemidest laiema ülevaate, sealhulgas toimepanijate lokaliseerimise kaudu. Seetõttu on neil oluline roll seoses rahapesuskeemidele iseloomuliku üha keerukama ja kiirema liikumise jälgimisel. Kuna nende funktsioon on nõuetele vastavuse taristus väljakujunenud, on põhjendatud arvata, et kõnealuste toodete pakkujatel on õigustatud huvi saada juurdepääs keskregistrites hoitavatele andmetele, tingimusel et registrist saadud andmeid pakutakse kohustatud isikutele ja pädevatele asutustele liidus üksnes nende ülesannete täitmiseks, mis on seotud rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise tõkestamise ning nende vastu võitlemisega.

(50) Et vältida erinevaid käsitusi õigustatud huvi mõiste rakendamisele tegelike kasusaajate andmetele juurdepääsu saamise eesmärgil, tuleks ühtlustada sellise õigustatud huvi tunnustamise kord. See peaks hõlmama ühiseid vorme õigustatud huvi kohaldamiseks ja tunnustamiseks, mis hõlbustaks keskregistrite vastastikust tunnustamist kogu

([17]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1132 äriühinguõiguse teatavate aspektide kohta (ELT L 169, 30.6.2017, lk 46).

([18]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.6.2021, lk 159).

([19]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17).

liidus. Selleks tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, et määrata kindlaks ühtlustatud vormid ja kord.

(51) Et eelnevalt kontrollitud õigustatud huvi omavatele isikutele juurdepääsu andmise kord ei oleks põhjendamatult koormavad, võib juurdepääsuluba uuendada lihtsustatud menetluse alusel, mille kaudu keskregistripidaja tagab, et eelnevalt kontrollimise eesmärgil saadud teave on tõene ja asjakohane ning vajaduse korral ajakohastatud.

(52) Samuti peaksid liikmesriigid nägema proportsionaalsuse ja tasakaalustatud käsituse huvides ning eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitse õiguste tagamiseks ette erandid keskregistrite kaudu avaldamisel ja sellele teabele juurdepääsu saamisel erandjuhtudel, kui kõnealuse teabe tulemusel ähvardaks tegelikku kasusaajat pettuse, inimröövi, šantažeerimise, väljapressimise, ahistamise, vägivalla või hirmutamise ebaproportsionaalne risk. Liikmesriikidel peaks olema ka võimalik nõuda veebipõhist registreerimist, et teha kindlaks isikud, kes keskregistrist teavet taotlevad, samuti küsida õigustatud huviga isikutelt registris sisalduvale teabele juurdepääsu eest tasu. Need tasud peaksid rangelt piirduma sellega, mis on vajalik keskregistrites hoitava teabe kvaliteedi tagamise ja teabe kättesaadavaks tegemise kulude katmiseks, ning need ei tohiks piirata tõhusat juurdepääsu tegelike kasusaajate andmetele.

(53) Taotlejate tuvastamine on vajalik selle tagamiseks, et tegelike kasusaajate andmetele on juurdepääs ainult õigustatud huvi omavatel isikutel. Selline tuvastamisprotsess ei tohiks põhjustada diskrimineerimist, sealhulgas taotleja elukohariigi või kodakondsuse alusel. Selleks peaksid liikmesriigid nägema ette piisavad identimismehhanismid, sealhulgas, kuid mitte ainult, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 910/2014 ([20]) alusel teatatud e-identimise süsteemid ja asjakohased kvalifitseeritud usaldusteenused, et õigustatud huvi omavatel isikutel oleks kasusaajate andmetele tõhus juurdepääs.

(54) Direktiivi (EL) 2018/843 tulemusena sidestati liikmesriikide peetavad tegelike kasusaajate andmete keskregistrid omavahel direktiiviga (EL) 2017/1132 loodud Euroopa keskse platvormi kaudu. Omavaheline sidestamine on osutunud oluliseks, et pädevad asutused, kohustatud isikud ja õigustatud huvi omavad isikud saaksid tegelike kasusaajate andmetele tõhusa piiriülese juurdepääsu. See nõuab jätkuvat arendamist, et rakendada välja töötatud regulatiivsed nõuded enne käesoleva direktiivi ülevõtmist. Seetõttu peaks omavahelise sidestamise alal tehtav töö liikmesriikide osalusel jätkuma kogu süsteemi toimimise ulatuses, mis tuleks tagada komisjoni ja liikmesriikide esindajate korrapärase dialoogi kaudu süsteemi toimimist ja selle tulevast edasiarendamist käsitlevates küsimustes.

(55) Keskregistrite omavahelise sidestamise kaudu tuleks iga liikmesriigi keskregistris sisalduvad andmed õiguslike üksuste tegelike kasusaajate kohta teha nii riigis kui ka piiriüleselt kättesaadavaks õigustatud huvi määratluse alusel, mille üle otsustab asjaomane keskregistripidaja. Et ei tekiks olukorda, kus tegeliku kasusaaja andmete kättesaadavust piiravat põhjendamatut otsust ei saa uuesti läbi vaadata, tuleks kehtestada selliste otsuste edasikaebamise võimalus. Registreerimise ja teabevahetuse sidususe ja tõhususe tagamiseks peaksid liikmesriigid tagama, et nende liikmesriigi keskregistripidaja teeb koostööd teistes liikmesriikides sama ülesannet täitvate asutustega, sealhulgas jagades teavet usaldushalduse ja sarnaste õiguslike üksuste kohta, mis on reguleeritud ühe liikmesriigi õiguse alusel ja mida hallatakse teises liikmesriigis või mille usaldushalduri tegevus- või elukoht on teises liikmesriigis.

(56) Käesoleva direktiivi raames toimuvale isikuandmete töötlemisele kohaldatakse määrust (EL) 2016/679. Füüsilisi isikuid, kelle isikuandmeid hoitakse tegelike kasusaajatena keskregistrites, tuleks kohaldatavatest andmekaitsenormidest teavitada. Peale selle tuleks kättesaadavaks teha üksnes isikuandmed, mis on ajakohased ja käsitlevad tegelikke

([20]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 910/2014 e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ (ELT L 257, 28.8.2014, lk 73).

kasusaajaid, ning tegelikke kasusaajaid tuleks teavitada nende liidu andmekaitseraamistiku kohastest õigustest ning kõnealuste õiguste kasutamise menetlusest.

(57) Kui rahapesu andmebürood ja muud pädevad asutused pääsevad pangakontode, maksekontode ja väärtpaberikontode, krüptovarakontode ning hoiulaegaste omanike isikut käsitlevale teabele juurde viivitusega, pidurdab see rahapesu ja terrorismi rahastamisega seotud rahaülekannete tuvastamist. Seetõttu on oluline luua kõigis liikmesriikides automatiseeritud keskmehhanismid, nagu registreerimis- või andmeotsingu süsteemid kui tõhusad vahendid, millega saada õigel ajal juurdepääs pangakontode, maksekontode ja väärtpaberikontode, krüptovarakontode ning hoiulaegaste omanike, nende esindajate ja tegelike kasusaajate isikut käsitlevale teabele. Selline teave peaks sisaldama varasemat teavet suletud kliendikonto omanike, pangakontode ja maksekontode, sealhulgas virtuaalsete rahvusvaheliste pangakontonumbrite (IBANid), väärtpaberikontode ja krüptovarakontode ning hoiulaegaste kohta. Juurdepääsu käsitlevate sätete kohaldamisel on asjakohane kasutada olemasolevaid mehhanisme, tingimusel et riiklikud rahapesu andmebürood pääsevad viivitamata juurde päringuga taotletud andmetele filtreerimata kujul. Liikmesriigid peaksid kaaluma võimalust lisada sellistesse mehhanismidesse ka muud teavet, mida peetakse rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise riskide tulemuslikuma maandamise seisukohalt vajalikuks ja proportsionaalseks. Tuleks tagada, et rahapesu andmebüroode, ühisanalüüside puhul AMLA ja järelevalveasutuste sellised päringud ja teabetaotlused oleksid täiesti konfidentsiaalsed.

(58) Virtuaalsed IBANid on krediidiasutuste ja finantseerimisasutuste väljastatavad virtuaalsed numbrid, mis võimaldavad maksete ümbersuunamist füüsilistele pangakontodele või maksekontodele. Samal ajal, kui ettevõtjad saavad virtuaalseid IBANeid kasutada õiguspärastel eesmärkidel, näiteks selleks, et lihtsustada maksete piiriülese kogumise ja saatmise protsessi, on need seotud ka rahapesu, selle eelkuritegude või terrorismi rahastamise suurenenud riskidega, kuna neid saab kasutada kontoomaniku identiteedi varjamiseks, mis muudab rahapesu andmebüroode jaoks raskeks rahavoo jälgimise, konto asukoha kindlakstegemise ja vajalike meetmete võtmise, sealhulgas konto kasutamise peatamise või jälgimise. Selleks et neid riske maandada ning hõlbustada rahapesu andmebüroode jaoks ebaseaduslike rahavoogude jälgimist ja tuvastamist, peaksid automatiseeritud keskmehhanismid sisaldama teavet pangakonto või maksekontoga seotud virtuaalsete IBANide kohta.

(59) Eraelu puutumatuse austamise ja isikuandmete kaitsmise huvides tuleks pangakontode või maksekontode, väärtpaberikontode ja krüptovarakontode sellistes automatiseeritud keskmehhanismides hoida üksnes andmeid, mis on rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise uurimiste jaoks minimaalselt vajalikud. Liikmesriikidel peaks olema võimalik kindlaks määrata, milliste täiendavate andmete kogumine on kasulik ja proportsionaalne. Kõnealuseid mehhanisme käsitlevate sätete ülevõtmisel peaksid liikmesriigid kehtestama samaväärsed andmete säilitamise perioodid, nagu kehtivad dokumentidele ja teabele, mis on saadud kliendi suhtes hoolsusmeetmete rakendamisega. Liikmesriikidel peaks olema võimalik säilitamisperioodi erandkorras pikendada, kui on esitatud mõjuvad põhjused. Täiendav säilitamisperiood ei tohiks ületada viit aastat. See tähtaeg ei tohiks piirata riigisisest õigust, millega on kehtestatud teistsugused andmete säilitamise nõuded, mis võimaldavad kriminaal- või haldusmenetluse hõlbustamiseks teha otsuseid igal üksikjuhul eraldi. Juurdepääs nimetatud mehhanismidele tuleks anda teadmisvajaduse alusel.

(60) Liikmesriikide automatiseeritud keskmehhanismide omavahelise sidestamise kaudu saaksid riiklikud rahapesu andmebürood kiiresti piiriülest teavet teistes liikmesriikides asuvate pangakontode, maksekontode, väärtpaberikontode ja krüptovarakontode ning hoiulaegaste omanike kohta ning see parandaks nende võimet teha tulemuslikult finantsanalüüse ja koostööd teiste liikmesriikide partnerbüroodega. Pangakontode, maksekontode, väärtpaberikontode ja krüptovarakontode ning hoiulaegaste omanike andmetele vahetu piiriülene juurdepääs võimaldaks rahapesu andmebüroodel teha finantsanalüüse piisavalt lühikese tähtaja jooksul, et jälgida läbi eri kontode, sealhulgas virtuaalsete IBAN-ide abil liigutatavaid vahendeid, tuvastada võimalikud rahapesu ja terrorismi rahastamise juhtumid ning võtta kiiresti õiguskaitsemeetmeid. AMLA-le tuleks samuti anda omavahel sidestatud automatiseeritud keskmehhanismidele vahetu juurdepääs, et pakkuda rahapesu andmebüroodele operatiivtuge ühisanalüüside raamistikus. Liikmesriigid peaksid tagama, et otsest juurdepääsu omavahel sidestatud automatiseeritud keskmehhanismidele laiendatakse järelevalveasutustele, et nad saaksid oma ülesandeid tulemuslikult täita.

(61) Et tagada õigus isikuandmete kaitsele ja eraelu puutumatusele ning piirata riiklikes automatiseeritud keskmehhanismides sisalduvate andmete piiriülese kasutamise mõju, peaks pangakontode registrite sidestamise süsteemi (edaspidi „keskne juurdepääsupunkt“) kaudu kättesaadav teave piirduma võimalikult väheste andmete kogumise põhimõtte kohaselt minimaalselt vajalikuga, mille alusel on võimalik tuvastada iga füüsiline või juriidiline

isik, kellele kuuluvad pangakontod või maksekontod, väärtpaberikontod ja krüptovarakontod ning hoiulaekad või kelle kontrolli all need on. Rahapesu andmebüroodel ja AMLA-l ning järelevalveasutustel peaks olema kesksele juurdepääsupunktile kiire ja filtreerimata juurdepääs. Liikmesriigid peaksid tagama, et rahapesu andmebüroode töötajad järgivad rangeid kutsealaseid konfidentsiaalsus- ja andmekaitsenõudeid ning on usaldusväärsed ja asjakohaselt kvalifitseeritud. Lisaks peaksid liikmesriigid kehtestama tehnilised ja organisatsioonilised meetmed, mis tagavad andmete rangetele tehnoloogiastandarditele vastava turvalisuse.

(62) Pangakontode ja maksekontode, väärtpaberikontode, krüptovarakontode ning hoiulaegaste kohta teavet sisaldavate riiklike automatiseeritud keskmehhanismide (keskregistrid või kesksed elektroonilised andmeotsingu süsteemid) omavaheline sidestamine keskse juurdepääsupunkti kaudu nõuab eri tehniliste standarditega riiklike süsteemide koordineerimist. Selleks tuleks välja töötada tehnilised meetmed ja spetsifikaadid, milles võetakse arvesse riiklike automatiseeritud keskmehhanismide erinevusi.

(63) Kinnisvara on kurjategijatele meelepärane kaup, mille abil oma ebaseaduslikust tegevusest saadud raha pesta, sest see võimaldab varjata vahendite tegelikku allikat ja tegeliku kasusaaja isikut. Täielik ja õigeaegne kinnisvara tuvastamine, samuti kinnisvara omavate füüsiliste ja juriidiliste isikute ning õiguslike üksuste kindlakstegemine rahapesu andmebüroode ja muude pädevate asutuste poolt on oluline nii rahapesuskeemide avastamise kui ka vara külmutamise ja konfiskeerimise seisukohalt, samuti halduslike külmutamismeetmete võtmiseks, millega rakendatakse sihipäraseid finantssanktsioone. Seetõttu on oluline, et liikmesriigid tagaksid rahapesu andmebüroodele ja muudele pädevatele asutustele viivitamatu ja vahetu juurdepääsu teabele, mis võimaldab igakülgselt analüüsida ja uurida võimalikke kinnisvaraga seotud kriminaalasju. Tõhusa juurdepääsu hõlbustamiseks tuleks see teave esitada tasuta ühtse juurdepääsupunkti kaudu, digitaalsete vahendite abil ja võimaluse korral masinloetavas vormingus. Teave peaks sisaldama varasemat teavet, sealhulgas kinnisvara omandi ajalugu, hindu, millega asjaomast kinnisvara on varem omandatud, ja sellega seotud koormatisi kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul minevikus, et rahapesu andmebürood ja muud pädevad asutused selles liikmesriigis saaksid analüüsida ja tuvastada kõik kahtlased toimingud, mis on seotud kinnisvaratehingutega, sealhulgas maatehingutega, mis võivad viidata rahapesule või muud liiki kuritegevusele. Selline varasem teave puudutab teavet, mida on kinnisvaratehingute käigus juba kogutud. Seega ei ole mõjutatud isikutele kehtestatud uusi kohustusi, tagades asjaomaste isikute õiguspäraste ootuste korrektse järgimise. Arvestades, et kinnisvaraga seotud kuritegelikud skeemid on tihti piiriülese olemusega, on asjakohane määrata kindlaks miinimumteave, millele pädevatel asutustel peaks olema juurdepääs ja mida nad peaksid saama jagada teiste liikmesriikide vastavate asutustega.

(64) Rahapesu ja terrorismi rahastamise ennetamiseks ja tõkestamiseks on kõik liikmesriigid loonud või peaksid looma oma tegevuses sõltumatud ja autonoomsed rahapesu andmebürood, kes koguvad ja analüüsivad teavet, et leida seoseid kahtlaste tehingute ja tegevuse ning nendega seotud kuritegevuse vahel. Rahapesu andmebüroo peaks olema üks keskne riiklik üksus, kelle ülesanne on võtta vastu ja analüüsida kohustatud isikute esitatavaid teateid kahtlaste tehingute kohta, tolliinfosüsteemi kaudu esitatavaid teateid sularaha füüsilise üle piiri liikumise kohta ning teateid teatavaid künniseid ületavate tehingute kohta (künnisepõhine avalikustamine) ning muud teavet, mis on rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise seisukohast oluline. Rahapesu andmebüroo tegevuse sõltumatus ja autonoomia tuleks tagada, andes talle volitused ja suutlikkuse täita oma ülesandeid vabalt, sealhulgas suutlikkuse teha autonoomselt otsuseid konkreetse teabe analüüsimise, taotlemise ja levitamise kohta. Rahapesu andmebürool peaks alati olema mõjutamatu õigus edastada või levitada teavet asjakohastele pädevatele asutustele. Rahapesu andmebürool peaks olema piisavad rahalised, inim- ja tehnilised ressursid, mis tagavad tema autonoomia ja sõltumatuse ning volituste tulemusliku kasutamise. Rahapesu andmebüroo peaks saama nii igal üksikjuhul kui ka regulaarselt hankida ja kasutada oma ülesannete täitmiseks vajalikke ressursse ilma lubamatu poliitilise, valitsuse või ettevõtjate mõju või sekkumiseta, kuna see võib ohtu seada tema tegevuse sõltumatuse. Nende nõuete täitmise hindamiseks ning puuduste ja parimate tavade kindlakstegemiseks peaks AMLA-l olema õigus koordineerida rahapesu andmebüroode vastastikuste hindamiste korraldamist.

(65) Rahapesu andmebüroo töötajad peaksid olema usaldusväärsed ja asjakohaselt kvalifitseeritud ning järgima rangeid kutsealaseid nõudeid. Rahapesu andmebürood peaksid olema kehtestanud korra huvikonfliktide tõhusaks ennetamiseks ja haldamiseks. Oma töö laadi tõttu saavad rahapesu andmebürood suures koguses tundlikku isiklikku ja finantsteavet ning neil on sellele juurdepääs. Seepärast peaks rahapesu andmebüroo töötajatel olema asjakohased oskused suurandmete analüüsivahendite eetiliseks kasutamiseks. Lisaks võib rahapesu andmebüroode

tegevus mõjutada selliseid üksikisikute põhiõigusi nagu õigus isikuandmete kaitsele, õigus eraelu puutumatusele ja õigus omandile. Seetõttu peaksid rahapesu andmebürood määrama ametisse põhiõiguste ametniku, kes võib olla rahapesu andmebüroo olemasolev töötaja. Rahapesu andmebüroode tegevust takistamata või selles viivitusi põhjustamata peaks põhiõiguste ametniku ülesanded hõlmama järgmist: edendada ja jälgida, et rahapesu andmebüroo järgib põhiõigusi, anda rahapesu andmebüroole nõu ja suuniseid selle kohta, millist mõju avaldavad tema poliitikameetmed ja tavad põhiõigustele, kontrollida rahapesu andmebüroo tegevuse seaduslikkust ja eetilisust ning esitada mittesiduvaid arvamusi. Põhiõiguste ametniku ametisse määramine aitaks tagada, et rahapesu andmebüroo austab ja kaitseb oma ülesannete täitmisel mõjutatud isikute põhiõigusi.

(66) Rahapesu andmebüroodel peaks olema võimalik edastada teavet pädevatele asutustele, kelle ülesanne on võidelda rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise vastu. Seda tuleks mõista nii, et see hõlmab asutusi, kellel on uurimise, süüdistuse ettevalmistamise või õigusemõistmisega seotud roll. Kõigis liikmesriikides on muudel asutustel spetsiaalsed ülesanded seoses rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise vastase võitlusega ning rahapesu andmebüroodel peaks samuti olema võimalik esitada neile oma operatiiv- või strateegilise analüüsi tulemused, kui nad peavad kõnealuseid tulemusi nende ülesannete seisukohast asjakohaseks. Nende analüüside tulemused annavad sisukaid andmeid, mida kasutatakse juhtlõngade väljatöötamiseks uurimisel ja süüdistuse ettevalmistamisel. Kahtlast tehingut või tegevust käsitleva teate allikat ei tohiks edastamisel avalikustada. See ei tohiks aga takistada rahapesu andmebüroodel edastada asjakohast teavet, sealhulgas näiteks IBAN-numbrite ja BIC- või SWIFT-koodide kohta. Lisaks peaks rahapesu andmebüroodel olema võimalik jagada muud enda valduses olevat teavet, sealhulgas teiste pädevate asutuste taotlusel. Oma autonoomia ja sõltumatuse teostamisel peaksid rahapesu andmebürood kaaluma, kuidas teabe andmisest keeldumine võib mõjutada koostööd ja laiemat eesmärki võidelda rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise vastu. Keeldumine peaks piirduma erandjuhtudega, näiteks kui teave pärineb teiselt rahapesu andmebüroolt, kes ei ole andnud nõusolekut selle edasiseks levitamiseks, või kui rahapesu andmebürool on põhjust arvata, et teavet ei kasutata nendel eesmärkidel, milleks seda taotleti. Sellistel juhtudel peaks rahapesu andmebüroo keeldumist põhjendama. Põhjendused võivad hõlmata näiteks selgitamist, et asjaomane teave ei ole rahapesu andmebüroo valduses või et edasiseks levitamiseks ei ole nõusolekut antud.

(67) Tõhus koostöö ja teabevahetus rahapesu andmebüroode ja järelevalve tegijate vahel on finantssüsteemi usaldusväärsuse ja stabiilsuse jaoks väga oluline. See tagab tervikliku ja järjepideva käsituse rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise ennetamisele ning nende vastu võitlemisele, suurendab liidu rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise korra tõhusust ning kaitseb majandust ebaseaduslikust finantstegevusest tulenevate ohtude eest. Rahapesu andmebüroode valduses olev teave, mis puudutab näiteks kohustatud isikute esitatud kahtlasi tehinguid käsitlevate teadete kvaliteeti ja kvantiteeti, kohustatud isikute poolt rahapesu andmebüroode teabetaotlustele antud vastuste kvaliteeti ja õigeaegsust ning teavet rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise liikide, suundumuste ja meetodite kohta, saab aidata järelevalve tegijatel kindlaks teha valdkonnad, kus riskid on suuremad või kus nõuete täitmine on nõrk, ning seega anda neile ülevaate, kas järelevalvet tuleb konkreetsete kohustatud isikute või sektorite puhul tugevdada. Selleks peaksid rahapesu andmebürood andma järelevalve tegijatele kas omal algatusel või taotluse korral teatavat liiki teavet, mis võib olla järelevalve seisukohast oluline.

(68) Rahapesu andmebüroodel on oluline roll terrorivõrgustike, eriti piiriüleste võrgustike, finantstehingute ja nende rahastajate tuvastamisel. Finantsandmete analüüsil võib olla terrorismikuritegudele kaasaaitamise ning terroriorganisatsioonide võrgustike ja kavatsuste avastamisel otsustav tähtsus. Rahapesu andmebüroode funktsioonid, pädevus ja volitused on väga erinevad. Siiski ei tohiks praegused erinevused mõjutada rahapesu andmebüroode tegevust, eriti suutlikkust koostada ennetavaid analüüse, millega abistada kõiki andmete kogumise ja analüüsi, uurimise ja kohtumenetluse eest vastutavaid ametivõime ning toetada rahvusvahelist koostööd. Rahapesu andmebüroode ülesannete täitmise seisukohalt on muutunud vajalikuks määrata kindlaks miinimumteave, mis peaks olema neile kiiresti kättesaadav ja mida nad peaksid saama teiste liikmesriikide samalaadsete asutustega takistusteta vahetada. Kõigi rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise kahtluste korral peaks teave liikuma rahapesu andmebüroode vahel otse ja kiiresti ilma põhjendamatute viivitusteta. Seetõttu on tähtis veelgi parandada rahapesu andmebüroode tulemuslikkust ja tõhusust, sätestades täpsemalt nende volitused ja omavahelise koostöö.

(69) Rahapesu andmebüroode volitused hõlmavad õigust pääseda otse või kaudselt juurde rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise tõkestamiseks vajalikule finants-, haldus- ja õiguskaitsealasele teabele. Kuna puudub määratlus, mis liiki teavet need üldkategooriad hõlmavad, on rahapesu andmebüroodele antud väga erinev juurdepääs andmetele ning see mõjutab nende analüüsifunktsioone ja suutlikkust teha tulemuslikku koostööd teiste liikmesriikide samalaadsete asutustega, sealhulgas ühisanalüüside raamistikus. Sellepärast on vaja määrata kindlaks minimaalsed finants-, haldus- ja õiguskaitseandmed, mis peaksid olema kas otse või kaudselt kättesaadavad kõigile liidus tegutsevatele rahapesu andmebüroodele. Rahapesu andmebürood võtavad vastu ja hoiavad oma andmebaasides ka teavet tehingute kohta, millest teatatakse kindlaksmääratud künniste ületamisel (künnisel põhinevad teated), või omavad sellele teabele juurdepääsu. Need teated on oluline teabeallikas ning rahapesu andmebürood kasutavad neid riigisiseste ja ühisanalüüside kontekstis laialdaselt. Seetõttu kuuluvad künnisel põhinevad teated FIU-net-i kaudu vahetatavate teabeliikide hulka. Otsene juurdepääs on rahapesu andmebüroode tegevuse tulemuslikkuse ja reageerimisvõime oluline eeltingimus. Selleks peaks liikmesriikidel olema võimalik anda rahapesu andmebüroodele otsene juurdepääs laiemale teabekogumile, kui on nõutud käesolevas direktiivis. Samal ajal ei nõuta käesoleva direktiiviga liikmesriikidelt uute andmebaaside või registrite loomist juhtudel, kui teatavat liiki teavet, näiteks hankeid käsitlevat teavet, hoitakse eri andmekogudes või arhiivides. Kui andmebaasi või registrit ei ole loodud, peaksid liikmesriigid võtma muid vajalikke meetmeid selle tagamiseks, et rahapesu andmebürood saavad kõnealuse teabe kiiresti kätte. Peale selle peaksid rahapesu andmebürood saama nõuda igalt kohustatud isikult kiiresti välja kogu oma ülesannete täitmiseks vajaliku teabe. Samuti peaks rahapesu andmebürool olema võimalik sellist teavet hankida juhul, kui seda soovib mõni teine rahapesu andmebüroo, ning saadud teavet seda taotlenud rahapesu andmebürooga jagada.

(70) Juurdepääsu tuleks pidada otseseks ja koheseks, kui teave sisaldub andmebaasis, registris või elektroonilises andmeotsingu süsteemis, mis võimaldab rahapesu andmebürool saada selle otse automatiseeritud mehhanismi kaudu ilma vahendaja osaluseta. Kui teave on teise üksuse või asutuse valduses, tähendab otsene juurdepääs, et need asutused või üksused edastavad selle teabe rahapesu andmebüroole kiiresti, sekkumata taotletud andmete või esitatava teabe sisusse. Teavet ei tohiks mingil viisil filtreerida. Mõnes olukorras ei pruugi teabega seonduvad konfidentsiaalsusnõuded siiski võimaldada teabe filtreerimata esitamist. Nii on see näiteks juhul, kui rahapesu andmebüroodele saab maksuteavet esitada üksnes kolmanda riigi maksuhalduri nõusolekul või kui otsene juurdepääs õiguskaitsealasele teabele võib ohustada käimasolevat uurimist, samuti Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/681 ([21]) kohaselt kogutud broneeringuinfo puhul. Sellistel juhtudel peaksid liikmesriigid tegema kõik endast oleneva, et tagada rahapesu andmebüroode jaoks teabele tõhus juurdepääs, sealhulgas võimaldades neile juurdepääsu sarnastel tingimustel kui need, mida pakutakse teistele asutustele riigi tasandil, et hõlbustada nende analüüsitegevust.

(71) Suurele enamusele rahapesu andmebüroodest on antud volitused võtta kiiresti meetmeid ja peatada või keelata tehing, et teha analüüsid, kontrollida kahtlust ja edastada analüüsitulemused pädevatele asutustele. Kuid need volitused on peatamise kestuse seisukohalt liikmesriigiti teataval määral erinevad ning see mõjutab mitte ainult piiriüleste toimingute edasilükkamist mõlema riigi rahapesu andmebüroode koostöö korral, vaid ka isikute põhiõigusi. Lisaks tuleks selleks, et rahapesu andmebürood saaksid kiiresti piirata kriminaalse raha või vara liikumist ja hoida ära selle hajumist, sealhulgas arestimise eesmärgil, anda neile volitused peatada pangakonto, maksekonto või krüptovarakonto kasutamine või ärisuhe, et analüüsida selle konto või ärisuhte kaudu tehtud tehinguid, kontrollida kahtlust ja edastada analüüsitulemused asjakohastele pädevatele asutustele. Kuna edasilükkamine mõjutab õigust omandile, peaks rahapesu andmebüroodel olema võimalik tehingud, kontode kasutamine või ärisuhted peatada piiratud ajavahemikuks, et rahalisi vahendeid säilitada, teha vajalikud analüüsid ja edastada analüüsitulemused pädevatele asutustele asjakohaste meetmete võimalikuks võtmiseks. Võttes arvesse suuremat mõju mõjutatud isiku põhiõigustele, tuleks konto kasutamise või ärisuhte peatamine kehtestada lühemaks ajaks, milleks peaks olema viis tööpäeva. Liikmesriigid võivad määrata pikema peatamisperioodi, kui rahapesu andmebürool on riigisisese õiguse kohaselt pädevus vara tagasivõitmise valdkonnas ning ta täidab kuritegeliku vara jälitamise, arestimise, külmutamise või konfiskeerimise ülesandeid. Sellistel juhtudel tuleks tagada mõjutatud isikute põhiõiguste kaitse ning rahapesu andmebürood peaksid täitma oma ülesandeid kooskõlas asjakohaste riiklike kaitsemeetmetega. Rahapesu

([21]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/681, mis käsitleb broneeringuinfo kasutamist terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks (ELT L 119, 4.5.2016, lk 132).

andmebürood peaksid lõpetama tehingu, konto kasutamise või ärisuhte peatamise niipea, kui see ei ole enam vajalik. Pikema peatamisaja määramise korral peaks mõjutatud isikutel, kelle tehingud, kontode kasutamine või ärisuhted on peatatud, olema võimalus peatamiskorraldus kohtus vaidlustada.

(72) Eriasjaoludel peaks rahapesu andmebüroodel olema võimalik omal algatusel või teise rahapesu andmebüroo nimel nõuda, et kohustatud isik jälgiks kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul mõne pangakonto või maksekonto või krüptovarakonto või muud liiki ärisuhte kaudu tehtavaid tehinguid või tegevust seoses isikutega, kes kujutavad endast märkimisväärset rahapesu, selle eelkuritegude või terrorismi rahastamise riski. Konto või ärisuhte hoolikam jälgimine saab anda rahapesu andmebüroole täiendavat teavet kontoomaniku tehingumustrite kohta ning viia ebatavaliste või kahtlaste tehingute või tegevuse õigeaegse avastamiseni, mille puhul võib vajalikuks osutuda rahapesu andmebüroo edasine tegevus, sealhulgas konto kasutamise või ärisuhte peatamine, kogutud andmete analüüs ning selle edastamine uurimisasutustele ja prokuratuurile. Rahapesu andmebüroodel peaks olema ka võimalik juhtida kohustatud isikute tähelepanu teabele, mis on asjakohane kliendi suhtes hoolsusmeetmete rakendamiseks. Selline tähelepanu juhtimine saab aidata kohustatud isikutel rakendada kliendi suhtes hoolsusmeetmeid, tagada nende vastavus riskidele ning ajakohastada vastavalt oma riskihindamis- ja riskijuhtimissüsteeme ning annab neile lisateavet, mis võib tingida vajaduse tugevdada hoolsusmeetmeid teatavate klientide või tehingute puhul, millega kaasnevad suuremad riskid.

(73) Suurema läbipaistvuse ja vastutuse tagamiseks ning oma tegevuse kohta teadlikkuse suurendamiseks peaksid rahapesu andmebürood koostama igal aastal tegevusaruanded. Neis aruannetes peaks olema esitatud vähemalt statistilised andmed saadud kahtlaste tehingute teadete ning võetud järelmeetmete kohta; see, mitu korda teavitati riiklikke pädevaid asutusi ja milliseid järelmeetmeid sellega seoses võeti; teistele rahapesu andmebüroodele esitatud ja neilt saadud taotluste arv ning teave kindlaks tehtud suundumuste ja tüpoloogiate kohta. Aruanded tuleks avalikustada, välja arvatud tundlikku ja salastatud teavet sisaldavad osad.

(74) Vähemalt kord aastas peaks rahapesu andmebüroo andma kohustatud isikutele tagasisidet kahtlaste tehingute teadete kvaliteedi, nende õigeaegsuse, kahtluse kirjeldamise ja lisadokumentide kohta. Sellist tagasisidet võib anda üksikutele kohustatud isikutele või kohustatud isikute rühmadele ning selle eesmärk peaks olema veelgi parandada kohustatud isikute suutlikkust avastada ja tuvastada kahtlasi tehinguid ja tegevust, parandada kahtlaste tehingute teadete kvaliteeti, tõhustada üldisi teatamismehhanisme ning anda kohustatud isikutele oluline ülevaade rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamisega seotud suundumustest, tüpoloogiatest ja riskidest. Tagasiside liigi ja sageduse kindlaksmääramisel peaksid rahapesu andmebürood võtma nii palju kui võimalik arvesse valdkondi, kus teatamist võib olla vaja parandada. Selleks et toetada rahapesu andmebüroode ühtset käitusviisi ja piisavat tagasisidet kohustatud isikutele, peaks AMLA andma rahapesu andmebüroodele soovitusi tagasiside andmise parimate tavade ja käitusviiside kohta. Kui see ei ohusta analüüsi- või uurimistegevust, võivad rahapesu andmebürood kaaluda tagasiside andmist kahtlaste tehingute teadete kasutamise või nende tulemuste kohta, kas üksikute teadete puhul või koondatult. Samuti peaksid rahapesu andmebürood andma tolliasutustele vähemalt kord aastas tagasisidet sularaha füüsilist üle piiri liikumist käsitlevate teadete tõhususe ja nende osas võetud järelmeetmete kohta.

(75) Rahapesu andmebüroo eesmärk on koguda ja analüüsida teavet, leidmaks seoseid kahtlaste tehingute ja tegevuse ja nende aluseks oleva kuritegeliku tegevuse vahel, et ära hoida ja tõkestada rahapesu ja terrorismi rahastamist, ning edastada oma analüüsitulemused ja lisateave pädevatele asutustele, kui on alust kahtlustada rahapesu, seotud eelkuritegusid või terrorismi rahastamist. Rahapesu andmebüroo ei tohiks hoiduda või keelduda teabe vahetamisest omal algatusel või taotluse korral teise rahapesu andmebürooga seetõttu, et seotud eelkuritegu ei ole tuvastatud, liikmesriikide kriminaalõigusnormid ja seotud eelkuritegude määratlused on erinevad või puudub viide konkreetsele seotud eelkuriteole. Rahapesu andmebürood on teatanud teabevahetusprobleemidest, mis on tingitud sellest, et teatavate eelkuritegude (nt maksukuriteod) määratlused, mis ei ole liidu õigusega ühtlustatud, on liikmesriigiti erinevad. Sellised erinevused ei tohiks takistada teabe vastastikust vahetamist, muudele pädevatele asutustele edastamist ja selle kasutamist. Rahapesu andmebürood peaksid kiiresti, konstruktiivselt ja tulemuslikult tagama rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise küsimustes võimalikult laialdase rahvusvahelise koostöö kolmandate riikide rahapesu andmebüroodega, järgides kohaldatavaid andmekaitsenorme andmete edastamise jaoks, rahapesuvastase töökonna soovitusi ja Egmonti põhimõtteid rahapesu andmebüroode vahelise teabevahetuse jaoks. Selleks tuleks rahapesu andmebüroosid julgustada sõlmima kahepoolseid lepinguid ja vastastikuse mõistmise memorandumeid kolmandate riikide samalaadsete asutustega, võttes samal ajal arvesse kõiki põhiõigustega seotud kohustusi ja vajadust kaitsta õigusriiki.

(76) Rahapesu andmebüroo võib kehtestada teatavad kitsendused ja piirangud teisele rahapesu andmebüroole esitatava teabe edasise kasutamise suhtes. Teabe saanud rahapesu andmebüroo peaks teavet kasutama ainult neil eesmärkidel, milleks seda taotleti või see esitati. Rahapesu andmebüroo peaks andma teabe edastamise ülesande tulemuslikuks täitmiseks teisele rahapesu andmebüroole oma eelneva nõusoleku teabe edastamiseks muudele pädevatele asutustele, olenemata võimaliku seotud eelkuriteo liigist ja sellest, kas eelkuritegu on teabe vahetamise ajaks kindlaks tehtud. Selline eelnev nõusolek edasiseks levitamiseks tuleks anda viivitamata ja sellest ei tohiks keelduda, välja arvatud juhul, kui see jääb väljapoole rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise sätete kohaldamisala või ei ole kooskõlas riigisisese õiguse aluspõhimõtetega. Rahapesu andmebürood peaksid nõusoleku andmisest keeldumist põhjendama.

(77) Rahapesu andmebürood peaksid kasutama koostööks ja omavaheliseks teabevahetuseks turvalisi võimalusi, sealhulgas kaitstud sidekanaleid. Selleks tuleks luua liikmesriikide rahapesu andmebüroode vahelise teabevahetuse süsteem (edaspidi „FIU-net“). Süsteemi peaks juhtima ja haldama AMLA ning see peaks tagama vahetatava teabe turvalisuse kõrgeima taseme ja täieliku krüpteerimise. Rahapesu andmebürood peaksid kasutama FIU-net-i omavaheliseks koostööks ja teabevahetuseks ning võivad seda asjakohasel juhul ja AMLA vastava otsuse korral kasutada ka teabevahetuseks kolmandate riikide rahapesu andmebüroodega, muude asutustega ning liidu organite ja asutustega. Rahapesu andmebürood peaksid FIU-net-i pakutavaid võimalusi täiel määral ära kasutama. FIU-net peaks võimaldama rahapesu andmebüroodel pseudonüümselt võrrelda oma andmeid teiste rahapesu andmebüroode andmetega, et teha kindlaks büroole huvi pakkuvad isikud teistes liikmesriikides ning nende tulu ja rahalised vahendid, tagades seejuures isikuandmete täieliku kaitse. Finantsteabe ja kriminaalteabe vaheliste seoste kindlakstegemiseks peaks rahapesu andmebüroodel samuti olema võimalik kasutada FIU-net-i funktsioone, et võrrelda pseudonüümselt oma andmeid liidu organite ja asutuste valduses olevate andmetega, niivõrd kui selline ristvõrdlus kuulub nende liidu organite ja asutuste vastavasse pädevusse ja täielikult järgides kohaldatavaid andmekaitsenorme.

(78) On oluline, et rahapesu andmebürood teevad koostööd ja vahetavad omavahel tulemuslikult teavet. Sellega seoses peaks AMLA pakkuma vajalikku abi ning seda mitte ainult koordineerides piiriüleste kahtlaste tehingute teadete ühisanalüüse, vaid ka töötades välja rakenduslike ja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, mis käsitleb rahapesu andmebüroode vahelises teabevahetuses kasutatavat vormingut, kahtlaste tehingute teadete esitamise vormi ning asjakohasust ja valikukriteeriume, mida tuleb arvesse võtta selle kindlaks määramisel, kas kahtlase tehingu teade puudutab ka mõnd teist liikmesriiki, samuti suunised operatiiv- ja strateegilise analüüsi laadi, omaduste ja eesmärkide kohta ning menetluste kohta, mis tuleb kehtestada teist liikmesriiki puudutava kahtlase tehingu teate edastamisel ja saamisel, ning võetavate järelmeetmete kohta. AMLA peaks kehtestama ka vastastikuse hindamise protsessi, et suurendada rahapesu andmebüroode tegevuse sidusust ja tulemuslikkust ning hõlbustada nende vahel parimate tavade vahetamist.

(79) Rahapesu andmebürood on vastutavad kahtlaste tehingute teadete vastuvõtmise eest kohustatud isikutelt, kes on asutatud nende liikmesriigi territooriumil. Teatavad rahapesu andmebüroodele esitatud kahtlaste tehingute või tegevuse teated võivad olla seotud kohustatud isikute tegevusega teistes liikmesriikides, kus nad tegutsevad ilma püsiva tegevuskohata. Sellistel juhtudel on oluline, et rahapesu andmebürood edastaksid need teated rahapesu andmebüroole tehingu või tegevusega seotud liikmesriigile, seadmata tingimusi teadete kasutamisele. FIU-net võimaldab selliseid piiriüleseid teateid edastada. Selle funktsiooni tõhustamiseks on FIU-net-i täiustamisel, et võimaldada selliste teadete kiiret edastamist ja toetada olulist teabevahetust rahapesu andmebüroode vahel ning seega käesoleva direktiivi tõhusat rakendamist.

(80) Rahapesu andmebüroode kiire, tulemusliku ja ühtse koostöö tagamiseks on vaja kehtestada teabevahetusele ajapiirangud. Ajapiirangud tuleks kehtestada selleks, et tagada tulemuslik teabevahetus mõistliku aja jooksul või menetluslike piirangutega arvestamiseks. Lühemad tähtajad tuleks kehtestada erandlikeks, põhjendatud ja kiireloomulisteks juhtudeks, mil taotluse saanud rahapesu andmebüroo saab taotletud teavet sisaldavaid andmebaase vahetult kasutada. Kui taotluse saanud rahapesu andmebüroo ei saa esitada teavet määratud tähtaja jooksul, peaks ta sellest taotluse esitanud rahapesu andmebüroole teada andma.

(81) Ebaseaduslik raha liigub üle piiride ja võib mõjutada eri liikmesriike. Mitut jurisdiktsiooni hõlmavad piiriülesed juhtumid muutuvad aina sagedasemaks ja olulisemaks ning seda ka kohustatud isikute piiriülese tegevuse tõttu. Et tulemuslikult tegeleda mitut liikmesriiki hõlmavate juhtumitega, peaksid rahapesu andmebürood saama teha enamat kui lihtne teabevahetus kahtlaste tehingute ja tegevuse avastamise ja analüüsi eesmärgil ning tegema analüüse ühiselt.

Rahapesu andmebürood on teada andnud teatavatest olulistest probleemidest, mis piiravad nende ühisanalüüside tegemise suutlikkust või seavad sellele tingimusi. Kahtlasi tehinguid ja tegevust ühiselt analüüsides saavad rahapesu andmebürood kasutada võimalikku sünergiat, eri allikatest pärinevat teavet, saada anomaalsest tegevusest tervikpildi ning seeläbi analüüsi paremaks muuta. Rahapesu andmebürood peaksid saama teha kahtlaste tehingute ja tegevuse ühisanalüüse ning AMLA abiga luua piiratud ajavahemikuks ühiseid eriotstarbelisi analüüsimeeskondi ja neis osaleda. AMLA peaks kasutama FIU-net süsteemi, et tal oleks võimalik saata ja saada teavet ja seda omavahel võrrelda ning pakkuda rahapesu andmebüroodele operatiivtuge piiriüleste juhtumite ühisanalüüsi kontekstis.

(82) Rahapesu andmebüroode analüüside, sealhulgas ühisanalüüside tulemuste edukuseks võib olla määrava tähtsusega kolmandate isikute, sealhulgas liidu organite ja asutuste osalemine. Selleks võivad rahapesu andmebürood kutsuda ühisanalüüsis osalema kolmandaid isikuid, kui selline osalemine kuulub asjaomaste kolmandate isikute pädevusse. Kolmandate isikute osalemine analüüsiprotsessis võib aidata tuvastada seoseid finantsteabe ning kriminaal- ja jälitusteabe vahel, analüüsi rikastada ja teha kindlaks, kas on märke kuriteo toimepanemisest.

(83) Liidu finantssüsteemi ja siseturu usaldusväärsuse kaitsmiseks on vajalik teha tulemuslikku järelevalvet kõigi kohustatud isikute suhtes. Selleks peaksid liikmesriigid rakendama tulemuslikku ja sõltumatut rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvet ning sätestama järelevalve tegijate tulemusliku, õigeaegse ja püsiva koostöö tingimused.

(84) Liikmesriigid peaksid tagama kõigi kohustatud isikute suhtes tulemusliku, erapooletu ja riskipõhise järelevalve, soovitatavalt avaliku sektori asutuste poolt eraldiseisva ja sõltumatu riikliku järelevalve tegija kaudu. Riikliku järelevalve tegijad peaksid saama täita mitmesuguseid ülesandeid kõigi kohustatud isikute suhtes tulemusliku järelevalve tegemiseks.

(85) Liit on kohati märganud üsna leebet käsitust kohustatud isikute suhtes järelevalve tegemisele nende rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise kohustuste täitmisel. Seepärast on tähtis, et riikliku järelevalve tegijad käesoleva direktiivi ja määrusega (EL) 2024/1620 loodud integreeritud järelevalvemehhanismi osana teaksid täpselt oma vastavaid õigusi ja kohustusi.

(86) Selleks et tulemuslikumalt ja regulaarsemalt hinnata ja jälgida kohustatud isikutele avalduvaid riske ning ettevõttesiseseid põhimõtteid, protseduure ja kontrollimeetmeid, mida nad kehtestavad selleks, et neid riske juhtida ja maandada ning rakendada sihipäraseid finantssanktsioone, on vaja selgitada, et riiklikel järelevalve tegijatel on nii õigus kui ka kohustus teha kõik vajalikud kaug-, kohapealsed ja temaatilised kontrollid ning kõik muud nende arvates vajalikud päringud ja hindamised. Samuti peaks neil olema võimalik põhjendamatu viivituseta reageerida igale kahtlusele kohaldatavatele nõuetele mittevastavuse osas ning võtta asjakohaseid järelevalvemeetmeid väidetava mittevastavuse käsitlemiseks. See mitte ainult ei aita järelevalve tegijatel otsustada nende juhtumite üle, kus sektorile omased spetsiifilised riskid on selged ja arusaadavad, vaid annab neile ka vahendid, mida on vaja asjaomase teabe edasiseks levitamiseks kohustatud isikutele, et nad mõistaksid paremini rahapesu ja terrorismi rahastamise riske.

(87) Teavitustegevus, sealhulgas teabe edastamine järelevalve tegijate poolt nende järelevalve all olevatele kohustatud isikutele, on vajalik selle tagamiseks, et erasektoril oleks piisav arusaamine rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide laadist ja määrast, mis neid ohustab. See hõlmab sihipäraste finantssanktsioonide ja ÜRO finantssanktsioonide alusel loetellu kandmise teabe edastamist, mis peaks toimuma kohe pärast loetellu kandmist, et sektor saaks oma kohustusi täita. Kuna rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõuete rakendamine kohustatud isikute poolt hõlmab isikuandmete töötlemist, on oluline, et järelevalve tegijad tutvuksid suuniste ja muude dokumentidega, mille andmekaitseasutused on välja andnud kas riiklikul tasandil või Euroopa Andmekaitsenõukogu kaudu liidu tasandil, ning et nad asjakohasel juhul lisaksid selle teabe enda järelevalve all olevatele üksustele edastatava teabe hulka.

(88) Järelevalve tegijad peaksid oma töös võtma riskipõhise käsitusviisi, mis võimaldab neil koondada oma ressursid sinna, kus riskid on kõige suuremad, tagades seejuures, et ühtegi sektorit ega ettevõtjat ei ohustaks kuritegelikud rahapesu või terrorismi rahastamise katsed. Selleks peaksid järelevalve tegijad kavandama oma tegevust aasta kaupa. Seejuures peaksid nad mitte ainult tagama enda järelevalve all olevate sektorite riskipõhise hõlmatuse, vaid ka selle, et nad on võimelised kiiresti reageerima, kui on objektiivseid ja olulisi märke kohustatud isiku poolsetest rikkumistest, sealhulgas eelkõige pärast avalikke paljastusi või vihjeandjate esitatud teavet. Samuti peaksid järelevalve tegijad tagama oma järelevalvetegevuse läbipaistvuse, näiteks mis puudutab järelevalvekolleegiume, mille nad moodustasid ja millel osalesid, tehtud kohapealseid ja kaugjärelevalvetoiminguid ning määratud rahalisi karistusi või

haldusmeetmeid. Riskidest ühise arusaama edendamisel peaks juhtroll olema AMLA-l ning seetõttu tuleks talle teha ülesandeks kohustatud isikutele omase riski- ja jääkriskiprofiili hindamise ja liigitamise metoodika ja võrdlusaluste ning sellise riskiprofiili läbivaatamise sageduse kehtestamine.

(89) Rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide tõhusa ja tulemusliku järelevalve üheks nurgakiviks on rahapesu andmebüroodele nende asjaolude avaldamine järelevalve tegijate poolt, mis võivad olla seotud rahapesu või terrorismi rahastamisega, ning see võimaldab järelevalve tegijatel käsitleda puudusi kohustatud isikute poolses teadete esitamise protsessis. Selleks peaks järelevalve tegijatel olema võimalik teatada rahapesu andmebüroole kahtlustest, et kohustatud isik on teate esitamata jätnud, või täiendada kohustatud isiku esitatud teateid lisateabega, mille nad oma järelevalvetegevuse käigus avastavad. Samuti peaks järelevalve tegijatel olema võimalik teatada kahtlustest, mis puudutavad rahapesu, selle eelkuritegusid või terrorismi rahastamist kohustatud isikute töötajate või samaväärset positsiooni omavate isikute, nende juhtkonna või tegelike kasusaajate poolt. Seetõttu peavad liikmesriigid kehtestama süsteemi, mis tagaks rahapesu andmebüroode nõuetekohase ja kiire teavitamise. Rahapesu andmebüroole kahtlustest teatamist ei tohiks käsitada nii, et see asendab avaliku sektori asutuste kohustuse teatada asjaomastele pädevatele asutustele igast kuritegelikust tegevusest, mille nad on avastanud või millest nad on teada saanud oma ülesannete täitmisel. Kutsesaladusega hõlmatud teavet ei tohiks järelevalveülesannete raames koguda ega sellega tutvuda, välja arvatud määruses (EL) 2024/1624 sätestatud erandite kohaldamisel. Kui järelevalve tegijad puutuvad sellise teabega kokku või saavad selle enda valdusesse, ei tohiks nad seda oma järelevalvetegevuses arvesse võtta ega sellest rahapesu andmebüroole teatada.

(90) Koostöö riiklike järelevalve tegijate vahel on oluline, et tagada kogu liidus järelevalve suhtes ühtne käsitus. Et see koostöö oleks tulemuslik, tuleb seda kasutada võimalikult palju ning olenemata järelevalve tegijate laadist või staatusest. Peale tavapärase koostöö, nagu võimalus korraldada uurimisi taotluse esitanud järelevalveasutuse nimel, on asjakohane nõuda rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumide loomist finantssektoris nende kohustatud isikute puhul, kes tegutsevad püsivate tegevuskohtade kaudu mitmes liikmesriigis, ja nende puhul, kes kuuluvad piiriülesesse kontserni. Kolmanda riigi finantsjärelevalve tegijaid võib kõnealustesse kolleegiumidesse kutsuda teatavatel tingimustel, sealhulgas kohaldades konfidentsiaalsusnõudeid, mis on samaväärsed liidu finantsjärelevalve tegijate suhtes kohaldatavatega, ning järgides isikuandmete töötlemist ja edastamist käsitlevat liidu õigust. Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumide tegevus peaks olema proportsionaalne krediidiasutustele või finantseerimisasutusele avalduva riski tasemega ja piiriülese tegevuse ulatusega.

(91) Direktiivis (EL) 2015/849 oli päritolu- ja vastuvõtva liikmesriigi järelevalve tegijate jaoks sätestatud üldine koostöö tegemise nõue. Kõnealust nõuet on seejärel täiustatud, et vältida olukordi, kus järelevalve tegijate vaheline teabevahetus ja koostöö on keelatud või põhjendamatult piiratud. Ent selge õigusraamistiku puudumise tõttu on rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve kolleegiumide loomine tuginenud mittesiduvatele suunistele. Seetõttu on vaja kehtestada rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise kolleegiumide töö korralduse jaoks selged normid ning näha ette koordineeritud, õiguslikult kindel käsitus, milles tunnistatakse vajadust kõigi liidus tegutsevate järelevalve tegijate struktureeritud suhtluse järele. Vastavalt oma koordineerivale ja järelevaataja rollile peaks AMLA töötama välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles määratakse kindlaks üldtingimused, mis võimaldavad rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve kolleegiumide nõuetekohast toimimist.

(92) Finantssektorivälised kohustatud isikud võivad samuti tegutseda piiriüleselt või kuuluda piiriüleselt tegutsevatesse kontsernidesse. Seepärast on asjakohane kehtestada normid, millega määratakse kindlaks rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumide toimimine kontsernide puhul, kes tegutsevad nii finants- kui ka mittefinantssektoris, ning võimaldatakse finantssektoriväliste järelevalvekolleegiumide loomine, võttes arvesse vajadust kohaldada täiendavaid kaitsemeetmeid seoses kontsernide või piiriüleselt tegutsevate ettevõtjatega, kes osutavad õigusteenuseid. Selleks et tagada tõhus finantssektoriväline piiriülene järelevalve, peaks AMLA toetama selliste kolleegiumide toimimist ja esitama korrapäraselt oma arvamuse nende kolleegiumide toimimise kohta, sedamööda kuidas edeneb käesoleva direktiiviga ette nähtud tugiraamistiku rakendamine.

(93) Kui kohustatud isik kasutab püsivaid tegevuskohti teises liikmesriigis, sealhulgas esindajate võrgustiku kaudu, peaks päritoluliikmesriigi järelevalve tegija tegema järelevalvet selle üle, kas asjaomane kohustatud isik järgib kogu kontserni hõlmavaid rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise tegevuspõhimõtteid ja korda. See võib hõlmata kohapealset kontrolli teises liikmesriigis asuvates püsivates tegevuskohtades. Päritoluliikmesriigi järelevalve tegija

peaks tegema vastuvõtva liikmesriigi järelevalve tegijaga tihedat koostööd ning teda teavitama kõikidest küsimustest, mis võiksid mõjutada tema hinnangut selle kohta, kuidas asjaomane püsiv tegevuskoht järgib vastuvõtvas liikmesriigis kehtivaid rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise õigusnorme.

(94) Kui kohustatud isik kasutab teises liikmesriigis asuvaid püsivaid tegevuskohti, sealhulgas esindajate võrgustiku kaudu, peaks vastuvõtva liikmesriigi järelevalve tegija jääma vastutavaks selle eest, et asjaomane püsiv tegevuskoht järgib rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise õigusnorme, muu hulgas tehes asjakohasel juhul kohapealseid inspekteerimisi ja kaugjärelevalvet ning võttes asjakohaseid ja proportsionaalseid meetmeid kõnealuste nõuete rikkumiste käsitlemiseks. Sama peaks kehtima teenuste osutamise vabaduse alusel tegutsevate kohustatud isikute muud liiki taristu suhtes, kui taristu on piisav, et nõuda vastuvõtva liikmesriigi järelevalve tegija järelevalvet. Vastuvõtva liikmesriigi järelevalve tegija peaks tegema päritoluliikmesriigi järelevalve tegijaga tihedat koostööd ning teavitama teda kõikidest küsimustest, mis võiksid mõjutada tema hinnangut selle kohta, kuidas asjaomane kohustatud isik järgib rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise tegevuspõhimõtteid ja korda, ning võimaldama päritoluliikmesriigi järelevalve tegijal võtta meetmeid tuvastatud rikkumise käsitlemiseks. Kui on kindlaks tehtud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise õigusnormide rasked, korduvad või süstemaatilised rikkumised, mis nõuavad kohest parandusmeetmete võtmist, peaks vastuvõtva liikmesriigi järelevalve tegijal olema võimalik kohaldada selliseid asjakohaseid ja proportsionaalseid ajutisi parandusmeetmeid, mida kohaldatakse samalaadsete asjaolude korral tema pädevusvaldkonda kuuluvate kohustatud isikute suhtes, et neid raskeid, korduvaid või süstemaatilisi rikkumisi käsitleda, asjakohasel juhul päritoluliikmesriigi järelevalve tegija abiga või temaga koostöös.

(95) Valdkondades, mis ei ole liidu tasandil ühtlustatud, võivad liikmesriigid võtta riiklikke meetmeid, isegi kui need meetmed piiravad siseturu vabadusi. Nii on see näiteks meetmete puhul, mis on võetud hasartmänguteenuste osutamise reguleerimiseks, eriti kui selline tegevus toimub internetis, liikmesriigis taristut omamata. Kuid selleks, et olla kooskõlas liidu õigusega, peavad need meetmed järgima üldise huvi eesmärki, olema mittediskrimineerivad ja selle eesmärgi saavutamiseks sobivad ega tohi minna kaugemale selle saavutamiseks rangelt vajalikust. Kui liikmesriigid kehtestavad liidu rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise raamistikus reguleeritud teenuste osutamise suhtes eriloanõuded, näiteks tegevusloa saamise nõude, peaksid nad vastutama ka nende teenuste osutamise järelevalve eest. Nõue teha nende teenuste osutamise üle järelevalvet ei mõjuta järeldusi, mida Euroopa Kohus võib teha riigisiseste meetmete kooskõla kohta liidu õigusega.

(96) Võttes arvesse e-raha väljastajate, makseteenuse osutajate ja krüptovarateenuse osutajate vastuvõtlikkust rahapesule, peaksid liikmesriigid saama nõuda sellistelt nende territooriumil asuvatelt teenuseosutajatelt, kes ei ole filiaalid või kes tegutsevad muud liiki taristu kaudu ning kelle peakontor asub teises liikmesriigis, et nad määraksid endale keskse kontaktpunkti. Selline keskne kontaktpunkt, kes tegutseb selle määranud asutuse nimel, peaks jälgima, et püsivad tegevuskohad järgiksid rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise õigusnorme.

(97) Et tagada jõupingutuste parem koordineerimine ja tõhusalt panustada integreeritud järelevalvemehhanismi vajaduste täitmisse, tuleks selgitada järelevalve tegijate vastavaid kohustusi nende kohustatud isikutega seoses, kes tegutsevad teistes liikmesriikides vastuvõtva liikmesriigi tehtavat järelevalvet õigustavate püsivate tegevuskohtade või taristuvormide kaudu, ning näha ette konkreetsed ja proportsionaalsed koostöömehhanismid.

(98) Piiriülestel kontsernidel peab olema kaugeleulatuv kogu kontserni hõlmav poliitika ja kord. Tagamaks, et piiriülese tegevuse üle tehakse piisavat järelevalvet, on vaja sätestada üksikasjalikud järelevalvenormid, mis võimaldavad päritolu- ja vastuvõtvate liikmesriikide järelevalve tegijatel teha omavahel võimalikult palju koostööd, olenemata oma vastavast laadist või staatusest, ning teha koostööd AMLAga, et hinnata riske, jälgida kontserni kuuluvaid ettevõtjaid mõjutada võivaid suundumusi, koordineerida järelevalvet ja lahendada vaidlusi. Kuna koordineerimine on AMLA ülesanne, peaks ta välja töötama regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles kirjeldatakse üksikasjalikult kontserni päritolu- ja vastuvõtva riigi järelevalve tegijate vastavaid kohustusi ning nendevahelise koostöö viise. Kontserni rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise poliitika rakendamise tulemuslikkuse üle järelevalve tegemisel tuleks järgida liidu vastavates valdkondlikes õigusaktides sätestatud konsolideeritud järelevalve põhimõtteid ja meetodeid.

(99) Üleilmsete finantssüsteemide üha suurema lõimumise kontekstis on järelevalve tegijate vaheline teabevahetus ja koostöö väga oluline. Ühelt poolt peaksid liidu järelevalve tegijad, sealhulgas AMLA, teavitama üksteist juhtudest, mil kolmanda riigi õigus ei võimalda rakendada määruse (EL) 2024/1624 kohaselt nõutavaid poliitikameetmeid ja menetlusi. Teiselt poolt peaksid liikmesriigid saama anda järelevalve tegijatele volitused sõlmida kolmandate riikide

järelevalve tegijatega koostöölepinguid, milles nähakse ette koostöö ja konfidentsiaalse teabe vahetamine, järgides isikuandmete edastamisele kohaldatavaid õigusnorme. AMLA kui järelevaataja peaks vajaduse korral aitama hinnata kolmanda riigi järelevalve tegija suhtes kohaldatavate ametisaladuse hoidmise nõuete samaväärsust.

(100) Direktiivi (EL) 2015/849 kohaselt võivad liikmesriigid teha mõne kohustatud isiku üle järelevalve tegemise ülesandeks iseregulatsiooni organitele. Ent selliste iseregulatsiooni organite järelevalve kvaliteet ja intensiivsus on olnud ebapiisav ja kas täiesti või peaaegu täiesti ilma avaliku kontrollita. Kui liikmesriik otsustab teha järelevalve tegemise ülesandeks iseregulatsiooni organile, peaks ta määrama ka avaliku sektori asutuse, kes selle iseregulatsiooni organi tegevuse järele vaataks, tagades nii selle tegevuse kooskõla käesoleva direktiiviga. Kõnealune avaliku sektori asutus peaks olema avaliku halduse üksus ja täitma oma ülesandeid ilma lubamatu mõjutamiseta. Iseregulatsiooni organite järele vaatava avaliku sektori asutuse täidetavad ülesanded ei tähenda, et asutus peaks täitma järelevalveülesandeid kohustatud isikute suhtes või tegema iseregulatsiooni organis käsitletavatel üksikjuhtudel otsuseid. See ei takista aga liikmesriikidel määramast kõnealusele asutusele lisaülesandeid, kui nad peavad seda käesoleva direktiivi eesmärkide saavutamiseks vajalikuks. Seejuures peaksid liikmesriigid tagama, et lisaülesanded on kooskõlas põhiõigustega ning eelkõige, et need ülesanded ei takista kaitseõiguse kasutamist ega advokaadi ja kliendi vahelise suhtluse konfidentsiaalsust.

(101) Rahapesu ja terrorismi rahastamise vastase võitluse tähtsuse tõttu peaksid liikmesriigid sätestama riigisiseses õiguses mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad rahalised karistused ja haldusmeetmed nende suhtes, kes ei täida määruse (EL) 2024/1624 nõudeid. Liikmesriigid peaksid andma riikliku järelevalve tegijatele volituse kohaldada rikkumiste korral kohustatud isikute suhtes selliseid haldusmeetmeid olukorra parandamiseks ja määrata rikkumisest olenevalt põhjendatud juhtudel rahalisi karistusi. Sõltuvalt liikmesriikides kehtivatest organisatsioonilistest süsteemidest võib selliseid meetmeid ja karistusi kohaldada ka järelevalve tegijate ja muude asutuste koostöös, delegeerides järelevalve tegijate ülesanded teistele asutustele või järelevalve tegijate poolt õigusasutustele esitatud taotluse alusel. Rahalised karistused ja haldusmeetmed peaksid olema piisavalt mitmekesised, et liikmesriigid ja järelevalve tegijad saaksid võtta arvesse erinevusi kohustatud isikute, eelkõige krediidiasutuste ja finantseerimisasutuste ning muude kohustatud isikute vahel, mis puudutab nende suurust, laadi ja äritegevuse olemust.

(102) Praegu kohaldavad liikmesriigid peamiste tõkestamissätete rikkumise korral eri rahalisi karistusi ja haldusmeetmeid ning rahapesuvastaste nõuete rikkumise uurimise ja selle eest karistamise käsitus ei ole ühtne, samuti ei ole järelevalve tegijatel ühist arusaama sellest, mida peaks endast kujutama raske rikkumine, et seeläbi eristada, millal tuleks kohaldada rahalist karistust. Sellised lahknevused kahjustavad rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamiseks tehtavaid jõupingutusi ning liidu tegevus on killustunud. Sellepärast tuleks sätestada ühised kriteeriumid, mille alusel määrata kindlaks kõige sobivam järelevalvemeede rikkumiste korral, ning valik haldusmeetmeid, mida järelevalve tegijad saavad rikkumiste heastamiseks rakendada kas koos rahaliste karistustega, või kui rikkumised ei ole rahalise karistuse määramiseks piisavalt rasked, siis eraldi. Et motiveerida kohustatud isikuid järgima määruse (EL) 2024/1624 sätteid, on vaja tugevdada rahaliste karistuste heidutavat laadi. Vastavalt tuleks suurendada määruse (EL) 2024/1624 raske rikkumise korral kohaldatava maksimumkaristuse miinimummäära. Käesoleva direktiivi ülevõtmisel peaksid liikmesriigid tagama, et rahaliste karistuste ja haldusmeetmete määramisel ning kriminaalkaristuste mõistmisel kooskõlas riigisisese õigusega ei rikutaks *ne bis in idem* põhimõtet.

(103) Juriidilistest isikutest kohustatud isikute puhul leiab rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõuete rikkumine aset pärast tegu, mille panevad toime füüsilised isikud, kellel on volitus asjaomase kohustatud isiku tegevust juhtida, sealhulgas esindajate ja turustajate või muude kohustatud isiku nimel tegutsevate isikute kaudu, või mis pannakse toime nende füüsiliste isikute vastutusel. Selleks et tagada selliste rikkumiste korral võetavate järelevalvemeetmete tulemuslikkus, tuleks kohustatud isikut pidada vastutavaks ka nende füüsiliste isikute tegude eest, olenemata sellest, kas need on toime pandud tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu. Ilma et see piiraks juriidiliste isikute vastutust kriminaalmenetluses, viitab iga kavatsus kohustatud isikule rikkumistest kasu saada laiematele puudustele kohustatud isiku ettevõttesisestes põhimõtetes, protseduurides ja kontrollimeetmetes, mille eesmärk on tõkestada rahapesu, selle eelkuritegusid ja terrorismi rahastamist. Sellised puudused kahjustavad kohustatud isiku rolli liidu finantssüsteemi pääsuvalitsejana. Seetõttu tuleks iga kavatsust saada kasu rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõude rikkumisest pidada raskendavaks asjaoluks.

(104) Liikmesriigid on kehtestanud erinevad süsteemid rahaliste karistuste, haldusmeetmete ja sunniraha kohaldamiseks. Lisaks sõltuvad teatavad haldusmeetmed, mida järelevalve tegijatel on õigus võtta, näiteks tegevusloa kehtetuks tunnistamine või peatamine, sellest, kas teised asutused neid meetmeid rakendavad. Selliste erinevate olukordade käsitlemiseks on asjakohane võimaldada paindlikkust nende vahendite osas, mis on rahaliste karistuste, parandusmeetmete ja sunniraha määramiseks järelevalve tegijate käsutuses. Olenemata valitud vahenditest peavad liikmesriigid ja asjaomased ametiasutused tagama, et rakendatavate mehhanismidega saavutatakse soovitud tulemus, milleks on nõuetele vastavuse taastamine ning mõjusate, hoiatavate ja proportsionaalsete rahaliste karistuste kohaldamine.

(105) Et kohustatud isikud täidaksid rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõudeid ning maandaksid tulemuslikult rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise riske, millega nad kokku puutuvad, peaks järelevalve tegijatel olema võimalik rakendada haldusmeetmeid mitte ainult tuvastatud rikkumiste heastamiseks, vaid ka juhul, kui nad teevad kindlaks, et puudused ettevõttesisestes põhimõtetes, protseduurides ja kontrollimeetmetes toovad tõenäoliselt kaasa rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõuete rikkumise, või kui need põhimõtted, menetlused ja kontrollimeetmed ei ole riskide maandamiseks piisavad. Rakendatava haldusmeetmete ulatus ja kohustatud isikutele taotletud meetmete rakendamiseks antud aeg sõltuvad konkreetsetest tuvastatud rikkumisest või puudusest. Kui tuvastatakse mitu rikkumist või puudust, võib iga kohaldatud haldusmeetme rakendamiseks kohaldada erinevat tähtaega. Kooskõlas avalikustamise karistusliku ja hariva eesmärgiga tuleks avaldada ainult otsused, millega rakendatakse haldusmeetmeid rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõuete rikkumise eest, kuid mitte haldusmeetmeid, mis on kehtestatud selliste rikkumiste ärahoidmiseks.

(106) Selleks et tagada piisav ja järjepidev kaitse rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise vastu kogu siseturul, on oluline, et kohustatud isikud järgiksid õigeaegselt nende suhtes kohaldatavaid haldusmeetmeid. Kui kohustatud isik ei järgi haldusmeetmeid ettenähtud tähtaja jooksul, on vaja, et järelevalve tegijad saaksid avaldada kohustatud isikule suuremat survet, et ta hakkaks meetmeid viivitamatult uuesti järgima. Selleks peaks järelevalve tegijatel olema võimalik määrata sunniraha alates meetmete järgimise taastamiseks kehtestatud tähtajast, sealhulgas tagasiulatuvalt, kui sunniraha määramise otsus tehakse hilisemas etapis. Sunniraha suuruse arvutamisel peaksid järelevalve tegijad võtma arvesse kohustatud isiku kogukäivet ning järelevalvemeetmega hõlmatud rikkumise või puuduse liiki ja raskust, et tagada selle mõjusus ja proportsionaalsus. Võttes arvesse sunniraha eesmärki avaldada kohustatud isikule haldusmeetme järgimiseks survet, peaks see olema ajaliselt piiratud ja seda ei tohiks kohaldada kauem kui kuus kuud. Kuigi järelevalve tegijatel peaks olema võimalik pikendada sunniraha määramist veel kuni kuue kuu võrra, tuleks kaaluda alternatiivseid võimalusi meetmete järgimata jätmise pikendatud olukorra käsitlemiseks, kooskõlas eri haldusmeetmetega, mida järelevalve tegijad võivad kohaldada.

(107) Kui liikmesriigi õigussüsteem ei võimalda käesolevas direktiivis sätestatud rahaliste karistuste määramist halduskorras, võib rahalisi karistusi käsitlevaid norme kohaldada nii, et karistuse algatab järelevalve tegija ja selle määravad õigusasutused. Seetõttu peavad need liikmesriigid tagama, et õigusnormide ja rahaliste karistuste kohaldamise mõju oleks järelevalve tegijate poolt rahaliste karistuste määramisega samaväärne. Selliste rahaliste karistuste määramisel peaksid õigusasutused võtma arvesse karistuse määramist algatava järelevalve tegija soovitust. Määratavad rahalised karistused peaksid olema mõjusad, proportsionaalsed ja heidutavad.

(108) Kohustatud isikud võivad siseturul kasutada teenuste osutamise ja asutamise vabadust, et pakkuda oma tooteid ja teenuseid üle liidu. Järelevalvesüsteemi tulemuslikkuse jaoks peavad järelevalve tegijad olema teadlikud kohustatud isikute nõrkadest kohtadest rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise õigusnormide järgimisel. Sellepärast on oluline, et järelevalve tegijad saaksid üksteist teavitada kohustatud isikutele kehtestatud rahalistest karistustest ja haldusmeetmetest, kui selline teave on oluline ka teistele järelevalve tegijatele.

(109) Määruse (EL) 2024/1624 rikkumise eest määratava rahalise karistuse või haldusmeetme avaldamisel võib olla tugev hoiatav mõju sellise rikkumise kordumise vältimiseks. Sellega teavitatakse karistada saanud kohustatud isiku rahapesu ja terrorismi rahastamisega seotud riskidest ka muid ettevõtjaid enne temaga ärisuhtesse astumist ning aidatakse teiste liikmesriikide järelevalve tegijaid kohustatud isikuga seotud riskide küsimuses, kui ta tegutseb piiriüleselt ka nende liikmesriigis. Neil põhjustel tuleks seadustada nõue avaldada rahalisi karistusi käsitlevad otsused, mida ei ole edasi kaevatud, ning seda tuleks laiendada teatavate haldusmeetmete avaldamisele, mida rakendatakse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõuete rikkumise heastamiseks, ning sunnirahale. Iga selline avaldamine peaks olema proportsionaalne ning selle üle otsustamisel, kas rahaline karistus või haldusmeede

avaldada, peaksid järelevalve tegijad võtma arvesse rikkumise raskust ja heidutavat mõju, mida avaldamisega tõenäoliselt saavutatakse. Selleks võivad liikmesriigid otsustada edasikaevatud haldusmeetmete avaldamise edasi lükata, kui neid meetmeid kohaldatakse rikkumise heastamiseks, mis ei ole tõsine, korduv ega süstemaatiline.

(110) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/1937 ([22]) kohaldatakse direktiivi (EL) 2015/849 rahapesu ja terrorismi rahastamisega seotud rikkumistest teatamise ning sellistest rikkumistest teatavate isikute kaitse suhtes, millele osutatakse direktiivi (EL) 2019/1937 lisa II osas. Kuna käesoleva direktiiviga tunnistatakse kehtetuks direktiiv (EL) 2015/849, tuleks direktiivi (EL) 2019/1937 II lisas esitatud viidet direktiivile (EL) 2015/849 käsitada viitena käesolevale direktiivile. Samal ajal on vaja jätta kehtima kohandatud normid rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõuete rikkumistest teatamise kohta, mis täiendavad direktiivi (EL) 2019/1937, eelkõige seoses nõuetega, mille kohaselt kohustatud isikud peavad looma ettevõttesisesed teatamiskanalid ning kindlaks tuleb teha asutused, kes on pädevad võtma vastu teateid rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise ja nende vastu võitlemisega seotud normide rikkumiste kohta ning võtma nende suhtes järelmeetmeid.

(111) On tähtis, et liidu tasandil oleks uus täielikult lõimitud ja sidus rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise poliitika, milles on kindlaks määratud nii liidu kui ka riiklike pädevate asutuste ülesanded, on välja töötatud eesmärgiga tagada nende pidev ja sujuv koostöö. Sellega seoses on koostöö kõigi riiklike ning liidu rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise asutuste vahel ülioluline ning seda tuleb täpsustada ja tõhustada. Jääb liikmesriikide ülesandeks näha ette vajalikud õigusnormid, mis tagavad, et riikliku tasandi poliitikakujundajatel, rahapesu andmebüroodel, järelevalve tegijatel, sealhulgas AMLA-l, ning muudel rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega seotud asutustel, samuti maksuhalduritel ja käesoleva direktiivi kohaldamisala piires tegutsevatel õiguskaitseasutustel, oleksid toimivad mehhanismid, mis võimaldavad koostööd ja koordineerimist, sealhulgas piirates juhtumeid, kus pädevad asutused keelduvad teise pädeva asutuse taotletud koostööst ja teabevahetusest. Kehtestatud mehhanismidest olenemata peaks sellise riikliku koostöö tulemuseks olema tõhus süsteem rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise tõkestamiseks ja nende vastu võitlemiseks ning sihipäraste finantssanktsioonide rakendamata jätmise ja nendest kõrvalehoidmise ärahoidmiseks.

(112) Tulemusliku koostöö, eelkõige teabevahetuse, hõlbustamiseks ja edendamiseks peaksid liikmesriigid edastama komisjonile ja AMLA-le oma pädevate asutuste nimekirja koos asjaomaste kontaktandmetega.

(113) Rahapesu ja terrorismi rahastamise riski saavad avastada kõik krediidiasutuste eest vastutavad järelevalve tegijad. Krediidiasutuste ja finantseerimisasutuste usaldatavusega seonduv teave, nagu teave juhtorgani liikmete ja aktsionäride sobivuse ja nõuetele vastavuse, sisekontrollimehhanismide, üldjuhtimise või nõuetele vastavuse ja riskijuhtimise kohta, on selliste asutuste rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega seotud järelevalve piisavuse tagamiseks sageli hädavajalik. Samamoodi on rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega seotud teave oluline ka selliste asutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve jaoks. Niisiis tuleks laiendada koostööd ja teabevahetust rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve tegijate ja rahapesu andmebüroodega kõigile pädevatele asutustele, kelle ülesanne on teha selliste liidu õigusaktide nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivide 2013/36/EL, ([23]) 2014/49/EL, ([24]) 2014/59/EL, ([25]) ja 2014/92/EL ([26]) ning direktiivi (EL) 2015/2366 kohaselt kõnealuste kohustatud isikute üle järelevalvet. Sellise koostöö tulemuslikkuse tagamiseks peaksid liikmesriigid AMLAt igal aastal toimunud teabevahetusest teavitama.

([22]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1937 liidu õiguse rikkumisest teavitavate isikute kaitse kohta (ELT L 305, 26.11.2019, lk 17).

([23]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

([24]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/49/EL hoiuste tagamise skeemide kohta (ELT L 173, 12.6.2014, lk 149).

([25]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/59/EL, millega luuakse krediidiasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 190).

([26]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta direktiiv 2014/92/EL maksekontoga seotud tasude võrreldavuse, maksekonto vahetamise ja põhimaksekontole juurdepääsu kohta (ELT L 257, 28.8.2014, lk 214).

(114) Koostöö muude asutustega, kes teevad direktiivide 2014/92/EL ja (EL) 2015/2366 kohast järelevalvet krediidiasutuste üle, võib vähendada rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõuete tahtmatuid tagajärgi. Krediidiasutused võivad otsustada ärisuhted teatavate klientide või kliendikategooriatega lõpetada või neid piirata, et riske vältida, mitte neid juhtida. Selline riskide vähendamine võib rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise raamistikku ja kahtlaste tehingute avastamist nõrgendada, sest asjaomased kliendid sunnitakse oma finantsvajaduse rahuldamiseks kasutama vähemturvalisi või reguleerimata maksekanaleid. Ühtlasi võib laialdane riskide vähendamine pangandussektoris viia teatavat liiki makseasutuste või klientide majandusliku tõrjutuseni. Finantsjärelevalve tegijad sobivad kõige paremini tuvastama olukordi, kus krediidiasutus on ärisuhtest keeldunud, kuigi riigisiseses õiguses rakendatud direktiivi 2014/92/EL või (EL) 2015/2366 kohaselt ei oleks ta seda ilmselt teha tohtinud, ja selleks ei ole olnud kliendi suhtes rakendatavate dokumenteeritud hoolsusmeetmete alusel põhjust. Finantsjärelevalve tegijad peaksid sellistest juhtumitest või riskide vähendamine tõttu ärisuhete lõpetamisest teavitama asutusi, kes vastutavad selle eest, et finantseerimisasutus järgiks direktiivi 2014/92/EL või (EL) 2015/2366.

(115) Koostöö finantsjärelevalve tegijate ning krediidiasutuste ja investeerimisühingute kriisiohje eest vastutavate asutuste, eelkõige hoiuste tagamise skeemis määratud asutuste ja kriisilahendusasutuste vahel on vajalik selleks, et ühildada eesmärgid tõkestada käesoleva direktiivi kohaselt rahapesu ning kaitsta direktiivide 2014/49/EL ja 2014/59/EL kohaselt finantsstabiilsust ja hoiustajaid. Finantsjärelevalve tegijad peaksid teavitama määratud asutusi ja kriisilahendusasutusi nende direktiivide alusel igal juhul, kui nad tuvastavad maksejõuetuse või hoiuste kättesaamatuse suurenenud tõenäosuse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise põhjustel. Finantsjärelevalve tegijad peaksid neid asutusi teavitama ka kõigist tehingutest, kontodest või ärisuhetest, mille rahapesu andmebüroo on peatanud, et võimaldada määratud asutuste ja kriisilahendusasutuste ülesannete täitmist maksejõuetuse või hoiuste kättesaamatuse suurenenud riski korral, olenemata suurenenud riski põhjusest.

(116) Sellise krediidiasutuste ja finantseerimisasutustega seotud koostöö soodustamiseks peaks AMLA Euroopa Pangandusjärelevalvega konsulteerides koostama suunised, milles määratakse kindlaks sellise koostöö põhielemendid, sealhulgas teabevahetuse viis.

(117) Koostöömehhanisme tuleks laiendada ka audiitorite järelevalve eest vastutavatele asutustele, sest selline koostöö võib suurendada liidu rahapesuvastase raamistiku tulemuslikkust.

(118) Käesoleva direktiivi kohastel eesmärkidel on vajalik liikmesriikide pädevate asutuste omavaheline abistamine ja teabevahetus. Seetõttu ei tohiks liikmesriigid keelata pädevatel asutustel üksteist abistada ja teavet vahetada ega seada sellele põhjendamatuid või ülemäära piiravaid tingimusi.

(119) Järelevalve tegijad peaksid oma laadist või staatusest olenemata saama teha koostööd ja vahetada konfidentsiaalset teavet. Selleks peaks neil olema koostöö ja konfidentsiaalse teabe vahetamise jaoks piisav õiguslik alus. Teabevahetust ja koostööd kohustatud isikute üle liidu muude õigusaktide kohaselt järelevalvet tegevate pädevate asutustega ei tohiks tahtmatult takistada õiguslik ebakindlus, mis võib tuleneda seda reguleerivate sõnaselgete sätete puudumisest. Õigusraamistiku selgemaks muutmine on eriti oluline ka seetõttu, et usaldatavusnõuete täitmise järelevalve on mitmel juhul tehtud ülesandeks järelevalve tegijatele, kes ei tegele rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvega, näiteks Euroopa Keskpangale (EKP).

(120) Järelevalve tegijate valduses olev teave võib olla teiste pädevate asutuste tegevuse jaoks otsustava tähtsusega. Liidu rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise raamistiku tulemuslikkuse tagamiseks peaksid liikmesriigid lubama teabevahetust järelevalve tegijate ja muude pädevate asutuste vahel. Vahetatava konfidentsiaalse teabe kasutamise suhtes tuleks kohaldada rangeid norme.

(121) Liidu rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise raamistiku tulemuslikkus tugineb paljude erinevate pädevate asutuste koostööle. Sellise koostöö soodustamiseks peaks AMLA koostama EKP, Euroopa järelevalveasutuste, Europoli, Eurojusti ja Euroopa Prokuratuuriga konsulteerides suunised kõigi pädevate asutuste koostöö kohta. Neis suunistes tuleks ka kirjeldada, kuidas peaksid muude liidu õigusaktide kohase kohustatud isikute järelevalve eest vastutavad pädevad asutused võtma oma ülesannete täitmisel arvesse rahapesu ja terrorismi rahastamisega seotud mureküsimusi.

(122) Käesoleva direktiivi raames toimuvale isikuandmete töötlemisele kohaldatakse määrust (EL) 2016/679. Käesoleva direktiivi raames toimuvale isikuandmete töötlemisele liidu institutsioonides, organites ja asutustes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/1725 ([27]). Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamist peavad oluliseks avalikuks huviks liikmesriigid. Kuid rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise uurimise ja nende eest vastutusele võtmisega tegelevad pädevad asutused ning kuritegeliku vara jälitamise, arestimise ja konfiskeerimisega tegelevad pädevad asutused peaksid järgima kriminaalasjades tehtavas politsei- ja õigusalases koostöös töödeldavate isikuandmete kaitse norme, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/680 ([28]).

(123) Käesoleva direktiivi vastavusse viimisel rahapesuvastase töökonna muudetud soovitustega tuleb kindlasti täiel määral järgida liidu õigust, eelkõige andmekaitsealaseid õigusakte, sealhulgas õigusnorme andmete edastamise kohta, ning hartas sätestatud põhiõiguste kaitsmist. Käesoleva direktiivi rakendamise teatavad aspektid on seotud andmete kogumise, analüüsimise, talletamise ja jagamisega nii liidus kui ka kolmandate riikidega. Selline isikuandmete töötlemine peaks olema lubatud juhul, kui austatakse täielikult põhiõigusi, ning üksnes käesolevas direktiivis sätestatud eesmärkidel ja käesoleva direktiiviga nõutud toiminguteks, nagu teabevahetus pädevate asutuste vahel.

(124) Andmesubjekti õigust oma andmetega tutvuda kohaldatakse ka käesoleva direktiivi raames toimuvale isikuandmete töötlemisele. Kuid kui andmesubjekt peaks saama juurdepääsu teabele, mis käsitleb teadet kahtlase tehingu kohta, pärsiks see tõsiselt rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise tulemuslikkust. Seepärast võib olla põhjendatud kohaldada kõnealuse õiguse suhtes erandeid ja piiranguid kooskõlas määruse (EL) 2016/679 artikliga 23 ja vajaduse korral määruse (EL) 2018/1725 artikliga 25. Andmesubjektil on õigus nõuda määruse (EL) 2016/679 artiklis 51 osutatud järelevalveasutuselt või vajaduse korral Euroopa Andmekaitseinspektorilt töötlemise seaduslikkuse kontrollimist ja kasutada kõnealuse määruse artiklis 79 osutatud õiguskaitsevahendit. Määruse (EL) 2016/679 artiklis 51 osutatud järelevalveasutus võib tegutseda ka omal algatusel. Andmetega tutvumise õiguse piiranguid mõjutamata peaks järelevalveasutusel olema võimalik teavitada andmesubjekti sellest, et järelevalveasutus on teinud kõik vajalikud kontrollid, ning sellest, millisele järeldusele ta kõnealuse töötlemise õiguspärasuse küsimuses jõudis.

(125) Et tagada rahapesu andmebüroode vaheline pidev teabevahetus AMLA loomise ajal, peaks komisjon ajutiselt jätkama FIU-net-i haldamist. Selleks et tagada rahapesu andmebüroode täielik kaasamine süsteemi toimimisse, peaks komisjon regulaarselt suhtlema ELi rahapesu andmebüroode platvormiga, mis on 2006. aastast alates tegutsev rahapesu andmebüroode esindajatest koosnev mitteametlik rühm, mis soodustab rahapesu andmebüroode koostööd ja kus arutletakse koostöö teemadel.

(126) Regulatiivsed tehnilised standardid peaksid tagama järjepideva ühtlustamise kogu liidus. Kuna AMLA-l on põhjalikud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonna eriteadmised, on asjakohane teha talle ülesandeks töötada komisjonile esitamiseks välja selliste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, mis ei sisalda poliitikavalikuid.

(127) Selleks et tagada rahapesu andmebüroode ja järelevalve tegijate ühtne käsitus, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et määrata kindlaks näitajad, mille abil liigitada keskregistritele piisava, tõese ja ajakohase teabe esitamata jätmise raskusaste. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes ([29]) sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

([27]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

([28]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK (ELT L 119, 4.5.2016, lk 89).

([29]) ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

(128) Komisjonil peaks olema õigus võtta vastu AMLA välja töötatud regulatiivsed tehnilised standardid, milles määratakse kindlaks asjakohasus ja valikukriteeriumid selle kindlaksmääramisel, kas teade kahtlase tehingu kohta puudutab teist liikmesriiki; kehtestatakse kohustatud isikutele omase riski- ja jääkriskiprofiili hindamise ja liigitamise metoodika ja võrdlusalused ning riskiprofiili läbivaatamise sagedus; määratakse kindlaks teatavate teenuseosutajate keskse kontaktpunkti määramise kriteeriumid ja sellise keskse kontaktpunki ülesanded; täpsustatakse päritolu- ja vastuvõtva liikmesriigi järelevalve tegijate kohustusi ja nendevahelise koostöö korda; täpsustatakse finantssektori rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve kolleegiumide toimimise üldtingimusi, finantsjärelevalve tegijate poolt allkirjastatava kirjaliku kokkuleppe vormi, lisameetmeid, mida kolleegiumid peavad rakendama, kui kontsernidesse kuuluvad finantssektorivälised kohustatud isikud, ning kolmandate riikide finantsjärelevalve tegijate osalemise tingimusi; täpsustatakse finantssektoriväliste rahapesu ja terrorismi tõkestamise järelevalve kolleegiumide toimimise üldtingimusi, finantssektoriväliste järelevalve tegijate poolt allkirjastatava kirjaliku kokkuleppe vormi, kolmandate riikide finantssektoriväliste järelevalve tegijate osalemise tingimusi ning lisameetmeid, mida kolleegiumid peavad rakendama, kui kontsernidesse kuuluvad krediidiasutused või finantseerimisasutused; määratakse kindlaks käesoleva direktiivi rikkumise raskusastmete liigituse aluseks võetavad näitajad, kriteeriumid, mida rahaliste karistuste määra või haldusmeetmete määramisel arvesse võtta ning sunniraha kohaldamise metoodika. Komisjon peaks võtma kõnealused regulatiivsed tehnilised standardid vastu delegeeritud õigusaktidega kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 määruse (EL) 2024/1620 artikliga 49.

(129) Selleks et tagada käesoleva direktiivi rakendamise ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, et määrata kindlaks statistika kogumise metoodika; kehtestada keskregistrile tegelike kasusaajate andmete esitamise vorming; määrata kindlaks tehnilised kirjeldused ja kord, mis on vajalikud, et keskregistrid saaksid rakendada õigustatud huvil põhinevat juurdepääsu tegelike kasusaajate andmetele; kehtestada automatiseeritud keskmehhanismidele andmete esitamise vorming; määrata kindlaks automatiseeritud keskmehhanismide keskse juurdepääsupunktiga sidestamise tehniline kirjeldus ja kord ning määrata kindlaks liikmesriikide automatiseeritud keskmehhanismide omavahel sidestamise tehniline kirjeldus ja kord. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011 ([30]).

(130) Komisjonil peaks olema õigus võtta vastu AMLA välja töötatud rakenduslikud tehnilised standardid, milles täpsustatakse liikmesriikide rahapesu andmebüroode vahelise teabevahetuse vormingut ning liidu finantsjärelevalve tegijate ja kolmandate riikide finantsjärelevalve tegijate vahel koostöölepingute sõlmimise ühtset vormi. Komisjon peaks võtma kõnealused rakenduslikud tehnilised standardid vastu rakendusaktidega kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 291 määruse (EL) 2024/1620 artikliga 53.

(131) Käesolevas direktiivis järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhiõigusi ja põhimõtteid, eelkõige õigust era- ja perekonnaelu puutumatusele, õigust isikuandmete kaitsele ning õigust ettevõtlusvabadusele.

(132) Naiste ja meeste võrdõiguslikkus ning mitmekesisus on liidu põhiväärtused, mida liit on seadnud eesmärgiks edendada kõigi liidu meetmete puhul. Kuigi nendes valdkondades on tehtud edusamme, on vaja rohkem ära teha, et saavutada tasakaalustatud esindatus otsuste tegemisel nii liidu kui ka liikmesriikide tasandil. Ilma et see piiraks tulemuspõhiste kriteeriumide esmast kohaldamist, peaksid liikmesriigid oma riiklike järelevalveasutuste ja rahapesu andmebüroode juhtide ametisse nimetamisel püüdma tagada soolise tasakaalu, mitmekesisuse ja kaasatuse ning võtma võimalikult suures ulatuses arvesse nendevahelisi seoseid. Liikmesriigid peaksid püüdma tagada tasakaalustatud ja kaasava esindatuse ka oma esindajate valimisel AMLA haldusnõukogusse.

(133) Käesoleva direktiivi rakendamise hindamise aruande koostamisel peaks komisjon pöörama piisavalt tähelepanu hartas tunnustatud põhiõigustest ja põhimõtetest kinnipidamisele.

([30]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

(134) Euroopa Kohus tunnistas oma otsusega liidetud kohtuasjades C-37/20 ja C-601/20 WM ja Sovim SA *vs*. Luxembourg Business Registers ([31]) kehtetuks direktiiviga (EL) 2018/843 direktiivi (EL) 2015/849 artikli 30 lõike 5 muudatuse niivõrd, kui sellega kohustati liikmesriike tagama, et nende territooriumil registreeritud äriühingute või muude juriidiliste isikute tegelikke kasusaajaid käsitlev teave peab olema igal juhul üldsusele kättesaadav. Õiguskindluse tagamiseks on tähtis kohandada kõnealust sätet ja selgitada, et nimetatud teave peaks olema kättesaadav vaid õigustatud huvi omavatele isikutele ja organisatsioonidele. Sama tingimust tuleks kohaldada usaldushalduse ja sarnaste õiguslike üksuste tegelikke kasusaajaid käsitlevale teabele juurdepääsu puhul. Direktiivi (EL) 2015/849 tuleks seetõttu muuta. Kõnealuse kohtuotsuse mõju ei puuduta vaid direktiivi (EL) 2015/849 artikli 30 lõiget 5, vaid on sarnane sätete puhul, mis reguleerivad õiguslike üksuste tegelikke kasusaajaid käsitlevad teavet. Et saavutada liidu raamistikus õige tasakaal põhiõiguste kaitse ja üldist huvi pakkuvate õiguspäraste eesmärkide, milleks on näiteks liidu finantssüsteemi kaitsmine rahapesu ja terrorismi rahastamise eest, on asjakohane muuta direktiivi (EL) 2015/849 artikli 31 lõiget 4. Liikmesriikidele tuleks anda üks aasta alates käesoleva direktiivi jõustumise kuupäevast, et jõustada nimetatud muudatuste ülevõtmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid. Arvestades proportsionaalse liidu rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise raamistiku tähtsust, peaksid liikmesriigid tegema kõik endast oleneva, et need muudatused võimalikult kiiresti enne nimetatud tähtaega üle võtta.

(135) Kuna on vaja kiiresti rakendada ühtset käsitust keskregistritele juurdepääsu suhtes õigustatud huvi tõendamise alusel, peaksid liikmesriigid asjaomased sätted üle võtma hiljemalt 10. juuliks 2026. Kuna õigustatud huvi tõendamise alusel toimuv uus juurdepääsukord põhjustab tõenäoliselt esialgu suurema nõudluse, mida keskregistripidajad peavad menetlema, ei tohiks juurdepääsu andmise tähtaegu kohaldada uue korra kohaldamise esimese nelja kuu jooksul. Liikmesriigid peaksid kinnistusraamatuid käsitleva teabe jaoks looma ühtsed juurdepääsupunktid hiljemalt 10. juuliks 2029. Selleks kuupäevaks tuleks sidestada ka automatiseeritud keskmehhanismid, mis võimaldavad tuvastada pangakontode või maksekontode, väärtpaberikontode, krüptovarakontode ning hoiulaegaste omanikke.

(136) Kuna käesoleva direktiivi eesmärke, milleks on rahapesu ja terrorismi rahastamist tõkestava koordineeritud ja sidusa mehhanismi loomine, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid meetme ulatuse ja mõju tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(137) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta ([32]) kohustuvad liikmesriigid põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate liikmesriigi õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et nimetatud dokumentide esitamine on põhjendatud.

(138) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 artikli 42 lõikega 1 ning ta esitas arvamuse 22. septembril 2021 ([33]).

(139) Direktiiv (EL) 2015/849 tuleks seetõttu kehtetuks tunnistada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

([31]) Euroopa Kohtu 22. novembri 2022. aasta otsus kohtuasjas WM ja Sovim SA vs. Luxembourg Business Registers, liidetud kohtuasjad C-37/20 ja C-601/20, ECLI:EU:C:2022:912.
([32]) ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.
([33]) ELT C 524, 29.12.2021, lk 10.

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

1. JAGU

Reguleerimisese, kohaldamisala ja mõisted

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva direktiiviga kehtestatakse õigusnormid, mis käsitlevad järgmist:

a) rahapesu ja terrorismi rahastamise riskiga kokku puutuvatele sektoritele riiklikul tasandil kohaldatavad meetmed;

b) kohustatud isikute kõrgema juhtkonna ja tegelike kasusaajate registreerimise, kindlakstegemise ja kontrollimisega seotud nõuded;

c) rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide tuvastamine liidu ja liikmesriigi tasandil;

d) tegelike kasusaajate ja pangakontode registrite loomine ja kättesaadavus ning kinnisasjaandmete kättesaadavus;

e) rahapesu andmebüroode vastutusala ja ülesanded;

f) kohustatud isikute järelevalvega tegelevate organite vastutusala ja ülesanded;

g) pädevate asutuste omavaheline koostöö ja koostöö liidu muude õigusaktidega hõlmatud ametitega.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse määruse (EL) 2024/1624 artikli 2 lõikes 1 sätestatud mõisteid.

Samuti kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „finantsjärelevalve tegija“ – krediidiasutuste ja finantseerimisasutuste üle järelevalve tegija;

2) „finantssektorivälise järelevalve tegija“ – finantssektoriväline järelevalve tegija;

3) „finantssektoriväline“ – määruse (EL) 2024/1624 artikli 3 punktis 3 loetletud kohustatud isikud;

4) „kohustatud isik“ – määruse (EL) 2024/1624 artiklis 3 loetletud füüsiline või juriidiline isik, kellele ei kohaldata kõnealuse määruse artikli 4, 5 6 või 7 kohaseid erandeid;

5) „päritoluliikmesriik“ – liikmesriik, kus asub kohustatud isiku registrijärgne asukoht või kui kohustatud isikul ei ole registrijärgset asukohta, siis liikmesriik, kus asub kohustatud isiku peakontor;

6) „vastuvõttev liikmesriik“ – liikmesriik, mis ei ole päritoluliikmesriik ja kus kohustatud isik kasutab püsivat tegevuskohta, näiteks tütarettevõtjat või filiaali, või kus ettevõtja tegutseb taristu kaudu teenuste osutamise vabaduse alusel;

7) „tolliasutused“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013 ([34]) artikli 5 punktis 1 määratletud toll ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/1672 ([35]) artikli 2 lõike 1 punktis g määratletud pädevad asutused;

8) „rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve kolleegium“ – alaline koostöö- ja teabevahetusstruktuur kontserni või ettevõtja järelevalve jaoks, kes tegutseb vastuvõtvas liikmesriigis või kolmandas riigis;

9) „kavandatud riiklik meede“ – õigusakti tekst, olenemata selle vormist, millel on pärast jõustumist õiguslik toime ja mis on ettevalmistusetapis, mille käigus saab veel teha sisulisi muudatusi;

10) „väärtpaberikonto“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 909/2014 ([36]) artikli 2 lõike 1 punktis 28 määratletud väärtpaberikonto;

11) „väärtpaber“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/65/EL ([37]) artikli 4 lõike 1 punktis 15 määratletud finantsinstrument.

2. JAGU

Rahapesu ja terrorismi rahastamise riskiga kokku puutuvatele sektoritele kohaldatavad riiklikud meetmed

Artikkel 3

Riskiga kokku puutuvate sektorite kindlaks tegemine riigi tasandil

1. Kui liikmesriik leiab, et peale kohustatud isikute puutuvad rahapesu ja terrorismi rahastamise riskiga kokku ka muudes sektorites tegutsevad ettevõtjad, võib liikmesriik otsustada kohaldada määrust (EL) 2024/1624 tervikuna või osaliselt ka nendele muudele ettevõtjatele.

2. Lõike 1 kohaldamisel teavitavad liikmesriigid komisjoni kavatsusest kohaldada määrust (EL) 2024/1624 tervikuna või osaliselt muude sektorite ettevõtjatele. Teatega koos esitatakse ka

a) põhjendus, millistest rahapesu ja terrorismi rahastamise riskidest on selline kavatsus tingitud;

b) hinnang selle kohta, kuidas mõjutab selline kohaldamine teenuste osutamist liidu siseturul;

c) määruse (EL) 2024/1624 nõuded, mida liikmesriik kavatseb nende ettevõtjate suhtes kohaldada;

d) kavandatud riiklike meetmete tekst, sealhulgas selle muudatused, kui liikmesriik on oluliselt muutnud kõnealuste teatatud meetmete ulatust, sisu või rakendamist.

3. Liikmesriigid lükkavad riiklike meetmete vastuvõtmise edasi kuueks kuuks alates lõike 2 kohasest teatamisest.

Käesoleva lõike 1 esimeses lõigus osutatud edasilükkamist ei kohaldata, kui riikliku meetme eesmärk on tegeleda tõsise ja tegeliku rahapesu või terrorismi rahastamise ohuga. Sellisel juhul tuleb lõikes 2 osutatud teatele lisada põhjendus selle kohta, miks liikmesriik ei lükka edasi selle vastuvõtmist.

4. Enne lõikes 3 nimetatud ajavahemiku möödumist koostab komisjon pärast määrusega (EL) 2024/1620 loodud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise ametiga (AMLA) konsulteerimist üksikasjaliku arvamuse selle kohta, kas kavandatud meede:

([34]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

([35]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1672, mis käsitleb liitu toodava või liidust välja viidava sularaha kontrolli ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1889/2005 (ELT L 284, 12.11.2018, lk 6).

([36]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 909/2014, mis käsitleb väärtpaberiarvelduse parandamist Euroopa Liidus ja väärtpaberite keskdepositooriume ning millega muudetakse direktiive 98/26/EÜ ja 2014/65/EL ning määrust (EL) nr 236/2012 (ELT L 257, 28.8.2014, lk 1).

([37]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).

a) on tuvastatud riskidega tegelemiseks piisav ehk kas liikmesriigi tuvastatud risk on seotud siseturuga;

b) võib tekitada siseturul teenuste või kapitali vabale liikumisele või teenuseosutaja asutamisvabadusele takistusi, mis ei ole proportsionaalsed nende rahapesu ja terrorismi rahastamise riskidega, mida meede maandama peaks.

Esimeses lõigus osutatud üksikasjalikus arvamuses märgitakse ka, kas komisjon kavatseb esitada liidu tasandi meetmete ettepaneku.

5. Kui komisjon ei pea liidu tasandi meetmeid asjakohaseks, annab asjaomane liikmesriik kahe kuu jooksul pärast lõikes 4 osutatud üksikasjaliku arvamuse saamist komisjonile teada, missuguseid meetmeid ta kavatseb kõnealuse arvamuse alusel võtta. Komisjon esitab liikmesriigi kavandatud meetmete kohta oma märkused.

6. Kui komisjon annab teada kavatsusest esitada liidu tasandi meetmete ettepanek vastavalt lõike 4 teisele lõigule, jätab liikmesriik lõike 2 punktis d osutatud riiklikud meetmed vastu võtmata, välja arvatud juhul, kui kõnealuste riiklike meetmete eesmärk on tegeleda tõsise ja tegeliku rahapesu või terrorismi rahastamise ohuga.

7. Kui 9. juulil 2024 on liikmesriigid juba kohaldanud direktiivi (EL) 2015/849 ülevõtmise sätteid muudele sektoritele kui kohustatud isikud, võivad nad määrust (EL) 2024/1624 tervikuna või osaliselt kohaldada kõnealuste sektorite suhtes.

Hiljemalt 10. jaanuariks 2028 annavad liikmesriigid komisjonile teada, millistele käesoleva lõike esimese lõigu kohaselt riiklikul tasandil kindlaks määratud sektoritele nad määruse (EL) 2024/1624 nõudeid kohaldavad, ning lisavad põhjenduse kõnealuste sektorite rahapesu ja terrorismi rahastamise riskidega kokku puutumise kohta. Kuue kuu jooksul pärast sellise teate saamist koostab komisjon pärast AMLAga konsulteerimist üksikasjaliku arvamuse vastavalt lõikele 4. Kui komisjon ei pea liidu tasandi meetmeid asjakohaseks, kohaldatakse lõiget 5.

8. Hiljemalt 10. juuliks 2028 ja seejärel igal aastal avaldab komisjon *Euroopa Liidu Teatajas* selliste sektorite konsolideeritud loetelu, mille suhtes liikmesriigid on otsustanud kohaldada määrust (EL) 2024/1624 tervikuna või osaliselt.

Artikkel 4

Teatavate teenuseosutajatega seotud nõuded

1. Liikmesriigid tagavad, et valuutavahetusasutustel, tšekkide sularahaks vahetamise asutustel ning usaldushalduse või äriühinguteenuste pakkujatel on tegevusluba või nad on registreeritud.

2. Liikmesriigid tagavad, et kõik hasartmänguteenuse osutajad on reguleeritud.

3. Liikmesriigid tagavad, et muude kui lõigetes 1 ja 2 osutatud kohustatud isikute suhtes kohaldatakse registreerimise miinimumnõudeid, mis võimaldavad järelevalveasutustel neid tuvastada.

Esimest lõiku ei kohaldata, kui muude kui lõigetes 1 ja 2 osutatud kohustatud isikute suhtes kohaldatakse muude liidu õigusaktide kohaseid tegevusloa- või registreerimisnõudeid või liikmesriigi õigusnorme, millega reguleeritakse juurdepääsu kutsealale, või kohaldatakse selle suhtes tegevusloa- või registreerimisnõudeid, mis võimaldavad järelevalve tegijatel kohustatud isikuid tuvastada.

Artikkel 5

Nõuded, mis on seotud elamisloa andmisega vastutasuks investeeringute eest

1. Liikmesriigid, mille õigusega võimaldatakse mis tahes liiki investeeringute eest, nagu kapitalisiirete, kinnisvara ostmise või rentimise või üürimise, riigivõlakirjadesse investeerimise, äriühingutesse investeerimise, avalike hüvedega seotud tegevuse heaks annetamise või rahastamise ning riigieelarvesse tehtavate maksete eest vastutasuks elamisõiguse andmist, kehtestavad rahapesu, selle eelkuritegude või terrorismi rahastamisega seonduvate riskide maandamiseks vähemalt järgmised meetmed:

a) riskijuhtimisprotsess, sealhulgas riskide tuvastamine, liigitamine ja maandamine määratud asutuse koordineerimisel;

b) meetmed, millega nähakse ette rahapesu, selle eelkuritegude või terrorismi rahastamisega seonduvate riskide maandamine seoses taotlejatega, kes taotlevad elamisõigust vastutasuks investeeringute eest, sealhulgas:

i) määratud asutus kontrollib taotleja profiili, sealhulgas kogutakse teavet taotleja rahaliste vahendite ja vara allika kohta;

ii) taotlejaid käsitlevat teavet võrreldakse määruse (EL) 2024/1624 artikli 2 lõike 1 punkti 44 alapunktides a ja c osutatud pädevate asutuste valduses oleva teabega, tingimusel et järgitakse kohaldatavat riigisisest kriminaalmenetlusõigust, ning nende isikute ja üksuste loeteludega, kelle suhtes kohaldatakse liidu piiravaid meetmeid;

iii) korrapäraselt vaadatakse läbi keskmist ja suurt riski kujutavad taotlejad.

2. Liikmesriigid tagavad riskijuhtimisprotsessi rakendamise seire, sealhulgas seda kord aastas hinnates.

3. Liikmesriigid võtavad vastu ja rakendavad käesoleva artikli lõikes 1 osutatud meetmed viisil, mis on kooskõlas artikli 8 kohaselt tehtud riskihindamise käigus tuvastatud riskidega.

4. Liikmesriigid avaldavad aastaaruande rahapesu, selle eelkuritegude või terrorismi rahastamisega seonduvate riskide kohta seoses elamisõiguse andmisega vastutasuks investeeringute eest. Need aruanded on üldsusele kättesaadavad ja sisaldavad järgmist teavet:

a) saadud taotluste arv ja taotlejate päritoluriigid;

b) antud elamislubade ja tagasilükatud taotluste arv ning tagasilükkamise põhjused;

c) kõik rahapesu, selle eelkuritegude või terrorismi rahastamisega seonduvates riskides tuvastatud suundumused seoses elamisõiguse andmisega vastutasuks investeeringute eest.

5. Liikmesriigid teatavad hiljemalt 10. juuliks 2028 komisjonile käesoleva artikli lõike 1 kohaselt võetud meetmetest. Teade sisaldab selgitust, mis põhineb artikli 8 kohaselt liikmesriigi poolt tehtud asjaomasel riskihindamisel.

6. Komisjon avaldab liikmesriikide poolt lõike 5 kohaselt teatatud meetmed *Euroopa Liidu Teatajas*.

7. Komisjon avaldab hiljemalt 10. juuliks 2030 aruande, milles hinnatakse lõike 5 kohaselt teatatud meetmeid seoses rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise riskide maandamisega, ning annab vajaduse korral soovitusi.

Artikkel 6

Teatavate kohustatud isikute kõrgema juhtkonna ja tegelike kasusaajate kontrollimine

1. Liikmesriigid kohustavad järelevalve tegijaid kontrollima, kas artikli 4 lõigetes 1 ja 2 osutatud kohustatud isikute ning finantssegavaldusettevõtjate kõrgema juhtkonna liikmed ja kõnealuste ettevõtjate tegelikud kasusaajad on hea mainega ning tegutsevad ausalt ja eetiliselt. Selliste ettevõtjate kõrgemal juhtkonnal peavad olema oma kohustuste täitmiseks ka vajalikud teadmised ja asjatundlikkus.

2. Määruse (EL) 2024/1624 artikli 3 punkti 3 alapunktides a, b, d, e, f ja h–o osutatud kohustatud isikute puhul tagavad liikmesriigid, et järelevalve tegijad võtavad vajalikud meetmed, et rahapesus, selle asjaomastes eelkuritegudes või terrorismi rahastamises süüdi mõistetud isikud ega nende kaasosalised ei saaks kutsealast akrediteeringut, kõrgemat juhtivat töökohta ega oleks kõnealuste kohustatud isikute tegelikud kasusaajad.

3. Liikmesriigid tagavad, et järelevalve tegijad kontrollivad riskist lähtuvalt, kas lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuded on jätkuvat täidetud. Eelkõige kontrollitakse, kas lõikes 1 osutatud kohustatud isikute kõrgem juhtkond on hea mainega, tegutseb ausalt ja eetiliselt ning kas neil on oma töö jaoks vajalikud teadmised ja asjatundlikkus, kui on põhjust kahtlustada, et toimub või on toimunud rahapesu või terrorismi rahastamine või selle katse või kui kohustatud isikus on suurem risk selle toimumiseks.

4. Liikmesriigid tagavad, et järelevalve tegijatel on volitus nõuda rahapesus, selle asjaomastes eelkuritegudes või terrorismi rahastamises süüdi mõistetud isiku kõrvaldamist kõrgemalt juhtivalt ametikohalt lõigetes 1 ja 2 osutatud kohustatud isikutes. Liikmesriigid tagavad, et järelevalve tegijatel on volitus kõrvaldada ametist lõikes 1 osutatud sellise kohustatud isiku kõrgema juhtkonna liikmed, kelle tegevust ei peeta ausaks ja eetiliseks, kes ei ole hea mainega ning kellel ei ole oma ülesannete täitmiseks vajalikke teadmisi ega asjatundlikkust, või kehtestada nende suhtes ajutine keeld.

5. Liikmesriigid peavad tagama, et kui rahapesus, selle asjaomastes eelkuritegudes või terrorismi rahastamises süüdi mõistetud isik on lõigetes 1 ja 2 osutatud kohustatud isiku tegelik kasusaaja, on järelevalve tegijatel volitus teda kohustatud isikust eraldada, sealhulgas andes järelevalve tegijatele volituse nõuda tegelikult kasusaajalt kohustatud isikus omandatud osaluse võõrandamist.

6. Käesoleva artikli kohaldamisel tagavad liikmesriigid, et järelevalve tegijad või muud riikliku tasandi pädevad asutused, kes hindavad käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud isikute suhtes kohaldatavaid nõudeid, kontrollivad kooskõlas riigisisese õigusega rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise keskandmebaasi vastavalt määruse (EL) 2024/1620 artiklile 11 ning kas asjaomase isiku karistusregistri andmetes on kajastatud asjaomane karistus. Sel eesmärgil vahetatakse teavet kooskõlas raamotsusega 2009/315/JSK ja otsusega 2009/316/JSK, nagu neid rakendatakse riigisiseses õiguses.

7. Liikmesriigid tagavad, et järelevalve tegijate käesoleva artikli kohaselt tehtud otsuste suhtes saab kohaldada tõhusaid menetluslikke õiguskaitsevahendeid, sealhulgas edasikaebeõigust.

8. AMLA annab hiljemalt 10. juuliks 2029 suunised, milles käsitletakse

a) lõikes 1 osutatud hea maine, aususe ja eetilisuse hindamise kriteeriume;

b) lõikes 1 osutatud teadmiste ja asjatundlikkuse hindamise kriteeriume;

c) käesoleva artikli kohaselt järelevalve tegijatele antud volituste ühtset kohaldamist.

Esimeses lõigus osutatud suuniste koostamisel võtab AMLA arvesse iga sektori eripära, milles kohustatud isikud tegutsevad.

9. Liikmesriigid kohaldavad käesolevat artiklit seoses määruse (EL) 2024/1624 artikli 3 punkti 3 alapunktides n ja o osutatud kohustatud isikutega alates 10. juulist 2029.

3. JAGU

Riskihindamine

Artikkel 7

Riskihindamine liidu tasandil

1. Komisjon hindab rahapesu ja terrorismi rahastamise ning sihipäraste finantssanktsioonide rakendamata jätmise ja neist kõrvalehoidmise riske, mis mõjutavad siseturgu ning on seotud piirülese tegevusega.

2. Komisjon koostab hiljemalt 10. juuliks 2028 aruande nende riskide liidu tasandil tuvastamise, analüüsimise ja hindamise kohta. Seejärel ajakohastab komisjon aruannet iga nelja aasta tagant. Asjakohasel juhul võib komisjon aruande teatavaid osi ajakohastada sagedamini.

Kui komisjon tuvastab aruande ajakohastamise käigus uued riskid, võib ta soovitada liikmesriikidel kaaluda oma riiklike riskihindamiste ajakohastamist või artikli 8 kohaste sektoripõhiste riskihindamiste tegemist kõnealuste riskide hindamiseks.

Esimeses lõigus osutatud aruanne avalikustatakse, välja arvatud need osad, mis sisaldavad salastatud teavet.

3. Lõikes 1 osutatud aruanne hõlmab vähemalt järgmist:

a) siseturu valdkonnad ja sektorid, mis puutuvad kokku rahapesu ja terrorismi rahastamise riskiga;

b) iga asjaomase valdkonna ja sektoriga seotud riskide laad ja suurus;

c) kõige levinumad ebaseaduslikult saadud raha pesemise viisid, sealhulgas teabe olemasolu korral meetodid, mida kasutatakse eelkõige liikmesriikide ja kolmandate riikide vahelistes tehingutes, olenemata sellest, kas kolmas riik on määruse (EL) 2024/1624 III peatüki 2. jao kohane kolmas riik või mitte;

d) hinnang rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide kohta, mis on seotud juriidiliste isikute ja õiguslike üksustega, sealhulgas välismaistest juriidilistest isikutest ja õiguslikest üksustest tulenevate riskidega;

e) sihipäraste finantssanktsioonide rakendamata jätmise ja neist kõrvalehoidmise riskid.

4. Komisjon soovitab liikmesriikidele kindlaks tehtud riskidega tegelemiseks sobilikke meetmeid. Kui liikmesriik otsustab mõnd soovitust oma rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise korras mitte järgida, teavitab ta sellest komisjoni, esitades sellise otsuse üksikasjaliku põhjenduse.

5. Hiljemalt 10. juuliks 2030 ja seejärel iga kahe aasta tagant koostab AMLA kooskõlas määruse (EL) 2024/1620 artikliga 55 komisjonile mõeldud arvamuse rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide kohta, mis liitu mõjutavad. AMLA võib esitada arvamusi või ajakohastada oma varasemaid arvamusi sagedamini, kui ta peab seda asjakohaseks. AMLA esitatud arvamused avalikustatakse, välja arvatud need osad, mis sisaldavad salastatud teavet.

6. Lõike 1 kohase hinnangu koostamisel korraldab komisjon töö liidu tasandil, võtab arvesse lõikes 5 osutatud arvamusi ning kaasab liikmesriikide rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonna eksperte ning riiklike järelevalveasutuste ja rahapesu andmebüroode, AMLA ja muude liidu tasandi organite esindajaid ning kohasel juhul muid asjaomaseid sidusrühmi.

7. Kahe aasta jooksul pärast lõikes 2 osutatud aruande vastuvõtmist ja seejärel iga nelja aasta tagant esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande kõnealuse aruande järelduste alusel võetud meetmete kohta.

Artikkel 8

Riiklik riskihindamine

1. Iga liikmesriik teeb oma riikliku riskihindamise, et tuvastada, hinnata, mõista ja maandada teda mõjutavaid rahapesu ja terrorismi rahastamise riske, samuti sihipäraste finantssanktsioonide rakendamata jätmise ja neist kõrvalehoidmise riske. Liikmesriik ajakohastab oma riskihindamist ning vaatab selle vähemalt iga nelja aasta tagant läbi.

Kui liikmesriigid leiavad, et riskiolukord seda nõuab, võivad nad riikliku riskihindamise sagedamini läbi vaadata või teha sektoripõhiseid *ad hoc* riskihindamisi.

2. Lõike 1 kohaste riskidega tegelemiseks võetavate riiklike meetmete koordineerimiseks määrab iga liikmesriik ametiasutuse või kehtestab mehhanismi. Kõnealuse ametiasutuse andmed või mehhanismi kirjeldus edastatakse komisjonile. Komisjon avaldab määratud asutuste või kehtestatud mehhanismide loetelu *Euroopa Liidu Teatajas*.

3. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud riikliku riskihindamise tegemisel võtab liikmesriik arvesse artikli 7 lõikes 2 osutatud aruannet, sealhulgas hõlmatud sektoreid ja tooteid ning kõnealuse aruande järeldusi.

4. Liikmesriigid kasutavad oma riskihindamise tulemusi, et

a) parandada oma rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise korda, tehes eelkõige kindlaks valdkonnad, kus kohustatud isikud peavad kooskõlas riskipõhise käsitusviisiga kohaldama täiustatud meetmeid, ja täpsustades vajaduse korral kõnealuseid meetmeid;

b) teha kohasel juhul kindlaks väiksema või suurema rahapesu ja terrorismi rahastamise riskiga sektorid või valdkonnad;

c) hinnata nende territooriumil asutatud igat liiki juriidiliste isikute ja igat liiki õiguslike üksustega, mida riigisisese õigusega reguleeritakse või nende territooriumil hallatakse, või mille usaldushaldurid või sarnases õiguslikus üksuses samaväärset

positsiooni omavad isikud elavad nende territooriumil, seotud rahapesu ja terrorismi rahastamise riske ning saada aru välismaistest juriidilistest isikutest ja välismaistest õiguslikest üksusetest tulenevatest riskidest;

d) otsustada sihipäraste finantssanktsioonide rakendamata jätmise ja neist kõrvalehoidmise ning rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise jaoks vahendite eraldamise ja prioriseerimise üle;

e) tagada, et iga sektori või valdkonna jaoks koostatakse asjakohased normid, mis on kooskõlas rahapesu ja terrorismi rahastamise riskidega;

f) teha pädevatele asutustele ja kohustatud isikutele kiiresti kättesaadavaks asjakohane teave, et hõlbustada neil oma rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide hindamist ning sihipäraste finantssanktsioonide rakendamata jätmise ja neist kõrvalehoidmise riskide hindamist vastavalt määruse (EL) 2024/1624 artiklile 10.

Riiklikus riskihindamises kirjeldavad liikmesriigid oma rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise korra institutsioonilist struktuuri ja üldisi menetlusi, mis hõlmab rahapesu andmebürood, maksuhaldureid ja prokuratuuri, liidus või kolmandates riikides asuvate samalaadsete asutustega tehtava koostöö mehhanisme ning juhul, kui see teave on kättesaadav, ka eraldatud inimressursse ja rahalisi vahendeid.

5. Liikmesriigid tagavad pädevate asutuste ja asjaomaste sidusrühmade asjakohase osalemise oma riiklikus riskihindamises.

6. Liikmesriigid teevad oma riikliku riskihindamise tulemused, sealhulgas ajakohastatud tulemused ja ülevaated kättesaadavaks komisjonile, AMLA-le ja teistele liikmesriikidele. Teised liikmesriigid võivad asjakohasel juhul anda riiklikku riskihindamist tegevale liikmesriigile asjassepuutuvat lisateavet. Hindamise tulemuste kokkuvõte avaldatakse. See kokkuvõte ei tohi sisaldada salastatud teavet. Käesoleva lõike alusel edastatud või avaldatud dokumendid ei tohi sisaldada teavet, mille alusel on võimalik tuvastada füüsilisi isikuid või nimetada juriidilisi isikuid.

Artikkel 9

Statistika

1. Liikmesriigid koguvad oma rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise raamistiku tulemuslikkust mõjutavate asjaolude kohta igakülgset statistikat, et kõnealuste raamistike tulemuslikkus läbi vaadata.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud statistika hõlmab:

a) andmeid, millega mõõdetakse käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate eri sektorite suurust ja olulisust, sealhulgas füüsiliste ja juriidiliste isikute arvu ning iga sektori majanduslikku tähtsust;

b) andmeid, millega mõõdetakse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise riikliku korra kohaseid aruandlus-, uurimis- ja kohtumenetluse etappe, sealhulgas rahapesu andmebüroole esitatud kahtlasi tehinguid käsitlevate teadete arv, selliste teadete põhjal võetud järelmeetmed, teave määruse (EL) 2018/1672 artikli 9 kohaselt rahapesu andmebüroole edastatud füüsiliselt üle piiri viidud raha kohta ja teatamisega seoses võetud järelmeetmete kohta ning igal aastal uuritud juhtumite arv, rahapesu või terrorismi rahastamisega seotud rikkumiste eest kohtu alla antud ja süüdi mõistetud isikute arv, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/1673 artikli 2 ([38]) kohaste eelkuritegude liigid, kui selline teave on kättesaadav, ning külmutatud, arestitud või konfiskeeritud vara väärtus eurodes;

c) teistele pädevatele asutustele edastamiseni viinud kahtlasi tehinguid käsitlevate teadete arv ja osakaalu, ning kui see on kättesaadav, täiendavate uurimisteni viinud teadete arv ja osakaalu koos rahapesu andmebüroo artikli 27 kohase aastaaruandega;

([38]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/1673 rahapesu vastu võitlemise kohta kriminaalõiguse abil (ELT L 284, 12.11.2018, lk 22).

d) andmeid rahapesu andmebüroo koostatud, saadud, tagasi lükatud ning osaliselt või täielikult vastatud piiriüleste teabetaotluste arvu kohta partnerriikide kaupa;

e) vastastikuse õigusabi taotluste ning muude määruse (EL) 2024/1624 IV peatüki ning käesoleva direktiivi II peatüki 1. ja 2. jao kohaste, tegelike kasusaajate ja pangakonto andmetega seotud rahvusvaheliste saadud ja saadetud teabetaotluste arvu väljaspool liitu asuvate pädevate partnerasutuste ja -riikide kaupa;

f) järelevalve tegijatele ning rahapesu andmebüroodele artiklis 19 sätestatud ülesannete täitmiseks eraldatud inimressursse;

g) kohapealsete ja kaugjärelevalvetoimingute arvu, järelevalve käigus tuvastatud rikkumiste arvu ning järelevalveasutuste ja iseregulatsiooni organite määratud, IV peatüki 4. jao kohaste rahaliste karistuste ning sunniraha või haldusmeetmete arvu;

h) määruse (EL) 2024/1624 IV peatükis sätestatud kohustustega seoses tuvastatud rikkumiste arvu ja liiki ning nende eest määratud rahalisi karistusi või haldusmeetmeid, käesoleva direktiivi artiklis 10 osutatud keskregistrile teatatud lahknevuste arvu, samuti kontrollide arvu, mille keskregistripidaja on teinud käesoleva direktiivi artikli 10 lõike 11 kohaselt või mis on tehtud tema nimel;

i) järgmist teavet artikli 12 rakendamise kohta:

   i) keskregistrite tegelike kasusaajate teabele juurdepääsu saamiseks esitatud taotluste arv artikli 12 lõikes 2 sätestatud kategooriate alusel;

   ii) tagasilükatud juurdepääsutaotluste osakaal igas artikli 12 lõikes 2 sätestatud kategoorias;

   iii) selliste isikute kategooriate kokkuvõte, kellele on antud juurdepääs artikli 12 lõike 2 teise lõigu alusel tegelike kasusaajate andmetele;

j) pangakontode registrites või andmeotsingusüsteemides pädevate asutuste tehtud päringute arv pädevate asutuste kategooriate kaupa ning rahapesu andmebüroode ja järelevalveasutuste tehtud pangakontode registrite sidestamise päringute arv;

k) järgmisi andmeid sihipäraste finantssanktsioonide rakendamise kohta:

   i) külmutatud rahaliste vahendite või muu vara väärtus liikide kaupa;

   ii) sihipäraste finantssanktsioonide rakendamise ja täitmise tagamise eest vastutavatele asutustele eraldatud inimressursid.

3. Liikmesriigid hoolitsevad selle eest, et lõikes 2 osutatud statistikat kogutakse ja edastatakse komisjonile igal aastal. Lõike 2 punktides a, c, d ja f osutatud statistika edastatakse ka AMLA-le.

AMLA hoiab seda statistikat oma andmebaasis kooskõlas määruse (EL) 2024/1620 artikliga 11.

4. Hiljemalt 10. juuliks 2029 võtab AMLA vastu komisjonile mõeldud arvamuse lõike 2 punktides a, c, d, f ja g osutatud statistika kogumise metoodika kohta.

5. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada käesoleva artikli lõikes 2 osutatud statistika kogumise metoodika ning statistika komisjonile ja AMLA-le esitamise korra. Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 72 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

6. Hiljemalt 10. juuliks 2030 ja seejärel iga kahe aasta tagant avaldab komisjon aruande, milles on lõikes 2 osutatud statistiliste andmete kokkuvõte ja selgitused ning teeb selle kättesaadavaks oma veebisaidil.

II PEATÜKK

REGISTRID

1. JAGU

Tegelike kasusaajate keskregistrid

Artikkel 10

Tegelike kasusaajate keskregistrid

1. Liikmesriigid tagavad, et määruse (EL) 2024/1624 artiklis 62 osutatud tegelike kasusaajate andmeid, nimetatud määruse artikli 63 lõike 4 kohast märget ja nimetatud määruse artiklis 66 osutatud esindaja kasutamise kokkulepete andmeid hoitakse selle liikmesriigi keskregistris, kus juriidiline isik on asutatud või kus on loodud või elab lepingulise usaldushalduse haldur või sarnases õiguslikus üksuses samaväärset positsiooni omav isik, või kus õiguslikku üksust hallatakse. Seda nõuet ei kohaldata määruse (EL) 2024/1624 artiklis 65 osutatud juriidiliste isikute või õiguslike üksuste suhtes.

Esimeses lõigus osutatud tegelike kasusaajate keskregistris (edaspidi „keskregister“) sisalduv teave on kättesaadav masinloetavas vormingus ja seda kogutakse kooskõlas lõikes 6 osutatud rakendusaktidega.

2. Erandina lõike 1 esimesest lõigust tagavad liikmesriigid, et määruse (EL) 2024/1624 artiklis 62 osutatud teavet kõnealuse määruse artiklis 67 osutatud välismaiste juriidiliste isikute ja välismaiste õiguslike üksuste tegelike kasusaajate kohta hoitakse liikmesriigi keskregistris vastavalt kõnealuse määruse artiklis 67 sätestatud tingimustele. Liikmesriigid tagavad ka, et keskregistris on märge selle kohta, milline määruse (EL) 2024/1624 artikli 67 lõikes 1 loetletud olukord on välismaise juriidilise isiku või välismaise õigusliku üksuse registreerimise aluseks.

3. Kui lepingulise usaldushalduse haldurid või sarnases õiguslikus üksuses samaväärset positsiooni omavad isikud on asutatud või elavad eri liikmesriikides, loetakse registreerimiskohustuse täitmiseks piisavaks registreerimistõendit või ühe liikmesriigi keskregistrisse kantud tegelike kasusaajate andmete väljavõtet.

4. Liikmesriigid tagavad, et keskregistripidajatele antakse volitus nõuda juriidilistelt isikutelt, lepingulise usaldushalduse halduritelt ja sarnases õiguslikus üksuses samaväärset positsiooni omavatelt isikutelt ning nende juriidilistelt ja tegelikelt kasusaajatelt igasugust teavet, mida on vaja nende tegelike kasusaajate kindlakstegemiseks ja kontrollimiseks, sealhulgas juhatuse otsused, juhatuse koosolekute protokollid ja partnerluslepingud, usalduslepingud, volikirjad või muud lepingulised kokkulepped ja dokumendid.

5. Kui määruse (EL) 2024/1624 artikli 63 lõike 3 ja artikli 64 lõike 6 kohaselt ei ole teada ühtegi tegelikku kasusaajat, sisaldab keskregister järgmist:

a) märge, et tegelikku kasusaajat ei ole või neid ei olnud võimalik kindlaks teha ja andmete õigsust kontrollida, millele lisatakse põhjendus vastavalt määruse (EL) 2024/1624 artikli 63 lõike 4 punktile a ja artikli 64 lõike 7 punktile a;

b) andmed kõigi füüsiliste isikute kohta, kes on juriidilise isiku kõrgema juhtkonna liikmed, mis on samaväärsed määruse (EL) 2024/1624 artikli 62 lõike 1 teise lõigu punkti a kohaselt nõutava teabega.

Liikmesriigid tagavad, et esimese lõigu punktis a osutatud teave on kättesaadav nii pädevatele asutustele kui ka AMLA-le käesoleva direktiivi artikli 32 ja määruse (EL) 2024/1620 artikli 40 kohaselt ühisanalüüside tegemisel, samuti iseregulatsiooni organitele ja kohustatud isikutele. Kohustatud isikutel on juurdepääs ainult juriidilise isiku või õigusliku üksuse esitatud märkele, välja arvatud juhul, kui nad teatavad lahknevusest vastavalt määruse (EL) 2024/1624 artiklile 24 või kui nad esitavad tõendid meetmete kohta, mida nad on võtnud juriidilise isiku või õigusliku üksuse tegeliku kasusaaja kindlakstegemiseks, millisel juhul on neil juurdepääs ka põhjendusele.

6. Hiljemalt 10. juuliks 2025 kehtestab komisjon rakendusaktidega määruse (EL) 2024/1624 artiklis 62 osutatud keskregistrile tegelike kasusaajate andmete esitamise vormingu, sealhulgas keskregistripidaja poolt kontrollitava teabe miinimumnõuete kontrollnimekirja. Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas käesoleva direktiivi artikli 72 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

7. Liikmesriigid tagavad, et keskregistris hoitavad tegelike kasusaajate andmed on piisavad, tõesed ja ajakohased, ja kehtestavad selleks vajalikud mehhanismid. Sel eesmärgil kohaldavad liikmesriigid vähemalt järgmisi nõudeid:

a) keskregistripidajad kontrollivad mõistliku aja jooksul pärast tegelikke kasusaajaid käsitleva teabe esitamist ja seejärel korrapäraselt, et selline teave on piisav, tõene ja ajakohane;

b) pädevad asutused peavad vajaduse korral ja niivõrd, kuivõrd see nõue ei takista nende ülesannete täitmist, andma keskregistripidajale teada kõigist lahknevustest keskregistris olevate ja neile kättesaadavate andmete vahel.

Kontrolli ulatus ja sagedus on vastavuses artikli 7 lõike 3 punkti d ja artikli 8 lõike 4 punkti c kohaselt kindlaks määratud juriidiliste isikute ja õiguslike üksuste kategooriatega seotud riskidega;

Hiljemalt 10. juuliks 2028 annab komisjon soovitusi meetodite ja menetluste kohta, mida keskregistripidajad peavad kasutama tegelike kasusaajate andmete kontrollimiseks ning kohustatud isikud ja pädevad asutused peavad kasutama selleks, et teha kindlaks tegelike kasusaajate andmete lahknevused ja neist teatada.

8. Liikmesriigid tagavad, et keskregistrites sisalduv teave kajastab kõiki juriidiliste isikute ja õiguslike üksuste tegelike kasusaajate ning esindaja kasutamise kokkulepete muudatusi pärast nende esmakordset keskregistrisse kandmist.

9. Liikmesriigid tagavad, et keskregistripidaja kontrollib, kas registris olev teave tegelike kasusaajate kohta puudutab isikuid või üksusi, kelle suhtes rakendatakse sihipäraseid finantssanktsioone. Selline kontroll toimub sihipäraste finantssanktsioonide puhul kohe pärast loetellu kandmist ja korrapäraste ajavahemike järel.

Liikmesriigid tagavad, et keskregistrisse kantud teave sisaldab märget selle kohta, et juriidiline isik on seotud isikute või üksustega, kelle suhtes rakendatakse sihipäraseid finantssanktsioone, järgmistes olukordades:

a) juriidilise isiku või õigusliku üksuse suhtes rakendatakse sihipäraseid finantssanktsioone;

b) juriidilist isikut või õiguslikku üksust kontrollib isik või üksus, kelle suhtes rakendatakse sihipäraseid finantssanktsioone;

c) juriidilise isiku või õigusliku üksuse tegeliku kasusaaja suhtes rakendatakse sihipäraseid finantssanktsioone.

Käesoleva lõike teises lõigus osutatud märge on nähtav kõigile isikutele või üksustele, kellele on artiklite 11 ja 12 alusel antud juurdepääs keskregistrites hoitavatele andmetele, ning on seal seni, kuni sihipäraste finantssanktsioonide rakendamine lõpetatakse.

10. Liikmesriigid tagavad, et keskregistripidajad võtavad 30 tööpäeva jooksul alates lahknevustest teatamisest sobivad meetmed pädevate asutuste või kohustatud isikute poolt määruse (EL) 2024/1624 artikli 24 kohaselt teatatud lahknevuste kaotamiseks, sealhulgas keskregistris oleva teabe parandamine, kui nad suudavad tegeliku kasusaaja andmeid kontrollida. Keskregistrisse lisatakse erimärge lahknevustest teatamise kohta, ning see peab olema seal seni, kuni lahknevus on kaotatud, ning nähtav kõigile isikutele või üksustele, kellele on käesoleva direktiivi artiklite 11 ja 12 alusel antud juurdepääs.

Kui lahknevuse olemus on keerukas ja keskregistripidajad ei saa seda 30 tööpäeva jooksul kaotada, registreerivad nad juhtumi ja võetud meetmed ning võtavad kõik vajalikud meetmed lahknevuse võimalikult kiireks kaotamiseks.

11. Liikmesriigid tagavad, et keskregistripidajale antakse volitus teha otse või teise asutuse, sealhulgas õigusasutuste poole pöördudes kontrolle, sealhulgas kohapealseid inspekteerimisi juriidiliste isikute äriruumides või registrijärgses asukohas, millega selgitada välja ettevõtja olemasolev tegelik kasusaaja ning kontrollida, kas keskregistrile esitatud andmed on õiged, piisavad ja ajakohased. Keskregistripidaja õigust kontrollida tegelike kasusaajate andmeid ei tohi mingil moel piirata, takistada ega välistada.

Kui usaldushaldur või samaväärset positsiooni omav isik on määruse (EL) 2024/1624 artikli 3 punkti 3 alapunktis a, b või c osutatud kohustatud isik, tagavad liikmesriigid, et keskregistripidajale antakse ka volitus teha kontrolle, sealhulgas kohapealseid inspekteerimisi, usaldushalduri või samaväärset positsiooni omava isiku äriruumides või registrijärgses asukohas. Nende kontrollide puhul järgitakse vähemalt järgmisi kaitsemeetmeid:

a) füüsiliste isikute puhul, kui äriruumid või registrijärgne asukoht ja füüsilise isiku isiklik elukoht on samad, on kohapealseks inspekteerimiseks vaja kohtu eelnevat luba;

b) peetakse kinni kõigist liikmesriigis kutsesaladuse kaitsmiseks kehtestatud menetluslikest tagatistest ning juurdepääsu ei tohi saada kutsesaladusega kaitstud teabele.

Liikmesriigid tagavad, et keskregistripidajatele antakse volitus nõuda teavet teistelt registritelt, sealhulgas kolmandates riikides, niivõrd, kui teavet on vaja keskregistripidajate ülesannete täitmiseks.

12. Liikmesriigid tagavad, et keskregistripidajate käsutuses on lõike 7 punktis a ja lõikes 9 osutatud kontrollide tegemiseks vajalikud automatiseeritud mehhanismid, sealhulgas nendes registrites sisalduva teabe võrdlemiseks teiste allikate valduses oleva teabega.

13. Liikmesriigid tagavad, et kui tegeliku kasusaaja andmete esitamise ajal tehakse lõike 7 punktis a osutatud kontroll ja selle kontrolli tulemusel teeb keskregistripidaja järelduse, et tegeliku kasusaaja andmetes esineb vastuolusid või vigu, on sellel keskregistripidajal võimalik registreerimistõend väljastamine edasi lükata või selle väljastamisest keelduda.

14. Liikmesriigid tagavad, et kui pärast tegeliku kasusaaja andmete esitamist tehakse lõike 7 punktis a osutatud kontroll ja kontrolli tulemusel teeb keskregistripidaja järelduse, et teave ei ole enam piisav, tõene ega ajakohane, on registripidajal võimalik peatada registreerimistõendi kehtivus seni, kuni esitatud tegelikku kasusaajat käsitlev teave on nõuetekohane, välja arvatud juhul, kui lahknevused piirduvad trükivigade, eri transliteratsiooniviiside või väikeste ebatäpsustega, mis ei mõjuta tegelike kasusaajate tuvastamist ega nende majanduslikku huvi.

15. Liikmesriigid tagavad, et keskregistripidajale antakse volitus rakendada otse või teise asutuse, sealhulgas õigusasutuste poole pöördudes, talle tegeliku kasusaaja kohta tõese, piisava ja ajakohase teabe mitteesitamise eest mõjusaid, proportsionaalseid ja heidutavaid meetmeid või määrata rahalisi karistusi, sealhulgas korduvaid meetmeid või karistusi.

16. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 71 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevat määrust, määrates kindlaks näitajad, mille alusel liigitada keskregistritele piisava, tõese ja ajakohase teabe esitamata jätmise raskusastet, sealhulgas korduvate rikkumiste korral.

17. Liikmesriigid tagavad, et kui keskregistripidajad avastavad käesoleva artikli kohaste kontrollide käigus või mõnel muul viisil asjaolusid, mis võivad olla seotud rahapesuga või terrorismi rahastamisega, teatavad nad sellest viivitamata rahapesu andmebüroole.

18. Liikmesriigid tagavad, et keskregistripidajad täidavad oma ülesandeid lubamatu mõjutamiseta ning kohaldavad oma töötajate suhtes huvikonflikte ja ranget konfidentsiaalsust käsitlevaid nõudeid.

19. Keskregistrid sidestatakse omavahel direktiivi (EL) 2017/1132 artikli 22 lõike 1 kohaselt loodud Euroopa keskse platvormi kaudu.

20. Lõikes 1 osutatud teave peab olema keskregistrite ja keskregistrite omavahelise sidestamise süsteemi kaudu kättesaadav viie aasta jooksul pärast juriidilise isiku likvideerimist või õigusliku üksuse tegevuse lõpetamist.

Liikmesriik võib poolelioleva kriminaaluurimise ja kohtumenetluse suhtes kohaldatavate tõendeid reguleerivate riigisiseste kriminaalõigusnormide kohaldamist piiramata erijuhtudel lubada või nõuda sellise teabe säilitamist veel kuni viie aasta jooksul, kui liikmesriik on kindlaks teinud, et selline säilitamine on vajalik ja proportsionaalne kahtlustatava rahapesu või terrorismi rahastamise tõkestamiseks, avastamiseks, uurimiseks või selle eest vastutusele võtmiseks.

Esimeses lõigus osutatud säilitamisperioodi möödumisel tagab liikmesriik, et isikuandmed kustutatakse keskregistrist.

21. Komisjon avaldab hiljemalt 10. juuliks 2031 aruande, milles

a) hinnatakse meetmete tõhusust, mida keskregistripidajad on võtnud piisava, ajakohase ja tõese teabe olemasolu tagamiseks;

b) kirjeldatakse peamiste lahknevuste liike, mille kohustatud isikud ja pädevad asutused on tuvastanud seoses keskregistrites hoitavate tegelike kasusaajate andmetega;

c) esitatakse parimad tavad, ja kui see on asjakohane, soovitused seoses meetmetega, mida keskregistripidajad on võtnud, et neis registrites hoitaks piisavat, õiget ja ajakohast teavet;

d) antakse ülevaade kõigi liikmesriikide poolt sisse seatud keskregistrite omadustest, sealhulgas teave mehhanismide kohta, millega tagatakse, et kõnealustes registrites hoitavad tegelike kasusaajate andmed on õiged, piisavad ja ajakohased;

e) hinnatakse keskregistrites hoitavale teabele juurdepääsu eest nõutava tasu proportsionaalsust.

Artikkel 11

Üldreeglid, mis käsitlevad pädevate asutuste, iseregulatsiooni organite ja kohustatud isikute juurdepääsu tegelike kasusaajate registrile

1. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused pääsevad artiklis 10 osutatud omavahel sidestatud keskregistrites hoitavale teabele juurde kiiresti, filtreerimata, vahetult ja tasuta ning ilma asjaomast juriidilist isikut või õiguslikku üksust ette hoiatamata.

2. Lõikes 1 osutatud juurdepääs artiklis 10 osutatud keskregistrile antakse

a) pädevatele asutustele;

b) iseregulatsiooni organitele järelevalvefunktsioonide täitmisel vastavalt artiklile 37;

c) maksuhalduritele;

d) riiklikele asutustele, kelle ülesandeks on rakendada asjakohastes nõukogu määrustes kindlaks määratud ja ELi toimimise lepingu artikli 215 alusel vastu võetud liidu piiravaid meetmeid;

e) AMLA-le ühisanalüüside tegemiseks vastavalt käesoleva direktiivi artiklile 32 ja määruse (EL) 2024/1620 artiklile 40;

f) Euroopa Prokuratuurile;

g) OLAFile;

h) Europolile ja Eurojustile, kui nad pakuvad operatiivtuge liikmesriikide pädevatele asutustele.

3. Liikmesriigid tagavad, et kohustatud isikud saavad määruse (EL) 2024/1624 III peatüki kohaselt kliendi suhtes hoolsusmeetmeid rakendades aegsasti juurdepääsu käesoleva direktiivi artiklis 10 osutatud omavahel sidestatud keskregistrites hoitavale teabele.

4. Liikmesriigid võivad otsustada teha oma keskregistrites hoitavad tegelike kasusaajate andmed kohustatud isikutele kättesaadavaks tingimusel, et makstakse tasu, mis ei ole suurem, kui on rangelt vajalik keskregistrites hoitavate andmete kvaliteedi tagamise ja andmete kättesaadavaks tegemise kulude katmiseks. Need tasud kehtestatakse nii, et see ei kahjustaks tõhusat juurdepääsu keskregistrites hoitavatele andmetele.

5. Hiljemalt 10. oktoobriks 2026 esitavad liikmesriigid komisjonile selliste pädevate asutuste, iseregulatsiooni organite ja kohustatud isikute kategooriate nimekirja, kellele on antud juurdepääs keskregistrile, samuti selle kohta, mis liiki teave on kohustatud isikutele kättesaadav. Liikmesriigid ajakohastavad seda teavet, kui toimuvad muutused pädevate asutuste või kohustatud isikute kategooriate nimekirjas või kui muutub kohustatud isikutele juurdepääsetavate andmete ulatus. Komisjon teeb teabe pädevate asutuste ja kohustatud isikute juurdepääsuõiguse, sealhulgas selle muudatuste kohta kättesaadavaks teistele liikmesriikidele.

Artikkel 12

Erireeglid, mis käsitlevad õigustatud huvi omavate isikute juurdepääsu tegelike kasusaajate registrile

1. Liikmesriigid tagavad, et igal füüsilisel või juriidilisel isikul, kes suudab tõendada õigustatud huvi seoses rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise tõkestamise ja nende vastu võitlemisega, on juurdepääs artiklis 10 osutatud omavahel sidestatud keskregistrites hoitavale järgmisele teabele juriidiliste isikute ja õiguslike üksuste tegelike kasusaajate kohta, ilma asjaomast juriidilist isikut või õiguslikku üksust hoiatamata:

a) tegeliku kasusaaja nimi;

b) tegeliku kasusaaja sünnikuu ja -aasta;

c) tegeliku kasusaaja elukohariik ja kodakondsus või kodakondsused;

d) juriidiliste isikute tegelike kasusaajate puhul asjaomase majandusliku huvi laad ja ulatus;

e) lepingulise usaldushalduse või sarnaste õiguslike üksuste tegelike kasusaajate puhul nende kasusaamise olemus.

Lisaks käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud teabele tagavad liikmesriigid, et kõigil lõike 2 punktides a, b ja e osutatud füüsilistel või juriidilistel isikutel on juurdepääs ka varasemale teabele juriidilise isiku või õigusliku üksuse tegelike kasusaajate kohta, sealhulgas viimase viie aasta jooksul likvideeritud või tegevuse lõpetanud juriidiliste isikute või õiguslike üksuste puhul ning kontrolli- või omandistruktuuri kirjeldusele.

Käesoleva lõike kohane juurdepääs antakse elektrooniliselt. Liikmesriigid tagavad, et füüsilised ja juriidilised isikud, kes suudavad tõendada õigustatud huvi, pääsevad asjaomasele teabele juurde ka muul viisil, kui neil ei ole võimalik kasutada elektroonilisi vahendeid.

2. Järgmistel füüsilistel ja juriidilistel isikutel loetakse olevat õigustatud huvi pääseda juurde lõikes 1 loetletud teabele:

a) isikud, kes tegutsevad ajakirjanduse, teavitamise või muu meedias väljendamise eesmärgil ja kes on seotud rahapesu, sellega seotud eelkuritegude või terrorismi rahastamise tõkestamise ja nende vastu võitlemisega;

b) kodanikuühiskonna organisatsioonid, sealhulgas valitsusvälised organisatsioonid ja akadeemilised ringkonnad, mis on seotud rahapesu, selle eelkuritegude või terrorismi rahastamise tõkestamise ja nende vastu võitlemisega;

c) füüsilised või juriidilised isikud, kes tõenäoliselt teevad tehingu juriidilise isiku või õigusliku üksusega ja kes soovivad vältida seost sellise tehingu ning rahapesu, selle eelkuritegude või terrorismi rahastamise vahel;

d) isikud, kelle suhtes kohaldatakse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõudeid kolmandates riikides, tingimusel et nad suudavad tõendada vajadust pääseda juurde lõikes 1 osutatud teabele seoses juriidilise isiku või õigusliku üksusega, et rakendada kliendi või potentsiaalse kliendi suhtes hoolsusmeetmeid vastavalt nendes kolmandates riikides kehtivatele rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõuetele;

e) liidu rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise pädevate asutustega samalaadsed asutused kolmandates riikides, tingimusel et nad suudavad tõendada vajadust pääseda juurde lõikes 1 osutatud teabele seoses juriidilise isiku või õigusliku üksusega, et täita konkreetse juhtumi kontekstis oma ülesandeid nende kolmandate riikide rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise raamistike alusel;

f) direktiivi (EL) 2017/1132 I jaotise II ja III peatüki rakendamise eest vastutavad liikmesriigi asutused, eelkõige asutused, kes vastutavad äriühingute registreerimise eest kõnealuse direktiivi artiklis 16 osutatud registris, ning liikmesriigi asutused, kes vastutavad piiratud vastutusega äriühingute ümberkujundamise, ühinemise ja jagunemise seaduslikkuse kontrollimise eest vastavalt kõnealuse direktiivi II jaotisele;

g) programmi haldavad asutused, mille liikmesriigid on kindlaks määranud vastavalt määruse (EL) 2021/1060 artiklile 71, seoses liidu vahenditest toetuse saajatega;

h) avaliku sektori asutused, kes rakendavad määruse (EL) 2021/241 alusel taaste- ja vastupidavusrahastut, seoses rahastust toetuse saajatega;

i) liikmesriikide avaliku sektori asutused riigihankemenetluse raames seoses pakkujate ja ettevõtjatega, kellega sõlmitakse riigihankemenetluse raames leping;

j) rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise toodete pakkujad, rangelt vaid sellises ulatuses, mil tooteid, mis on välja töötatud lõikes 1 osutatud teabe põhjal või mis sisaldavad seda teavet, antakse üksnes klientidele, kes on kohustatud isikud või pädevad asutused, tingimusel et need toodete pakkujad suudavad tõendada vajadust pääseda juurde lõikes 1 osutatud teabele seoses kohustatud isiku või pädeva asutusega sõlmitud lepinguga.

Lisaks esimeses lõigus kindlaks määratud kategooriatele tagavad liikmesriigid, et muudele isikutele, kes suudavad tõendada õigustatud huvi rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise tõkestamise ning nende vastu võitlemise suhtes, antakse juurdepääs tegelike kasusaajate andmetele igal üksikjuhul eraldi.

3. Liikmesriigid esitavad komisjonile hiljemalt 10. juuliks 2026 järgmise teabe:

a) selliste avaliku sektori asutuste loetelu, kellel on õigus tutvuda tegelike kasusaajate andmetega lõike 2 punktide f, g ja h alusel, ning selliste avaliku sektori asutuste või selliste avaliku sektori asutuste kategooriate loetelu, kellel on õigus tutvuda tegelike kasusaajate andmetega lõike 2 punkti i alusel;

b) täiendavad selliste isikute kategooriad, kelle puhul on leitud, et neil on õigustatud huvi pääseda juurde tegelike kasusaajate andmetele vastavalt lõike 2 teisele lõigule.

Liikmesriigid teatavad komisjonile viivitamata ja igal juhul ühe kuu jooksul esimeses lõigus osutatud kategooriate muudatustest või täiendustest.

Komisjon teeb käesoleva lõike kohaselt saadud teabe kättesaadavaks teistele liikmesriikidele.

4. Liikmesriigid tagavad, et keskregistrid peavad arvestust nende isikute kohta, kes kasutavad käesoleva artikli alusel juurdepääsu teabele, ja et neil on võimalik avaldada need tegelikele kasusaajatele, kui viimased esitavad määruse (EL) 2016/679 artikli 15 lõike 1 punkti c kohase taotluse.

Liikmesriigid tagavad, et keskregistritest saadava teabe põhjal ei tehta kindlaks registri andmetega tutvunud isikut, kui registri andmetega tutvuvad:

a) isikud, kes tegutsevad ajakirjanduse, teavitamise või muu meedias väljendamise eesmärgil ja kes on seotud rahapesu, sellega seotud eelkuritegude või terrorismi rahastamise tõkestamise või nende vastu võitlemisega;

b) kodanikuühiskonna organisatsioonid, kes on seotud rahapesu, selle eelkuritegude või terrorismi rahastamise tõkestamise ja nende vastu võitlemisega.

Lisaks tagavad liikmesriigid, et keskregistripidajad hoiduvad avaldamast määruse (EL) 2024/1624 artikli 2 lõike 1 punkti 44 alapunktides a ja c osutatud liidu rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise pädevate asutustega samalaadsete kolmandate riikide asutuste identiteeti niikaua, kui on vaja nende asutuste analüüside või uurimiste kaitsmiseks.

Käesoleva lõike teise lõigu punktides a ja b osutatud isikute puhul tagavad liikmesriigid, et kui tegelikud kasusaajad esitavad määruse (EL) 2016/679 artikli 15 lõike 1 punkti c kohase taotluse, antakse neile teavet nende kui tegelike kasusaajate andmetega tutvunud isikute ametiülesannete või ameti kohta.

Kolmanda lõigu kohaldamisel teatavad asutused tegelike kasusaajate andmetele käesoleva artikli alusel juurdepääsu taotlemisel ajavahemiku, mille puhul nad taotlevad keskregistritelt teabe avaldamisest hoidumist, mis ei tohi olla pikem kui viis aastat, ning piirangu põhjused, sealhulgas märkides, kuidas teabe avaldamine ohustaks nende analüüside ja uurimiste eesmärki. Liikmesriigid tagavad, et kui keskregistrid ei avalda tegeliku kasusaaja andmetega tutvunud isiku identiteeti, pikendatakse asjaomast ajavahemikku üksnes kolmanda riigi asutuse põhjendatud taotluse alusel kõige enam ühe aasta võrra, pärast mida peab kõnealune asutus esitama uue põhjendatud pikendamistaotluse.

Artikkel 13

Tegelike kasusaajate andmetele juurde pääsemiseks õigustatud huvi olemasolu kontrollimise ja vastastikuse tunnustamise kord

1. Liikmesriigid tagavad, et artiklis 10 osutatud keskregistripidajad võtavad meetmeid, et kontrollida artiklis 12 osutatud õigustatud huvi olemasolu füüsilisest või juriidilisest isikust keskregistri andmetele juurdepääsu taotlejalt (edaspidi „taotleja“) saadud dokumentide, teabe ja andmete ning vajaduse korral neile artikli 12 lõike 3 kohaselt kättesaadava teabe alusel.

2. Õigustatud huvi olemasolu tegeliku kasusaaja andmetele juurde pääsemiseks tehakse kindlaks, võttes arvesse järgmist:

a) taotleja ametiülesanded või amet ning

b) seos konkreetsete juriidiliste isikute või õiguslike üksustega, kelle andmeid taotletakse, välja arvatud artikli 12 lõike 2 esimese lõigu punktides a ja b osutatud isikute puhul.

3. Liikmesriigid tagavad, et kui juurdepääsu andmetele taotleb isik, kelle õigustatud huvi pääseda juurde tegeliku kasusaaja andmetele vastavalt artikli 12 lõike 2 esimeses lõigus sätestatud kategooriatele on teise liikmesriigi keskregister juba kontrollinud, piisab käesoleva artikli lõike 2 punktis a sätestatud tingimuse kontrollimiseks õigustatud huvi olemasolu kohta asjaomase teise liikmesriigi keskregistri väljastatud tõendist.

Liikmesriigid võivad kohaldada käesoleva lõike esimeses lõigus sätestatud korda täiendavate kategooriate suhtes, mille teised liikmesriigid on kindlaks määranud vastavalt artikli 12 lõike 2 teisele lõigule.

4. Liikmesriigid tagavad, et keskregistripidajad kontrollivad registritele juurdepääsul taotleja isikusamasust. Selleks tagavad liikmesriigid, et taotleja isikusamasuse kontrollimiseks on olemas piisavad menetlused, sealhulgas võimaldades kasutada e-identimise vahendeid ja asjakohaseid kvalifitseeritud usaldusteenuseid, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 910/2014 ([39]).

5. Lõike 2 punkti a kohaldamisel tagavad liikmesriigid, et keskregistrites on seatud sisse mehhanismid, mis võimaldavad korduvat juurdepääsu isikute jaoks, kellel on õigustatud huvi pääseda juurde tegeliku kasusaaja andmetele, ilma et andmetele juurdepääsul oleks vaja hinnata nende ametiülesandeid või ametit.

6. Liikmesriigid tagavad, et alates 10. novembrist 2026 teevad keskregistripidajad lõikes 1 osutatud hindamise ja annavad taotlejale vastuse 12 tööpäeva jooksul.

Erandina esimesest lõigust võib käesoleva artikli kohaste tegeliku kasusaaja andmetele juurdepääsu taotluste ootamatult suure arvu korral pikendada taotlejale vastamise tähtaega 12 tööpäeva võrra. Kui pärast pikendatud tähtaja möödumist on saabuvate taotluste arv jätkuvalt suur, võib seda tähtaega pikendada veel 12 tööpäeva võrra.

Liikmesriigid teavitavad komisjoni aegsasti igast teises lõigus osutatud pikendamisest.

([39]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 910/2014 e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ (ELT L 257, 28.8.2014, lk 73).

Kui keskregistripidajad otsustavad anda juurdepääsu tegelike kasusaajate andmetele, väljastavad nad tunnistuse, millega antakse juurdepääs kolmeks aastaks. Keskregistripidajad vastavad iga sama isiku järgnevale tegelike kasusaajate andmetele juurdepääsuks taotlusele seitsme tööpäeva jooksul.

7. Liikmesriigid tagavad, et keskregistripidajad võivad tegelike kasusaajate andmetele juurdepääsu taotluse tagasi lükata ainult ühel järgmistest põhjustest:

a) taotleja ei ole esitanud vajalikku teavet või dokumente vastavalt lõikele 1;

b) õigustatud huvi olemasolu tegeliku kasusaaja andmetele juurde pääsemiseks ei ole tõendatud;

c) kui keskregistripidajal on tema valduses oleva teabe põhjal tekkinud põhjendatud kahtlus, et andmeid ei kavatseta kasutada eesmärkidel, milleks neid taotleti, või et andmeid kavatsetakse kasutada eesmärkidel, mis ei ole seotud rahapesu, selle eelkuritegude või terrorismi rahastamise tõkestamisega;

d) artiklis 15 osutatud ühes või mitmes olukorras;

e) lõikes 3 osutatud juhtudel, kui õigustatud huvi, mille alusel teise liikmesriigi keskregister on andnud juurdepääsu tegeliku kasusaaja andmetele, ei laiene eesmärkidele, mil andmeid taotletakse;

f) kui taotleja asub kolmandas riigis ja andmetele juurdepääsu taotlusele vastamine ei oleks kooskõlas määruse (EL) 2016/679 V peatüki sätetega.

Liikmesriigid tagavad, et enne juurdepääsutaotluse esimese lõigu punktides a, b, c ja e loetletud põhjustel tagasi lükkamist kaaluvad keskregistripidajad taotlejalt lisateabe või -dokumentide nõudmist. Kui keskregistripidajad nõuavad lisateavet, pikendatakse vastamise tähtaega seitsme tööpäeva võrra.

8. Liikmesriigid näevad ette, et kui keskregistripidajad keelduvad lõike 7 alusel andmetele juurdepääsu andmast, teavitavad nad taotlejat keeldumise põhjustest ja tema kaebeõigusest. Keskregistripidaja dokumenteerib taotluse hindamiseks ja lõike 7 teise lõigu kohaselt lisateabe saamiseks tehtud toimingud.

Liikmesriigid tagavad, et keskregistripidajad saavad juurdepääsu kehtetuks tunnistada, kui tekib mõni lõikes 7 loetletud põhjustest või kui see saab keskregistripidajale teatavaks pärast juurdepääsu andmist, sealhulgas asjakohasel juhul juurdepääsu teise liikmesriigi keskregistri poolt kehtetuks tunnistamise alusel.

9. Liikmesriigid tagavad, et lõike 7 kohase juurdepääsu andmisest keeldumise või selle kehtetuks tunnistamise vaidlustamiseks on olemas kohtulikud või halduslikud õiguskaitsevahendid.

10. Liikmesriigid tagavad, et keskregistripidajatel on võimalik lõike 2 punkti a kohast ametiülesannete või ameti kontrollimist aeg-ajalt korrata, ent igal juhul mitte varem kui 12 kuud pärast juurdepääsu andmist, välja arvatud juhul, kui keskregistripidajal on põhjendatud alus arvata, et õigustatud huvi enam ei esine.

11. Liikmesriigid näevad ette, et isikud, kes on käesoleva artikli kohaselt saanud juurdepääsu, peavad teavitama keskregistripidajat muutustest, mis võivad kaasa tuua tõendatud õigustatud huvi lõppemise, sealhulgas nende ametiülesannete või ameti muutumisest.

12. Liikmesriigid võivad otsustada teha oma keskregistrites hoitavad tegelike kasusaajate andmed taotlejatele kättesaadavaks tingimusel, et makstakse tasu, mis ei ole suurem, kui on rangelt vajalik registrites hoitavate andmete kvaliteedi tagamise ja andmete kättesaadavaks tegemise kulude katmiseks. Need tasud kehtestatakse nii, et see ei kahjustaks tõhusat juurdepääsu keskregistrites hoitavatele andmetele.

Artikkel 14

Vormid ja reeglid

1. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks tehnilised kirjeldused ja reeglid, mis on vajalikud selleks, et artiklis 10 osutatud keskregistrid saaksid rakendada õigustatud huvil põhinevat juurdepääsu, sealhulgas:

a) standardvormid keskregistrile juurdepääsu taotlemiseks ning juriidiliste isikute ja õiguslike üksuste tegelike kasusaajate andmetele juurdepääsu taotlemiseks;

b) standardvormid, mida keskregistrid kasutavad registrile juurdepääsu või tegelike kasusaajate andmetele juurdepääsu taotluse rahuldamiseks või tagasilükkamiseks;

c) reeglid, mis hõlbustavad tegelike kasusaajate andmetele juurde pääsemiseks õigustatud huvi vastastikust tunnustamist keskregistrites, mis asuvad muudes liikmesriikides kui see, kus juurdepääsutaotlus esimest korda esitati ja rahuldati, sealhulgas reeglid, millega tagatakse taotlejat käsitleva teabe turvaline edastamine;

d) reeglid, mille kohaselt keskregistrid teavitavad üksteist artikli 13 lõike 8 kohasest tegeliku kasusaaja andmetele juurdepääsu kehtetuks tunnistamisest.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rakendusaktid võetakse vastu artikli 72 lõikes 2 osutatud kontrollimenetluse teel.

Artikkel 15

Erandid tegelike kasusaajate registritele juurdepääsu kohta

Liikmesriigi õiguses sätestatavateks erandjuhtudeks, kui artikli 11 lõike 3 ja artikli 12 lõike 1 kohane juurdepääs seaks tegeliku kasusaaja ebaproportsionaalselt suurde pettuse, kelmuse, inimröövi, šantažeerimise, väljapressimise, ahistamise, vägivalla või hirmutamise ohtu või kui tegelik kasusaaja on alaealine või muul viisil juriidiliselt teovõimetu, näevad liikmesriigid ette tegeliku kasusaaja kõigile või osadele isikuandmetele juurdepääsu erandi. Liikmesriigid tagavad, et selliseid erandeid tehakse igal üksikjuhul eraldi pärast asjaolude erandlikkuse põhjalikku hindamist ja nende ebaproportsionaalsete riskide olemasolu kinnitamist. Tagatakse õigus erandi tegemise otsuse halduskorras läbivaatamisele ja tõhusale õiguskaitsevahendile. Erandeid teinud liikmesriik avaldab igal aastal statistilised andmed tehtud erandite arvu ja põhjuste kohta ning esitab need komisjonile.

Käesoleva artikli kohaseid erandeid ei kohaldata määruse (EL) 2024/1624 artikli 3 punkti 3 alapunktis b osutatud kohustatud isikute suhtes, kes on ametiisikud.

2. JAGU

Pangakonto andmed

Artikkel 16

Pangakontode registrid ja elektroonilised andmeotsingu süsteemid

1. Liikmesriigid seavad sisse automatiseeritud keskmehhanismid, nagu keskregistrid või kesksed elektroonilised andmeotsingu süsteemid, mille abil saab õigel ajal tuvastada kõik füüsilised ja juriidilised isikud, kellel või kelle kontrolli all on liikmesriigi territooriumil asuvas krediidiasutuses või finantseerimisasutuses maksekontosid või rahvusvahelise pangakontonumbriga (IBAN), sealhulgas virtuaalse IBANiga pangakontosid, väärtpaberikontosid, krüptovarakontosid ja hoiulaekaid.

Liikmesriigid esitavad komisjonile kõnealuste riiklike mehhanismide kirjelduse ning kriteeriumid, mille alusel kõnealustesse riiklikesse mehhanismidesse andmeid sisestatakse.

2. Liikmesriigid tagavad nii rahapesu andmebüroodele kui ka AMLA-le ühisanalüüside tegemiseks vastavalt käesoleva direktiivi artiklile 32 ja määruse (EL) 2024/1620 artiklile 40 viivitamata, kiire ja filtreerimata juurdepääsu automatiseeritud keskmehhanismides hoitavale teabele. See teave peab olema käesolevas direktiivis sätestatud kohustuste täitmiseks aegsasti kättesaadav ka järelevalveasutustele.

3. Automatiseeritud keskmehhanismide kaudu on juurdepääsetav ja otsitav järgmine teave:

a) kliendikonto omaniku ja kõigi kliendikonto omaniku nimel tegutsevana esinevate isikute kohta: nimi koos muude määruse (EL) 2024/1624 artikli 22 lõike 1 kohaselt isikusamasuse tuvastamiseks nõutavate andmete või kordumatu tunnuskoodiga ning kuupäev, mil asjakohasel juhul kliendi nimel tegutsevana esineva isiku kliendi nimel tegutsemise volitused hakkasid kehtima ja kaotasid kehtivuse;

b) kliendikonto omaniku asemel tegeliku kasusaaja kohta: nimi koos muude määruse (EL) 2024/1624 artikli 22 lõike 1 kohaselt isikusamasuse tuvastamiseks nõutavate andmete või kordumatu tunnuskoodiga ning kuupäev, mil asjakohasel juhul kliendi nimel tegutsevana esineva isiku kliendi nimel tegutsemise volitused hakkasid kehtima ja kaotasid kehtivuse;

c) pangakonto või maksekonto kohta: IBAN, või kui maksekontol ei ole IBANi, siis konto kordumatu tunnus, ning konto avamise ja kohasel juhul sulgemise kuupäev;

d) krediidiasutuse või finantseerimisasutuse väljastatud virtuaalse IBANi kohta: virtuaalne IBAN, selle konto kordumatu tunnus, kuhu virtuaalsele IBANile suunatud maksed automaatselt ümber suunatakse, ning konto avamise ja sulgemise kuupäev;

e) väärtpaberikonto kohta: konto kordumatu tunnus ning konto avamise ja sulgemise kuupäev;

f) krüptovarakonto kohta: konto kordumatu tunnus ning konto avamise ja sulgemise kuupäev;

g) hoiulaeka kohta: üürilevõtja nimi koos muude määruse (EL) 2024/1624 artikli 22 lõike 1 kohaselt isikusamasuse tuvastamiseks nõutavate andmete või kordumatu tunnuskoodiga ning üüri algus-, ja kohaldataval juhul lõpukuupäev.

Virtuaalse IBANi korral on kliendikonto omanik selle konto omanik, kuhu virtuaalsele IBANile suunatud maksed automaatselt ümber suunatakse.

Esimese lõigu punktide a ja b kohaldamisel hõlmab nimi füüsiliste isikute puhul kõiki ees- ja perekonnanimesid ning juriidiliste isikute, õiguslike üksuste või muude õigusvõimega organisatsioonide puhul nime, mille all nad on registreeritud.

4. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada andmete keskregistrile esitamisel kasutatava vormingu. Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 72 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

5. Liikmesriigid võivad nõuda, et muu teave, mida peetakse vajalikuks rahapesu andmebüroode ja AMLA jaoks seoses ühisanalüüside tegemisega vastavalt käesoleva direktiivi artiklile 32 ja määruse (EL) 2024/1620 artiklile 40 ning järelevalveasutuste jaoks nende käesolevast direktiivist tulenevate kohustuste täitmiseks, oleks automatiseeritud keskmehhanismide kaudu kättesaadav ja otsitav.

6. Automatiseeritud keskmehhanismid sidestatakse omavahel pangakontode registrite sidestamise süsteemi kaudu (edaspidi „keskne juurdepääsupunkt“), mille töötab välja ja mida haldab komisjon. Komisjon tagab koostöös liikmesriikidega sellise sidestamise hiljemalt 10. juuliks 2029.

Komisjon võib kehtestada rakendusaktidega liikmesriikide automatiseeritud keskmehhanismide keskse juurdepääsupunktiga ühendamise tehnilise kirjelduse ja korra. Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 72 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

7. Liikmesriigid tagavad lõike 3 kohase teabe kättesaadavuse keskse juurdepääsupunkti kaudu. Liikmesriigid võtavad piisavad meetmed, mis tagavad, et keskse juurdepääsupunkti kaudu tehakse kättesaadavaks üksnes selline lõikes 3 osutatud teave, mis on ajakohane ja vastab tegelikule pangakontole ja maksekontole, sealhulgas virtuaalsele IBANile, väärtpaberikontole, krüptovarakontole ja hoiulaekale. Juurdepääs kõnealusele teabele antakse kooskõlas andmekaitsealaste õigusnormidega.

Muud teavet, mida liikmesriigid peavad lõike 4 kohaselt rahapesu andmebüroode ja muude pädevate asutuste jaoks vajalikuks, ei tehta keskse juurdepääsupunkti kaudu juurdepääsetavaks ega otsitavaks.

8. Liikmesriigid tagavad, et teave pangakontode või maksekontode, sealhulgas virtuaalsete IBANide, väärtpaberikontode ja hoiulaegaste omanike kohta tehakse kättesaadavaks nende riiklike automatiseeritud keskmehhanismide ja keskse juurdepääsupunkti kaudu viieks aastaks pärast konto sulgemist.

Liikmesriik võib poolelioleva kriminaaluurimise ja kohtumenetluse suhtes kohaldatavate tõendeid reguleerivate riiklike kriminaalõigusnormide kohaldamist piiramata erijuhtudel lubada või nõuda sellise teabe säilitamist kuni veel kuni viie aasta jooksul, kui liikmesriik on kindlaks teinud, et selline säilitamine on vajalik ja proportsionaalne kahtlustatava rahapesu või terrorismi rahastamise tõkestamiseks, avastamiseks, uurimiseks või selle eest vastutusele võtmiseks.

9. Rahapesu andmebüroodele ja AMLA-le ühisanalüüside tegemiseks vastavalt käesoleva direktiivi artiklile 32 ja määruse (EL) 2024/1620 artiklile 40 antakse viivitamatu ja filtreerimata juurdepääs keskse juurdepääsupunkti kaudu kättesaadavale teabele teistes liikmesriikides asuvate IBANiga, sealhulgas virtuaalse IBANiga maksekontode ja pangakontode, väärtpaberikontode, krüptovarakontode ja hoiulaegaste kohta. Järelevalveasutustele antakse aegsasti juurdepääs keskse juurdepääsupunkti kaudu kättesaadavale teabele. Liikmesriigid teevad käesoleva lõike rakendamisel koostööd üksteise ja komisjoniga.

Liikmesriigid tagavad, et nende riiklike rahapesu andmebüroode ja järelevalveasutuste töötajad, kellel on juurdepääs keskse juurdepääsupunkti kaudu, järgivad rangeid kutsealaseid konfidentsiaalsus- ja andmekaitsenõudeid ning on usaldusväärsed ja asjakohaselt kvalifitseeritud.

Teises lõigus sätestatud nõudeid kohaldatakse ka AMLA-le ühisanalüüside raames ja kui ta teeb järelevalvet.

10. Liikmesriigid tagavad, et kasutusele võetakse tehnilised ja korralduslikud meetmed, mis tagavad andmete rangetele tehnoloogiastandarditele vastava turvalisuse seoses rahapesu andmebüroode ja järelevalveasutuste õigusega näha ja otsida keskse juurdepääsupunkti kaudu kättesaadavat teavet kooskõlas lõigetega 5 ja 6.

Esimeses lõigus sätestatud nõudeid kohaldatakse ka AMLA-le ühisanalüüside raames ja kui ta teeb järelevalvet.

Artikkel 17

Rakendusaktid registrite sidestamise jaoks

1. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada liikmesriikide keskregistrite artikli 10 lõike 19 kohase sidestamise jaoks vajaliku tehnilise kirjelduse ja korra, mis hõlmab alljärgnevat:

a) tehniline kirjeldus, millega määratakse kindlaks platvormi toimimiseks vajalikud tehnilised andmed ning nende andmete talletamise, kasutamise ja kaitsmise meetodid;

b) ühised kriteeriumid, mille kohaselt on tegelike kasusaajate andmed keskregistrite sidestamise süsteemi kaudu kättesaadavad, olenevalt liikmesriikide antud juurdepääsu tasemest;

c) tehnilised üksikasjad selle kohta, kuidas tegelike kasusaajate andmed tuleb kättesaadavaks teha;

d) keskregistrite sidestamise süsteemi pakutavate teenuste kättesaadavuse tehnilised tingimused;

e) tehnilised üksikasjad selle kohta, kuidas tagada erisugune juurdepääs tegelike kasusaajate andmetele kookõlas käesoleva direktiivi artiklitega 11 ja 12, sealhulgas kasutajate autentimine e-identimise vahendite ja asjakohaste usaldusteenuste abil, nagu on sätestatud määruses (EL) nr 910/2014;

f) maksetingimused, kui juurdepääs tegelike kasusaajate andmetele on artikli 11 lõike 4 ja artikli 13 lõike 12 kohaselt tasuline, võttes arvesse olemasolevaid makseviise, nagu kaugmaksetehingud.

Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 72 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Komisjon võib rakendusaktidega kehtestada liikmesriikide automatiseeritud keskmehhanismide artikli 16 lõike 6 kohase sidestamise jaoks vajaliku tehnilise kirjelduse ja korra, mis hõlmab alljärgnevat:

a) tehniline kirjeldus, millega määratakse keskse juurdepääsupunkti jaoks kindlaks elektroonilise teabevahetuse meetodid;

b) sideprotokollide tehniline kirjeldus;

c) tehnilised kirjeldused, millega määratakse kindlaks andmeturve, andmekaitse meetmed ning keskse juurdepääsupunkti kaudu otsitava ja kättesaadava teabe kasutamine ja kaitse;

d) ühtsed kriteeriumid, mille alusel on pangakonto andmed keskse juurdepääsupunkti kaudu otsitavad;

e) tehnilised üksikasjad selle kohta, kuidas andmed keskse juurdepääsupunkti kaudu kättesaadavaks tehakse, sealhulgas kasutajate autentimine e-identimise vahendite ja asjakohaste usaldusteenuste abil, nagu on sätestatud määruses (EL) nr 910/2014;

f) keskse juurdepääsupunkti osutatavate teenuste kättesaadavuse tehnilised tingimused.

Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 72 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud rakendusaktide vastuvõtmisel võtab komisjon arvesse ennast õigustanud tehnoloogiat ja levinud tavasid. Komisjon tagab, et keskse juurdepääsupunkti väljatöötamise ja kasutamisega ei kaasne suuremaid kulusid kui käesoleva direktiivi rakendamiseks vältimatult vajalik.

3. JAGU

Ühtne kinnistuandmetele juurdepääsu punkt

Artikkel 18

Ühtne kinnistuandmetele juurdepääsu punkt

1. Liikmesriigid tagavad, et pädevatel asutustel on viivitamatu ja otsene tasuta juurdepääs andmetele, mis võimaldavad teha aegsasti kindlaks kinnistu ning füüsilised või juriidilised isikud või õiguslikud üksused, kellele asjaomane kinnistu kuulub, samuti andmetele, mille alusel saab tuvastada ja analüüsida kinnisvaratehinguid. Kõnealune juurdepääs antakse igas liikmesriigis loodava ühtse juurdepääsupunkti kaudu, mis võimaldab pädevatel asutustel pääseda elektrooniliselt juurde digitaalses vormingus andmetele, mis on võimaluse korral masinloetavad.

Juurdepääs esimeses lõigus osutatud ühtsetele juurdepääsupunktidele antakse ka AMLA-le ühisanalüüside tegemiseks käesoleva direktiivi artikli 32 ja määruse (EL) 2024/1620 artikli 40 kohaselt.

2. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud ühtse juurdepääsupunkti kaudu tehakse kättesaadavaks vähemalt järgmised andmed:

a) kinnistu andmed:

i) katastriüksus ja katastritunnus;

ii) geograafiline asukoht, sealhulgas kinnistu aadress;

iii) kinnistu pindala / suurus;

iv) kinnistu liik, sealhulgas kas tegemist on hoonestatud või hoonestamata kinnistuga ja mis on selle sihtotstarve;

b) omandiga seotud andmed:

i) omaniku nimi ja kõik kliendi nimel tegutsevana esinevad isikud;

ii) kui omanik on juriidiline isik, siis selle juriidilise isiku nimi ja õiguslik vorm ning ettevõtja kordumatu tunnusnumber ja maksukohustuslasena registreerimise number;

iii) kui omanik on õiguslik üksus, siis selle õigusliku üksuse nimi ja maksukohustuslasena registreerimise number;

iv) hind, mille eest kinnistu soetati;

v) õigused või kitsendused, kui need on olemas;

c) koormatistega seotud andmed:

i) hüpoteegid;

ii) kohtulikud kitsendused;

iii) omandiõigused;

iv) muud tagatised, kui need on olemas;

d) kinnistu omandi, hinna ja asjaomaste koormatiste varasemad andmed;

e) asjakohased dokumendid.

Liikmesriigid tagavad, et kui katastriüksusel paikneb mitu kinnistut, esitatakse esimeses lõigus osutatud andmed iga sellel katastriüksusel paikneva kinnistu kohta.

Liikmesriigid tagavad, et esimese lõigu punkti d kohased varasemad andmed hõlmavad vähemalt ajavahemikku alates 8. juulist 2019.

3. Liikmesriigid seavad sisse mehhanismid, millega tagatakse, et lõikes 1 osutatud ühtse juurdepääsupunkti kaudu esitatud andmed on ajakohased ja tõesed.

4. Liikmesriigid kehtestavad meetmed, millega tagatakse, et elektroonilisel kujul hoitavad andmed edastatakse taotluse esitanud pädevale asutusele viivitamata. Kui kõnealuseid andmeid ei hoita elektroonilisel kujul, tagavad liikmesriigid, et need esitatakse aegsasti ja nii, et see ei kahjusta taotluse esitanud pädeva asutuse tegevust.

5. Liikmesriigid esitavad komisjonile hiljemalt 10. oktoobriks 2029 järgmise teabe:

a) riiklikul tasandil loodud lõikes 1 osutatud ühtse juurdepääsupunkti omadused, sealhulgas veebisait, millel see on kättesaadav;

b) selliste pädevate asutuste nimekiri, kellele on antud juurdepääs lõikes 1 osutatud ühtsele juurdepääsupunktile;

c) kõik pädevatele asutustele kättesaadavaks tehtud andmed lisaks lõikes 2 loetletud andmetele.

Liikmesriigid ajakohastavad seda teavet, kui toimuvad muutused pädevate asutuste nimekirjas või neile kättesaadavaks tehtud andmete ulatuses. Komisjon teeb selle teabe, sealhulgas selles tehtud muudatused, kättesaadavaks teistele liikmesriikidele.

6. Komisjon esitab hiljemalt 10. juuliks 2032 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse tingimusi, tehnilisi kirjeldusi ja korda, millega tagatakse lõikes 1 osutatud ühtsete juurdepääsupunktide turvaline ja tõhus sidestamine. Asjakohasel juhul lisatakse aruandele seadusandlik ettepanek.

III PEATÜKK

RAHAPESU ANDMEBÜROOD

Artikkel 19

Rahapesu andmebüroo loomine

1. Iga liikmesriik loob rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamiseks, avastamiseks ja nende vastu tulemuslikult võitlemiseks rahapesu andmebüroo.

2. Rahapesu andmebüroo on keskne riiklik üksus, kelle ülesanne on võtta vastu ja analüüsida teateid, mille kohustatud isikud esitavad talle määruse (EL) 2024/1624 artikli 69 kohaselt, teateid, mille kohustatud isikud esitavad talle nimetatud määruse artikli 74 ja artikli 80 lõike 4 teise lõigu kohaselt, ja muud teavet, mis on olulised rahapesu, selle eelkuritegude või terrorismi rahastamise seisukohast, sealhulgas teave, mille edastavad tolliasutused määruse (EL) 2018/1672 artikli 9 alusel, samuti teave, mille esitavad järelevalve- või muud asutused.

3. Rahapesu andmebüroo edastab oma analüüside tulemused ja lisateabe asjaomastele pädevatele asutustele, kui on alust kahtlustada rahapesu, selle eelkuritegusid või terrorismi rahastamist. Tal peab olema võimalik hankida kohustatud isikutelt lisateavet.

Rahapesu andmebüroo finantsanalüüsifunktsioon hõlmab järgmist:

a) operatiivanalüüs, mis keskendub üksikjuhtudele ja konkreetsetele eesmärkidele või asjakohasele valitud teabele, mis on seatud tähtsuse järjekorda, lähtuvalt riskist, rahapesu andmebüroole avaldatud teabe liigist ja mahust ning teabe eeldatavast kasutamisest pärast selle edastamist,

b) strateegiline analüüs, mis käsitleb rahapesu ja terrorismi rahastamise suundumusi ja tavasid ning nende muutumist.

4. Iga rahapesu andmebüroo peab olema oma tegevuses sõltumatu ja autonoomne, mis tähendab, et tal peavad olema volitused ja suutlikkus täita oma ülesandeid vabalt, sealhulgas suutlikkus teha autonoomselt otsuseid konkreetse teabe analüüsimise, taotlemise ja lõike 3 kohase edastamise kohta. Rahapesu andmebüroo peab olema vaba põhjendamatust poliitilisest, valitsuse või ettevõtjate mõjust või sekkumisest.

Kui rahapesu andmebüroo kuulub mõne muu asutuse olemasolevasse struktuuri, peavad rahapesu andmebüroo põhifunktsioonid olema sõltumatud ja asutuse teistest ülesannetest tegevuslikult lahus.

5. Liikmesriigid annavad rahapesu andmebüroodele nende ülesannete täitmiseks piisavad rahalised, inim- ja tehnilised ressursid. Rahapesu andmebürood peavad saama hankida ja kasutada oma ülesannete täitmiseks vajalikke ressursse.

6. Liikmesriigid tagavad, et nende rahapesu andmebüroode töötajad on kohustatud järgima ametisaladuse hoidmise nõudeid, mis on samaväärsed artiklis 67 sätestatutega, ning et nad järgivad rangeid kutsealaseid standardeid, sealhulgas rangeid andmekaitsestandardeid, ning on suurandmekogumite eetiliseks käitlemiseks usaldusväärsed ja asjakohaselt kvalifitseeritud. Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebüroodes on kehtestatud huvikonflikti ennetamise ja haldamise kord.

7. Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebüroodes on kehtestatud teabe turvalisuse ja konfidentsiaalsuse reeglid.

8. Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebüroodes on seatud sisse turvalised ja kaitstud kanalid pädevate asutuste ja kohustatud isikutega elektroonilisel teel suhtlemiseks ja teabe vahetamiseks.

9. Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebürood saavad artikli 46 kohaselt teha teiste riigisiseste pädevate asutustega teabevahetuse kokkuleppeid.

10. AMLA annab hiljemalt 10. juuliks 2028 rahapesu andmebüroodele mõeldud suunised, milles käsitletakse järgmist:

a) meetmed, mis tuleb kehtestada, et säilitada rahapesu andmebüroo tegevusautonoomia ja sõltumatus, sealhulgas meetmed vältimaks seda, et huvikonfliktid mõjutavad tema tegevusautonoomiat ja sõltumatust;

b) tegevus- ja strateegilise analüüsi olemus, omadused ja eesmärgid;

c) rahapesu andmebüroodele kättesaadava finants-, haldus- ja õiguskaitsealase teabe kasutamise ja ristkontrolli vahendid ja meetodid ning

d) tavad ja menetlused tehingu peatamiseks või keelamiseks ning konto kasutamise või ärisuhte peatamiseks või jälgimiseks vastavalt artiklitele 24 ja 25.

Artikkel 20

Põhiõiguste ametnik

1. Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebürood määravad ametisse põhiõiguste ametniku. Põhiõiguste ametnik võib olla rahapesu andmebüroo olemasolev töötaja.

2. Põhiõiguste ametniku ülesanded on järgmised:

a) nõustada rahapesu andmebüroo töötajaid seoses rahapesu andmebüroo tegevusega, kui põhiõiguste ametnik peab seda vajalikuks või kui töötajad seda taotlevad, ilma asjaomast tegevust takistamata või edasi lükkamata;

b) edendada ja jälgida rahapesu andmebüroos põhiõiguste järgimist;

c) esitada mittesiduvaid arvamusi selle kohta, kas rahapesu andmebüroo tegevus on kooskõlas põhiõigustega;

d) teavitada rahapesu andmebüroo juhti võimalikest põhiõiguste rikkumistest rahapesu andmebüroo tegevuses.

3. Rahapesu andmebüroo tagab, et põhiõiguste ametnik ei saa oma ülesannete täitmiseks juhiseid.

Artikkel 21

Juurdepääs teabele

1. Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebüroodel on olenemata nende organisatsioonilisest staatusest juurdepääs teabele, mida nad vajavad oma ülesannete täitmiseks, sealhulgas finants-, haldus- ja õiguskaitsealasele teabele. Liikmesriigid tagavad, et nende rahapesu andmebüroodel on vähemalt:

a) viivitamatu ja otsene juurdepääs alljärgnevale finantsteabele:

   i) riiklikes automatiseeritud keskmehhanismides artikli 16 kohaselt sisalduv teave;

   ii) kohustatud isikutelt pärinev teave, sealhulgas teave määruse (EL) 2023/1113 artikli 3 punktis 9 määratletud rahaülekannete ja nimetatud määruse artikli 3 punktis 10 määratletud krüptovaraülekannete kohta;

   iii) teave hüpoteekide ja laenude kohta;

   iv) riiklikes valuuta- ja valuutavahetuse andmebaasides olev teave;

   v) teave väärtpaberite kohta;

b) viivitamatu ja otsene juurdepääs alljärgnevale haldusteabele:

   i) maksuandmed, sealhulgas maksuhaldurite valduses olevad andmed, samuti andmed, mis on saadud nõukogu direktiivi 2011/16/EL ([40]) artikli 8 lõike 3a kohaselt;

   ii) teave kaupade või teenuste riigihankemenetluse või kontsessioonilepingute kohta;

([40]) Nõukogu 15. veebruari 2011. aasta direktiiv 2011/16/EL maksustamisalase halduskoostöö kohta ja direktiivi 77/799/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 64, 11.3.2011, lk 1).

iii) artiklis 16 osutatud kesksest juurdepääsupunktist saadud teave ja teave, mis on saadud riiklikest kinnistusraamatutest või elektroonilistest andmeotsingu süsteemidest ning katastritest;

iv) riiklikes kodakondsus- ja rahvastikuregistrites olev teave;

v) riiklikes passide ja viisade registrites olev teave;

vi) piiriülese liikumise andmebaasides olev teave;

vii) äriandmebaasides, sealhulgas äriregistrites ja riikliku taustaga isikute andmebaasides olev teave;

viii) riiklikes mootor-, õhu- ja veesõidukite registrites olev teave;

ix) riiklikes sotsiaalkindlustusregistrites olev teave;

x) tolliandmed, sealhulgas sularaha füüsiliselt üle piiri viimine;

xi) riiklikes relvaregistrites olev teave;

xii) riiklikes tegelike kasusaajate registrites olev teave;

xiii) keskregistrite artikli 10 lõike 19 kohase sidestamise kaudu kättesaadavad andmed;

xiv) mittetulundusühenduste registrites olev teave;

xv) artikli 61 ja artikli 67 lõike 2 kohane, riiklike finantsjärelevalve tegijate ja reguleerivate asutuste valduses olev teave;

xvi) komisjoni määruse (EL) nr 389/2013 ([41]) kohaselt loodud andmebaasid, kus hoitakse CO_2 heitkogustega kauplemise andmeid;

xvii) äriühingute raamatupidamise aastaaruannete teave;

xviii) riiklikud ränderegistrid;

xix) kaubanduskohtute valduses olev teave;

xx) maksejõuetuse andmebaasides ja pankrotihaldurite valduses olev teave;

xxi) teave rahaliste vahendite ja muu vara kohta, mis on külmutatud või immobiliseeritud sihipäraste finantssanktsioonide alusel;

c) otsene või kaudne juurdepääs järgmisele õiguskaitsealasele teabele:

i) kuritegude ennetamise, avastamise ja uurimise või nende eest vastutusele võtmisega seoses pädevate asutuste valduses olev igat liiki teave või andmed;

ii) kuritegude ennetamise, avastamise ja uurimise või nende eest vastutusele võtmisega seoses avaliku sektori asutuste või eraõiguslike ettevõtjate valduses olev igat liiki teave või andmed, mis on pädevatele asutustele kättesaadav liikmesriigi õiguse kohaseid sunnimeetmeid võtmata.

Esimese lõigu punktis c osutatud teave hõlmab karistusregistri andmeid ning teavet uurimiste, vara külmutamise või arestimise või muude uurimis- või ajutiste meetmete ning süüdimõistmiste ja konfiskeerimiste kohta.

Liikmesriigid võivad üksikjuhtumite kaupa lubada piirata juurdepääsu esimese lõigu punktis c osutatud õiguskaitsealasele teabele, kui sellise teabe esitamine tõenäoliselt ohustab käimasolevat uurimist.

([41]) Komisjoni 2. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 389/2013, millega luuakse liidu register vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsustele nr 280/2004/EÜ ja nr 406/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrused (EL) nr 920/2010 ja (EL) nr 1193/2011 (ELT L 122, 3.5.2013, lk 1).

2. Juurdepääsu lõikes 1 loetletud teabele loetakse otseseks ja viivitamatuks, kui teave sisaldub IT-andmebaasis, registris või andmeotsingusüsteemis, kust rahapesu andmebüroo saab teavet hankida ilma vaheetappideta, või kui on täidetud järgmised tingimused:

a) üksused või asutused, kelle valduses teave on, edastavad selle kiiresti rahapesu andmebüroodele ja

b) ükski üksus, asutus ega kolmas isik ei saa taotletud andmeid või esitatavat teavet mõjutada.

3. Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebüroole antakse võimaluse korral otsene juurdepääs lõike 1 esimese lõigu punktis c loetletud teabele. Kui rahapesu andmebüroole antakse teabele kaudne juurdepääs, peab teavet valdav üksus või asutus esitama taotletud teabe aegsasti.

4. Iga rahapesu andmebüroo peab oma ülesannete täitmisel saama nõuda ja hankida kõigilt kohustatud isikutelt oma käesoleva direktiivi artikli 19 lõike 3 kohaste ülesannete täitmiseks vajalikku teavet ning seda kasutada ka siis, kui talle ei ole enne määruse (EL) 2024/1624 artikli 69 lõike 1 esimese lõigu punkti a või artikli 70 lõike 1 kohast teadet esitatud. Kohustatud isikud ei ole kohustatud käesoleva lõike kohaseid teabetaotlusi täitma, kui need puudutavad teavet, mis on saadud kõnealuse määruse artikli 70 lõikes 2 osutatud olukordades.

Artikkel 22

Teabetaotlusele vastamine

1. Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebürood suudavad aegsasti vastata määruse (EL) 2024/1624 artikli 2 lõike 1 punkti 44 alapunktides c ja d osutatud oma riigi pädevate asutuste põhjendatud teabetaotlustele, mis on tingitud rahapesu, selle eelkuritegude või terrorismi rahastamisega seotud mureküsimustest, kui see teave on juba rahapesu andmebüroo valduses ja on iga üksikjuhtumi puhul eraldi kaalutledes vajalik. Otsuse teabe edastamise kohta teeb rahapesu andmebüroo.

Kui objektiivselt on alust eeldada, et sellise teabe andmine võib negatiivselt mõjutada pooleliolevat uurimist või analüüsi, või erandjuhtudel, kui teabe avaldamine oleks ilmselgelt ebaproportsionaalne mõne füüsilise või juriidilise isiku õigustatud huvidega või ei oleks teabetaotluse otstarbe seisukohast asjakohane, ei ole rahapesu andmebüroo kohustatud teabetaotlust rahuldama.

Sellisel juhul esitab rahapesu andmebüroo taotluse esitanud asutusele kirjaliku põhjenduse.

2. Pädevad asutused annavad rahapesu andmebüroole tagasisidet käesoleva artikli ja artikli 19 lõike 3 kohaselt esitatud teabe kasutamise ja kasulikkuse kohta ning selle teabe alusel võetud meetmete ja läbi viidud uurimiste tulemuste kohta. Selline tagasiside antakse võimalikult kiiresti ja igal juhul kokkuvõtlikul kujul vähemalt kord aastas ning selliselt, et rahapesu andmebüroo saaks oma operatiivanalüüsi ülesannet paremini täita.

Artikkel 23

Teabe esitamine järelevalve tegijatele

1. Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebürood esitavad järelevalve tegijatele omal algatusel või taotluse korral teavet, mis võib olla IV peatüki kohase järelevalve seisukohast oluline, sealhulgas vähemalt järgmise kohta:

a) kohustatud isikute esitatud kahtlasi tehinguid käsitlevate teadete kvaliteet ja hulk;

b) kohustatud isikute poolt rahapesu andmebüroo taotlustele määruse (EL) 2024/1624 artikli 69 lõike 1 esimese lõigu punkti b kohaselt vastamise kvaliteet ja õigeaegsus;

c) käesoleva direktiivi artikli 19 lõike 3 punkti b kohaselt tehtud strateegiliste analüüside asjakohased tulemused ning kogu asjakohane teave rahapesu, selle eelkuritegude ja terrorismi rahastamise suundumuste ja meetodite, sealhulgas geograafiliste, piiriüleste ja tekkivate riskide kohta.

2. Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebürood teavitavad järelevalve tegijaid, kui nende valduses oleva teabe põhjal võivad kohustatud isikud rikkuda määrusi (EL) 2024/1624 ja (EL) 2023/1113.

3. Välja arvatud juhul, kui see on rangelt vajalik lõike 2 kohaldamiseks, tagavad liikmesriigid, et rahapesu andmebüroode poolt käesoleva artikli kohaselt esitatav teave ei sisalda teavet konkreetsete füüsiliste või juriidiliste isikute kohta ega juhtumite kohta, mis puudutavad füüsilisi või juriidilisi isikuid, kelle suhtes on pooleli analüüs või uurimine, või teavet, mis võib viia füüsiliste või juriidiliste isikute tuvastamiseni.

Artikkel 24

Tehingu peatamine või keelamine

1. Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebüroodel on õigus võtta juhul, kui esineb kahtlus, et tehing on seotud rahapesu või terrorismi rahastamisega, viivitamata otse või kaudselt meetmeid, et kõnealune tehing peatada või keelata.

Liikmesriigid tagavad, et kui tehingu peatamise või keelamise vajadus põhineb kahtlusel, millest on teatatud vastavalt määruse (EL) 2024/1624 artiklile 69, esitatakse tehingu peatamise nõue või tehingu tegemise keeld kohustatud isikule kõnealuse määruse artiklis 71 osutatud ajavahemiku jooksul. Kui tehingu peatamise vajadus põhineb rahapesu andmebüroo analüüsitööl, siis olenemata sellest, kas kohustatud isik on eelnevalt esitanud teate, esitab rahapesu andmebüroo tehingu peatamise nõude nii kiiresti kui võimalik.

Rahapesu andmebüroo esitab tehingu peatamise nõude või keelab tehingu tegemise, et säilitada rahalised vahendid, teha oma analüüsid, sealhulgas analüüsida tehingut, hinnata kahtluste tõele vastavust, ja kui vastab, siis edastada analüüside tulemused asjaomastele pädevatele asutustele, võimaldamaks võtta asjakohaseid meetmeid.

Liikmesriigid määravad rahapesu andmebüroode analüüsitöö tarvis kohaldatava peatamise või tehingu keelu perioodi, mis ei ole pikem kui kümme tööpäeva. Liikmesriigid võivad määrata pikema ajavahemiku, kui rahapesu andmebürood täidavad liikmesriigi õiguse kohaselt kuritegeliku vara jälitamise, arestimise, külmutamise või konfiskeerimise ülesannet. Kui on määratud pikem peatamise või tehingu keelu periood, tagavad liikmesriigid, et rahapesu andmebüroode ülesande täitmisega seoses kohaldatakse asjakohaseid riiklikke kaitsemeetmeid, nagu isiku, kelle tehing on peatatud, võimalus vaidlustada see peatamine kohtus.

Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebüroodel on õigus peatamine või tehingu keeld igal ajal lõpetada, kui rahapesu andmebüroo jõuab järeldusele, et peatamine või tehingu keeld ei ole enam vajalik kolmandas lõigus sätestatud eesmärkide täitmiseks.

Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebürool on õigus nõuda käesolevas lõikes osutatud peatamist või keeldu teise liikmesriigi rahapesu andmebüroo taotlusel.

2. Kahtluse korral, et pangakonto või maksekonto, krüptovarakonto või ärisuhe on seotud rahapesu või terrorismi rahastamisega, tagavad liikmesriigid, et rahapesu andmebüroo saab võtta viivitamata otse või kaudselt meetmeid asjaomase konto kasutamise või ärisuhte peatamiseks, et säilitada rahalised vahendid, teha oma analüüsid, hinnata kahtluste tõele vastavust, ja kui vastab, siis edastada analüüside tulemused asjaomastele pädevatele asutustele, võimaldamaks võtta asjakohaseid meetmeid.

Liikmesriigid määravad rahapesu andmebüroode analüüsitöö tarvis kohaldatava peatamisperioodi, mis ei ole pikem kui viis tööpäeva. Liikmesriigid võivad sätestada pikema ajavahemiku, kui rahapesu andmebürood täidavad liikmesriigi õiguse kohaselt kuritegeliku vara jälitamise, arestimise, külmutamise või konfiskeerimise ülesannet. Kui on määratud pikem peatamisperiood, tagavad liikmesriigid, et rahapesu andmebüroode ülesande täitmisega seoses kohaldatakse asjakohaseid riiklikke kaitsemeetmeid, nagu isiku, kelle pangakonto või maksekonto või krüptovarakonto kasutamine või ärisuhe on peatatud, võimalus vaidlustada see peatamine kohtus.

Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebürool on õigus peatamine igal ajal lõpetada, kui ta jõuab järeldusele, et peatamine ei ole enam esimeses lõigus sätestatud tingimuste täitmiseks vajalik.

Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebürool on õigus nõuda käesolevas lõikes osutatud konto kasutamise või ärisuhte peatamist teise liikmesriigi rahapesu andmebüroo taotlusel.

3. Käesoleva artikli kohase peatamise või keelu kohaldamine ei too rahapesu andmebüroole ega selle juhtidele ega töötajatele kaasa mingit vastutust.

Artikkel 25

Juhised tehingute või tegevuse jälgimiseks

Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebürool on õigus anda kohustatud isikutele korraldus jälgida rahapesu andmebüroo määratud ajavahemiku jooksul tehinguid või tegevust, mida tehakse ühe või mitme pangakonto või maksekonto või krüptovarakonto või muu ärisuhte kaudu, mida kohustatud isik haldab selliste isikute eest, kelle puhul esineb märkimisväärne rahapesu, selle eelkuritegude või terrorismi rahastamise risk. Liikmesriigid tagavad ka, et rahapesu andmebürool on õigus anda sellisele kohustatud isikule korraldus anda kõnealuse jälgimise tulemuste kohta aru.

Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebürool on käesoleva artikli kohaselt õigus kehtestada jälgimismeetmeid teise liikmesriigi rahapesu andmebüroo taotlusel.

Artikkel 26

Kohustatud isikutele esitatavad ohuteated

1. Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebürood saavad esitada kohustatud isikutele ohuteateid seoses teabega, mis on oluline kliendi suhtes hoolsusmeetmete rakendamiseks vastavalt määruse (EL) 2024/1624 III peatükile. Kõnealune teave hõlmab järgmist:

a) tehingute või tegevuse liigid, mille puhul esineb märkimisväärne rahapesu, selle eelkuritegude või terrorismi rahastamise risk;

b) konkreetsed isikud, kelle puhul esineb märkimisväärne rahapesu, selle eelkuritegude või terrorismi rahastamise risk;

c) konkreetsed geograafilised piirkonnad, mille puhul esineb märkimisväärne rahapesu, selle eelkuritegude või terrorismi rahastamise risk.

2. Lõikes 1 osutatud nõuet kohaldatakse liikmesriigi õiguses kindlaks määratud ajavahemiku jooksul, mis ei ületa kuut kuud.

3. Rahapesu andmebürood annavad kohustatud isikutele igal aastal strateegilist teavet rahapesu ja terrorismi rahastamise tüpoloogiate, riskinäitajate ja suundumuste kohta.

Artikkel 27

Rahapesu andmebüroo aastaaruanne

Iga liikmesriik tagab, et tema rahapesu andmebüroo avaldab igal aastal tegevusaruande. Aruandes esitatakse järgmine statistika:

a) rahapesu andmebüroo võetud järelmeetmed seoses talle esitatud teadetega kahtlaste tehingute või tegevuse kohta;

b) kohustatud isikute esitatud teated kahtlaste tehingute kohta;

c) järelevalve tegijate ja tegelike kasusaajate registrite avaldatud teave;

d) teabe edastamised pädevatele asutustele ja sellega seoses võetud järelmeetmed;

e) teistele rahapesu andmebüroodele esitatud ja neilt saadud taotlused;

f) määruse (EL) 2024/1624 artikli 2 lõike 1 punkti 44 alapunktis c osutatud pädevatele asutustele esitatud ja neilt saadud taotlused;

g) eraldatud inimressursid;

h) tolliasutuste poolt määruse (EL) 2018/1672 artikli 9 kohaselt edastatud andmed sularaha üle piiri viimise kohta.

Esimeses lõigus osutatud aruandes esitatakse ka teistele pädevatele asutustele edastatud toimikutes täheldatud suundumused ja tüpoloogiad. Aruandes esitatud teabe alusel ei tohi olla võimalik tuvastada ühtegi füüsilist ega juriidilist isikut.

Artikkel 28

Rahapesu andmebüroo antav tagasiside

1. Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebüroo annab kohustatud isikutele määruse (EL) 2024/1624 artikli 69 kohaselt kahtlustest teatamise kohta tagasisidet. See hõlmab vähemalt esitatud teabe kvaliteeti, selle esitamise õigeaegsust, kahtluse kirjeldust ja esitatud dokumente.

Käesoleva artikliga ette nähtud tagasiside andmist ei tõlgendata nii, et see hõlmab igat kohustatud isikute esitatud teadet.

Rahapesu andmebüroo esitab tagasiside kohustatud isikutele olenevalt teada antud kahtlaste tehingute arvust kas individuaalselt või rühmiti või nende kategooriate kaupa vähemalt kord aastas.

Selline tagasiside tehakse kättesaadavaks ka järelevalve tegijatele, et nad saaksid teha artikli 40 kohast riskipõhist järelevalvet.

Rahapesu andmebürood esitavad AMLA-le igal aastal aruande kohustatud isikutele käesoleva artikli kohase tagasiside andmise kohta ning esitavad statistika kohustatud isikute esitatud kahtlasi tehinguid käsitlevate teadete arvu kohta kohustatud isikute kategooriate kaupa.

AMLA esitab hiljemalt 10. juuliks 2028 rahapesu andmebüroodele soovitused tagasiside andmise parimate tavade ja käsitusviiside kohta, sealhulgas tagasiside liigi ja sageduse kohta.

Tagasiside andmise kohustus ei tohi seada ohtu rahapesu andmebüroo käimasolevaid analüüse, büroo teabeedastusele järgnevaid uurimisi ja haldusmeetmeid ega mõjutada andmekaitse ja konfidentsiaalsusnõuete kohaldatavust.

2. Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebürood annavad vähemalt kord aastas tolliasutustele tagasisidet määruse (EL) 2018/1672 artikli 9 kohase teabeedastuse tulemuslikkuse ja järelmeetmete kohta.

Artikkel 29

Rahapesu andmebüroode vaheline koostöö

Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebürood teevad omavahel koostööd nii suures ulatuses kui võimalik, olenemata nende organisatsioonilisest staatusest.

Artikkel 30

Kaitstud sidekanalid

1. Luuakse liikmesriikide rahapesu andmebüroode omavahelise teabevahetuse süsteem (FIU-net). FIU-net tagab turvalise sideühenduse ja teabevahetuse ning on võimeline looma kirjaliku kirje kõigi töötlustoimingute kohta. FIU-net-i võib kasutada ka teabevahetuseks rahapesu andmebüroodega samalaadsete asutustega kolmandates riikides ning muude ametiasutuste ning liidu organite ja asutustega. FIU-net-i haldab AMLA.

FIU-net-i kasutatakse rahapesu andmebüroode ja AMLA vaheliseks teabevahetuseks ühisanalüüside tegemisel vastavalt käesoleva direktiivi artiklile 32 ja määruse (EL) 2024/1620 artiklile 40.

2. Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebüroode artiklite 31 ja 32 kohane teabevahetus toimub FIU-net-i kaudu. FIU-net-i tehnilise rikke korral edastatakse teave mõnel muul asjakohasel viisil, millega tagatakse andmete kõrgetasemeline turvalisus ja kaitse.

Rahapesu andmebüroode teabevahetus kolmandate riikide samalaadsete asutustega, kes ei ole FIU-net-i ühendatud, toimub kaitstud sidekanalite kaudu.

3. Liikmesriigid tagavad, et nende rahapesu andmebürood teevad käesoleva direktiivi kohaste ülesannete täitmiseks võimalikult ulatuslikku koostööd tipptasemel tehnoloogia kasutamisel vastavalt liikmesriigi õigusele.

Liikmesriigid tagavad ka, et rahapesu andmebürood teevad võimalikult ulatuslikku koostööd selliste lahenduste rakendamisel, mille AMLA on välja töötanud ja mida ta haldab kooskõlas määruse (EL) 2024/1620 artikli 5 lõike 5 punktiga i, artikli 45 lõike 1 punktiga d ja artikliga 47.

4. Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebürood saavad kasutada FIU-net-i funktsioone, et teha kokkulangevuse/-mittekokkulangevuse alusel selliste andmete ristvõrdlust, mille nad on FIU-net-is kättesaadavaks teinud, andmetega, mille teised rahapesu andmebürood ning liidu organid ja asutused on selles süsteemis kättesaadavaks teinud, niivõrd kui selline ristvõrdlus kuulub kõnealuste liidu organite ja asutuste pädevusse.

5. AMLA võib peatada rahapesu andmebüroo või kolmanda riigi samalaadse asutuse või liidu organi või asutuse juurdepääsu FIU-net-ile, kui tal on alust arvata, et selline juurdepääs ohustaks käesoleva peatüki rakendamist ning rahapesu andmebüroode valduses oleva ja FIU-net kaudu vahetatava teabe turvalisust ja konfidentsiaalsust, sealhulgas juhul, kui esineb mureküsimusi seoses rahapesu andmebüroo sõltumatuse ja autonoomia.

Artikkel 31

Rahapesu andmebüroode vaheline teabevahetus

1. Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebürood vahetavad omal algatusel või taotluse korral teavet, mis võib olla oluline rahapesu, selle eelkuritegude või terrorismi rahastamisega ning sellesse kaasatud füüsiliste või juriidiliste isikutega seotud teabe töötlemisel või analüüsimisel rahapesu andmebüroo poolt, olenemata sellega seotud eelkuritegude liigist, ja isegi juhul, kui võimalike eelkuritegude liik ei ole teabevahetuse ajal teada.

Teabetaotlus sisaldab asjaomaseid asjaolusid, taustteavet, taotluse põhjust, seoseid taotluse adressaadiks oleva rahapesu andmebüroo riigiga, ja teavet selle kohta, kuidas taotletavat teavet kavatsetakse kasutada.

Kui rahapesu andmebüroo saab määruse (EL) 2024/1624 artikli 69 lõike 1 esimese lõigu punkti a kohase teate, mis puudutab teist liikmesriiki, edastab ta teate või kogu sellest saadud teabe viivitamata kõnealuse liikmesriigi rahapesu andmebüroole.

2. AMLA koostab hiljemalt 10. juuliks 2026 rakenduslike tehniliste standardite eelnõu ja esitab selle komisjonile vastuvõtmiseks. Nimetatud rakenduslike tehniliste standardite eelnõus määratakse kindlaks lõike 1 kohase teabevahetuse vorming.

Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas määruse (EL) 2024/1620 artikliga 53 vastu esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid.

3. AMLA töötab hiljemalt 10. juuliks 2026 välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu ja esitab selle komisjonile vastuvõtmiseks. Nimetatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõus täpsustatakse, kuidas tehakse kindlaks asjakohasus ja millised on valikukriteeriumid, kui hinnatakse, kas määruse (EL) 2024/1624 artikli 69 lõike 1 esimese lõigu punkti a kohaselt esitatud teade puudutab teist liikmesriiki, nagu on osutatud käesoleva artikli lõike 1 kolmandas lõigus.

Komisjonile antakse õigus käesolevat direktiivi täiendada, võttes kooskõlas määruse (EL) 2024/1620 artiklitega 49–52vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid.

4. AMLA annab hiljemalt 10. juuliks 2028 rahapesu andmebüroodele mõeldud suunised korra kohta, mis tuleb kehtestada määruse (EL) 2024/1624 artikli 69 lõike 1 esimese lõigu punkti a kohase teist liikmesriiki puudutava teate edastamiseks ja vastuvõtmiseks, ning sellise teate suhtes võetavate järelmeetmete kohta.

5. Liikmesriigid tagavad, et teiselt rahapesu andmebüroolt saadud lõike 1 kohasele teabetaotlusele vastates kasutab rahapesu andmebüroo, kellele taotlus on esitatud, kõiki olemasolevaid õigusi, mida ta tavaliselt kasutaks riigisiseselt teabe kogumiseks ja analüüsimiseks.

Kui rahapesu andmebüroo soovib saada lisateavet oma territooriumil tegutsevalt teises liikmesriigis asutatud kohustatud isikult, edastatakse asjaomane taotlus selle liikmesriigi rahapesu andmebüroole, kelle territooriumil asjaomane kohustatud isik on asutatud. Kõnealune rahapesu andmebüroo hangib teabe kooskõlas määruse (EL) 2024/1624 artikli 69 lõikega 1 ning edastab vastused viivitamata.

6. Liikmesriigid tagavad, et kui rahapesu andmebürool palutakse esitada lõike 1 kohaselt teavet, vastab ta teabetaotlusele võimalikult kiiresti ja igal juhul mitte hiljem kui taotluse saamisele järgneva viie tööpäeva jooksul, eeldusel et taotletud teave on rahapesu andmebüroo valduses või asub andmebaasis või registris, millele taotluse saanud rahapesu andmebürool on otsene juurdepääs. Igakülgselt põhjendatud erandjuhtudel võib seda tähtaega pikendada kuni kümne tööpäevani. Kui taotluse saanud rahapesu andmebüroo ei suuda taotletud teavet hankida, annab ta sellest taotluse teinud rahapesu andmebüroole teada.

7. Liikmesriigid tagavad, et põhjendatud erandlikel asjaoludel ja kiireloomustel juhtudel ning erandina lõikest 6, kui rahapesu andmebürool palutakse esitada lõike 1 kohaselt teavet, mis on juba tema valduses või asub andmebaasis või registris, millele tal on otsene juurdepääs, esitab taotluse saanud rahapesu andmebüroo kõnealuse teabe taotluse saamisele järgneva ühe tööpäeva jooksul.

Kui taotluse saanud rahapesu andmebüroo ei suuda vastata ühe tööpäeva jooksul või tal puudub otsene juurdepääs teabele, esitab ta selle kohta põhjenduse. Kui taotletud teabe esitamine ühe tööpäeva jooksul tekitaks taotluse saanud rahapesu andmebüroole ebaproportsionaalselt suure koormuse, võib ta teabe esitamise edasi lükata. Sellisel juhul teavitab taotluse saanud rahapesu andmebüroo edasilükkamisest viivitamata taotluse esitanud rahapesu andmebürood. Taotluse saanud rahapesu andmebüroo võib teabetaotlusele vastamise tähtaega pikendada maksimaalselt kolme tööpäevani.

8. Rahapesu andmebüroo võib teabevahetusest keelduda üksnes erandjuhtudel, kui teabe edastamine oleks vastuolus liikmesriigi õiguse üldpõhimõtetega. Kõnealused erandjuhud tuleb täpsustada nii, et hoitaks ära analüüsimise eesmärgil toimuva vaba teabevahetuse kuritarvitamine ja põhjendamatu piiramine.

Liikmesriigid teavitavad esimeses lõigus osutatud erandjuhtudest komisjoni hiljemalt 10. juuliks 2028. Liikmesriigid ajakohastavad seda teavet, kui riigi tasandil kindlaks määratud erandjuhud muutuvad.

Komisjon avaldab selliste teadete koondnimekirja, millele on osutatud teises lõigus.

9. Komisjon esitab hiljemalt 10. juuliks 2029 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse, kas lõike 8 kohaselt teatatud erandjuhud on põhjendatud.

Artikkel 32

Ühisanalüüsid

1. Liikmesriigid tagavad, et nende rahapesu andmebürood saavad teha kahtlaste tehingute ja tegevuse ühisanalüüse.

2. Käesoleva artikli lõike 1 kohaldamiseks moodustavad asjaomased rahapesu andmebürood, keda abistab määruse (EL) 2024/1620 artikli 40 kohaselt AMLA, konkreetseks otstarbeks ja piiratud ajavahemikuks, mida võib vastastikusel kokkuleppel pikendada, ühise analüüsirühma, kes teeb nendest rahapesu andmebüroodest ühe või mitme pädevusalasse kuuluvate kahtlaste tehingute või tegevuse operatiivanalüüse.

3. Ühise analüüsirühma võib moodustada, kui:

a) ühe rahapesu andmebüroo operatiivanalüüs nõuab teiste liikmesriikidega seotud keerukat ja vaevanõudvat analüüsi;

b) mitu rahapesu andmebürood teevad operatiivanalüüsi, mille puhul juhtumi asjaolud õigustavad asjaomastes liikmesriikides kooskõlastatud tegevust.

Ühise analüüsirühma moodustamise taotluse võib esitada ükskõik milline asjaomane rahapesu andmebüroo või AMLA vastavalt määruse (EL) 2024/1620 artiklile 44.

4. Liikmesriigid tagavad, et nende rahapesu andmebüroo liige ühises analüüsirühmas saab kohaldatava liikmesriigi õiguse kohaselt ja oma pädevuse piirides anda rühmale tema rahapesu andmebüroole kättesaadavat teavet, mida rühmal on ühisanalüüsi tegemiseks vaja.

5. Kui ühisel analüüsirühmal on vaja abi rühmaväliselt rahapesu andmebüroolt, võib rühm esitada kõnealusele teisele rahapesu andmebüroole:

a) ühise analüüsirühmaga ühinemise ettepaneku;

b) ühisele analüüsirühmale vajalike finantsandmete taotluse.

6. Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebüroodel on võimalik kutsuda ühisanalüüsides osalema kolmandaid isikuid, sealhulgas liidu organeid ja asutusi, kui see on ühisanalüüside jaoks asjakohane ja kui selline osalemine kuulub kõnealuste kolmandate isikute pädevusse.

Liikmesriigid tagavad, et ühisanalüüsides osalevad rahapesu andmebürood määravad kindlaks tingimused, mida kohaldatakse kolmandate isikute osalemise suhtes, ning kehtestavad meetmed, millega tagatakse vahetatava teabe konfidentsiaalsus ja turvalisus. Liikmesriigid tagavad, et vahetatavat teavet kasutatakse üksnes asjaomase ühisanalüüsi eesmärgil.

Artikkel 33

Rahapesu andmebüroode omavahelise teabevahetuse käigus saadud teabe kasutamine

Artiklite 29, 31 ja 32 kohaselt saadud teavet ja dokumente kasutatakse rahapesu andmebüroo käesoleva direktiivi kohaste ülesannete täitmiseks. Teabe või dokumentide vahetamisel vastavalt artiklitele 29 ja 31 võib edastav rahapesu andmebüroo kehtestada kõnealuse teabe kasutamisele piiranguid ja tingimusi, välja arvatud juhul, kui edastatakse teade, mille on esitanud kohustatud isik vastavalt määruse (EL) 2024/1624 artikli 69 lõikele 1, või sellisest teatest saadud teavet, mis puudutab teist liikmesriiki, kus kohustatud isik tegutseb teenuste osutamise vabaduse alusel, ja mis ei sisalda seost edastava rahapesu andmebüroo liikmesriigiga. Vastuvõttev rahapesu andmebüroo peab kõnealuseid piiranguid ja tingimusi järgima.

Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebürood määravad vähemalt ühe kontaktisiku või -punkti, kes vastutab teistes liikmesriikides asuvate rahapesu andmebüroode teabetaotluste vastuvõtmise eest.

Artikkel 34

Luba rahapesu andmebüroode omavahelise teabevahetuse käigus saadud teabe väljapoole edastamiseks

1. Liikmesriigid tagavad, et artiklite 29, 31 ja 32 kohaselt vahetatud teavet kasutatakse üksnes sel otstarbel, milleks seda taotleti või milleks see esitati, ning et kõnealuse teabe edastamiseks vastuvõtva rahapesu andmebüroo poolt muule asutusele, ametile või teenistusele või selle teabe kasutamiseks väljaspool algselt kokku lepitud otstarvet on vaja teabe esitanud rahapesu andmebüroo eelnevat luba.

Käesoleva lõike esimeses lõigus sätestatud nõudeid ei kohaldata, kui rahapesu andmebüroo esitatud teave koosneb kohustatud isiku poolt määruse (EL) 2024/1624 artikli 69 lõike 1 kohaselt esitatud teatest, mis puudutab teist liikmesriiki, kus kohustatud isik tegutseb teenuste osutamise vabaduse alusel, ja millel ei ole seost teabe esitanud rahapesu andmebüroo liikmesriigiga.

2. Liikmesriigid tagavad, et taotluse saanud rahapesu andmebüroo eelnev luba edastada teavet pädevatele asutustele antakse viivitamata ja võimalikult suures ulatuses, olenemata eelkuritegude liigist ja sellest, kas eelkuritegu on kindlaks tehtud või mitte. Taotluse saanud rahapesu andmebüroo ei saa keelduda selliseks edastamiseks loa andmisest, välja arvatud juhul, kui see jääb väljapoole rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise sätete kohaldamisala, võib kahjustada uurimist või on muul viisil vastuolus asjaomase liikmesriigi õiguse üldpõhimõtetega. Loa andmisest keeldumisele tuleb alati lisada asjakohane põhjendus. Asjaolud, mille puhul rahapesu andmebüroo võib loa andmisest keelduda, tuleb sätestada nii, et hoitaks ära pädevatele asutustele teabe edastamise kuritarvitamine ja põhjendamatu piiramine.

3. Liikmesriigid teatavad hiljemalt 10. juuliks 2028 komisjonile erandjuhtudest, mille puhul väljapoole edastamine ei oleks kooskõlas lõikes 2 osutatud liikmesriigi õiguse aluspõhimõtetega. Liikmesriigid ajakohastavad seda teavet, kui riigi tasandil kindlaks määratud erandjuhud muutuvad.

Komisjon avaldab selliste teadete koondnimekirja, millele on osutatud esimeses lõigus.

4. Komisjon esitab hiljemalt 10. juuliks 2029 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse, kas lõike 3 kohaselt teatatud erandjuhud on põhjendatud.

Artikkel 35

Kriminaalõiguse sätete mõju

Eelkuritegude määratluste erinevused liikmesriikide õiguses ei tohi takistada rahapesu andmebüroode suutlikkust abistada mõnda teist rahapesu andmebürood ega piira teabe vahetamist, väljapoole edastamist ja kasutamist kooskõlas artiklitega 31, 32, 33 ja 34.

Artikkel 36

Teadete konfidentsiaalsus

1. Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebürood on seadnud sisse mehhanismid, millega kaitsta kohustatud isikute ja nende töötajate või samaväärset positsiooni omavate isikute, sealhulgas esindajate ja turustajate identiteeti, kes teatavad kahtlustest vastavalt määruse (EL) 2024/1624 artikli 69 lõike 1 esimese lõigu punktile a.

2. Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebürood ei avalda käesoleva artikli lõikes 1 osutatud teate allikat, kui nad vastavad pädevate asutuste artikli 22 kohaselt esitatud teabetaotlustele või edastavad oma analüüside tulemusi vastavalt artiklile 19. Käesolev lõige ei piira liikmesriigi kriminaalmenetlusõiguse kohaldamist.

IV PEATÜKK

RAHAPESUVASTANE JÄRELEVALVE

1. JAGU

Üldsätted

Artikkel 37

Riikliku järelevalve tegijate volitused ja ressursid

1. Iga liikmesriik tagab, et kõigi tema territooriumil asutatud kohustatud isikute üle tehakse piisavat ja tõhusat järelevalvet, välja arvatud artiklis 38 käsitletud juhtudel. Selleks määrab iga liikmesriik vähemalt ühe järelevalve tegija, kes teeb tõhusat järelevalvet ning võtab meetmeid, mis on vajalik, et kohustatud isikud järgiksid määrustes (EL) 2024/1624 ja (EL) 2023/1113 sätestatud nõudeid.

Kui liikmesriigid on ülekaaluka üldise huvi tõttu kehtestanud kohustatud isikutele nende territooriumil teenuste osutamise vabaduse alusel tegutsemiseks eriloanõuded, tagavad liikmesriigid, et nende riiklikud järelevalve tegijad teevad kõnealuste eriloanõuete alusel kohustatud isikute elluviidava tegevuse üle järelevalvet, olenemata sellest, kas lubatud tegevust viiakse ellu nende territooriumil asuva taristu kaudu või kaugmeetodil. Liikmesriigid tagavad ka, et käesoleva lõigu kohasest järelevalvest teavitatakse selle liikmesriigi järelevalve tegijaid, kus asub kohustatud isiku peakontor.

Käesolevat lõiget ei kohaldata, kui järelevalveülesandeid täidab AMLA.

2. Liikmesriigid tagavad, et järelevalve tegijatel on lõikes 5 loetletud ülesannete täitmiseks piisavad rahalised, inim- ja tehnilised ressursid. Liikmesriigid tagavad, et kõnealuste asutuste töötajad on usaldusväärsed ja asjakohaselt kvalifitseeritud ning järgivad rangeid kutsealaseid nõudeid, sealhulgas konfidentsiaalsus- ja andmekaitsenõudeid ning huvikonflikte käsitlevaid nõudeid.

3. Määruse (EL) 2024/1624 artikli 3 punkti 3 alapunktides a ja b osutatud kohustatud isikute puhul võivad liikmesriigid lubada, et käesoleva artikli lõikes 1 osutatud ülesandeid täidavad iseregulatsiooni organid, kui neil iseregulatsiooni organitel on käesoleva artikli lõikes 6 osutatud volitused ning oma ülesannete täitmiseks piisavad rahalised, inim- ja tehnilised ressursid. Liikmesriigid tagavad, et kõnealuste organite töötajad on usaldusväärsed ja asjakohaselt kvalifitseeritud ning järgivad rangeid kutsealaseid nõudeid, sealhulgas konfidentsiaalsus- ja andmekaitsenõudeid ning huvikonflikte käsitlevaid nõudeid.

4. Kui liikmesriik on usaldanud mõne kohustatud isikute kategooria järelevalve enam kui ühele järelevalve tegijale, tagab ta, et kõnealused järelevalve tegijad teevad kohustatud isikute üle järelevalvet kogu sektoris järjepidevalt ja tõhusalt. Selleks määrab asjaomane liikmesriik juhtiva järelevalve tegija või loob nende järelevalve tegijate koordineerimismehhanismi.

Kui liikmesriik on usaldanud kõigi kohustatud isikute järelevalve enam kui ühele järelevalve tegijale, loob ta järelevalve tegijate koordineerimismehhanismi, mis tagab kohustatud isikute rangeimatele standarditele vastava tõhusa järelevalve. Selline koordineerimismehhanism hõlmab kõiki järelevalve tegijaid, välja arvatud juhul, kui:

a) järelevalve on usaldatud iseregulatsiooni organile, mispuhul osaleb koordineerimismehhanismis artiklis 52 osutatud avaliku sektori asutus;

b) kohustatud isikute kategooria järelevalve on usaldatud mitmele järelevalve tegijale, mispuhul osaleb koordineerimismehhanismis juhtiv järelevalve tegija; kui juhtivat järelevalve tegijat ei ole määratud, nimetavad järelevalve tegijad enda hulgast esindaja.

5. Lõike 1 kohaldamisel tagavad liikmesriigid, et riikliku järelevalve tegijad täidavad järgmisi ülesandeid:

a) edastavad kohustatud isikutele artikli 39 kohaselt asjakohast teavet;

b) otsustavad nende juhtumite üle, mil sektorile omased spetsiifilised riskid on selged ja arusaadavad ning määruse (EL) 2024/1624 artikli 10 kohased individuaalsed dokumenteeritud riskihindamised ei ole vajalikud;

c) kontrollivad määruse (EL) 2024/1624 II peatüki kohaste kohustatud isikute ettevõttesiseste põhimõtete, protseduuride ja kontrollimeetmete asjakohasust ja rakendamist ning kõnealuse määruse kohaselt nõutavate ülesannete täitmiseks vajalike inimressursside piisavust ja kasutamist, kusjuures ühisinvesteerimisfondide üle järelevalve tegijad teevad ka otsuseid juhtude kohta, mil ühisinvesteerimisfond võib kahtlasest tegevusest teatamise ülesande vastavalt määruse (EL) 2024/1624 artikli 18 lõikele 7 teenuseosutajale edasi anda;

d) hindavad ja jälgivad regulaarselt kohustatud isikute rahapesu ja terrorismi rahastamise riske ning sihipäraste finantssanktsioonide rakendamata jätmise ja neist kõrvalehoidmise riske;

e) jälgivad, kuidas kohustatud isikud täidavad sihipäraste finantssanktsioonidega seotud kohustusi;

f) teevad kõiki vajalikke kauguurimisi, kohapealseid inspekteerimisi ning temaatilisi kontrolle ja muid päringuid, hindamisi ja analüüse, mis on vajalikud kontrollimaks, kas kohustatud isikud täidavad määrust (EL) 2024/1624 ja artikli 56 kohaselt võetud haldusmeetmetega seotud nõudeid;

g) võtavad sobivaid järelevalvemeetmeid kõrvaldamaks järelevalvega seotud hindamise käigus avastatud kohaldatavate nõuete rikkumisi, mille kohustatud isikud on toime pannud, ning võtavad kõnealuste meetmete rakendamise järelmeetmeid.

6. Liikmesriigid tagavad, et järelevalve tegijatel on lõikes 5 loetletud ülesannete täitmiseks piisavad volitused, sealhulgas volitus:

a) nõuda kohustatud isikutelt, sealhulgas teenuseosutajatelt, kellele kohustatud isik on osa oma määruse (EL) 2024/1624 või määruse (EL) 2023/1113 täitmiseks vajalikest ülesannetest edasi andnud, igasugust teavet, mis on oluline kõnealuste määruste nõuete täitmise jälgimiseks ja kindlaksmääramiseks ning kontrollide tegemiseks;

b) rakendada rikkumiste korral asjakohaseid ja proportsionaalseid haldusmeetmeid olukorra parandamiseks, sealhulgas käesoleva peatüki 4. jao kohaseid rahalisi karistusi.

7. Liikmesriigid tagavad, et finantsjärelevalve tegijatel ja hasartmänguteenuse osutajate eest vastutavatel järelevalve tegijatel on lisaks lõikes 6 sätestatud volitustele ka lisavolitused, sealhulgas volitus inspekteerida kohustatud isiku äriruume eelnevalt ette hoiatamata, kui see on inspekteerimise korrektsuse ja tõhususe seisukohalt vajalik, ning et neil on kõik selliseks inspekteerimiseks vajalikud vahendid.

Esimeses lõigus sätestatud volituste kasutamiseks peavad järelevalve tegijad saama vähemalt:

a) uurida kohustatud isiku raamatupidamis- ja muid dokumente ning teha neist koopiaid ja väljavõtteid;

b) saada juurdepääs kohustatud isiku kasutuses olevale tarkvarale, andmebaasidele, IT-tööriistadele ja muudele elektroonilise teabe talletamise vahenditele;

c) nõuda rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise ettevõttesiseste põhimõtete, protseduuride ja kontrollimehhanismide eest vastutavatelt isikutelt, nende esindajatelt või töötajatelt, sealhulgas nende ettevõtjate esindajatelt või töötajatelt, kellele kohustatud isik on oma ülesanded määruse (EL) 2024/1624 artikli 18 kohaselt edasi andnud, kirjalikku või suulist teavet ning küsitleda uurimise esemega seotud teabe hankimiseks teisi sellise küsitlemisega soostuvaid isikuid.

Artikkel 38

Teenuste osutamise vabaduse alusel tegutsevate teatavate vahendajate taristuvormide üle tehtav järelevalve

1. Liikmesriigid tagavad, et nende territooriumil toimuva järgmiste kohustatud isikute tegevuse üle, mida viiakse ellu teenuste osutamise vabaduse alusel esindajate või turustajate või muude taristuvormide kaudu, teeb järelevalvet nende riiklik järelevalve tegija, sealhulgas juhul, kui tegevust viiakse ellu direktiivi 2013/36/EL kohaselt saadud tegevusloa alusel:

a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/110/EÜ ([42]) artikli 2 punktis 3 määratletud e-raha väljastajad;

b) direktiivi (EL) 2015/2366 artikli 4 punktis 11 määratletud makseteenuse pakkujad ja

c) krüptovarateenuse osutajad.

Esimese lõigu kohaldamisel jälgivad selle liikmesriigi järelevalve tegijad, kus tegevust ellu viiakse, tulemuslikult määrusi (EL) 2024/1624 ja (EL) 2023/1113.

2. Erandina lõikest 1 teeb järelevalvet esindajate, turustajate või muude taristuvormide üle, millele on osutatud kõnealuses lõikes, selle liikmesriigi järelevalve tegija, kus asub kohustatud isiku peakontor, tingimusel et:

a) artikli 41 lõikes 2 osutatud regulatiivses tehnilises standardis sätestatud kriteeriumid ei ole täidetud ja

b) selle liikmesriigi järelevalve tegija, kus kõnealused esindajad, turustajad või muud taristuvormid asuvad, teavitab selle liikmesriigi järelevalve tegijat, kus asub kohustatud isiku peakontor, et võttes arvesse tema territooriumil asuva üksuse taristu piiratust, teeb lõikes 1 osutatud tegevuse üle järelevalvet selle liikmesriigi järelevalve tegija, kus asub kohustatud isiku peakontor.

3. Käesoleva artikli kohaldamisel esitavad selle liikmesriigi järelevalve tegija, kus asub kohustatud isiku peakontor, ja selle liikmesriigi järelevalve tegija, kus kohustatud isik tegutseb teenuste osutamise vabaduse alusel esindajat või, turustajate või muude taristuvormide kaudu, teineteisele kogu teabe, mis on vajalik, et hinnata, kas lõike 2 punktis a osutatud kriteeriumid on täidetud, sealhulgas kohustatud isiku olukorra muutuste kohta, mis võivad mõjutada nende kriteeriumide täitmist.

([42]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta direktiiv 2009/110/EÜ, mis käsitleb e-raha asutuste asutamist ja tegevust ning usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalvet ning millega muudetakse direktiive 2005/60/EÜ ja 2006/48/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/46/EÜ (ELT L 267, 10.10.2009, lk 7).

4. Liikmesriigid tagavad, et selle liikmesriigi järelevalve tegija, kus asub kohustatud isiku peakontor, teavitab kohustatud isikut kahe nädala jooksul alates lõike 2 punkti b kohase teate saamisest, et ta teeb järelevalvet esindajate, turustajate või muude taristuvormide üle, mille kaudu kohustatud isik teenuste osutamise vabaduse alusel teises liikmesriigis tegutseb, ning hilisematest muudatustest nende üle järelevalve tegemises.

5. Käesolevat artiklit ei kohaldata, kui järelevalve tegija on AMLA.

Artikkel 39

Teabe esitamine kohustatud isikutele

1. Liikmesriigid tagavad, et järelevalve tegijad teevad oma järelevalve all olevatele kohustatud isikutele kättesaadavaks teabe rahapesu ja terrorismi rahastamise kohta.

2. Lõikes 1 osutatud teave sisaldab järgmist:

a) artikli 7 kohane komisjoni tehtud liiduülene riskihindamine ja nimetatud artikli kohased komisjoni soovitused;

b) artikli 8 kohased riiklikud või sektoripõhised riskihindamised;

c) asjaomased suunised, soovitused ja arvamused, mille AMLA on määruse (EL) 2024/1620 artiklite 54 ja 55 kohaselt esitanud;

d) teave määruse (EL) 2024/1624 III peatüki 2. jao kohaselt välja selgitatud kolmandate riikide kohta;

e) AMLA, teiste järelevalve tegijate ning asjakohasel juhul iseregulatsiooni organite üle järelevalvet tegeva avaliku sektori asutuse, rahapesu andmebüroo, muu pädeva asutuse, rahvusvahelise organisatsiooni või standardikoostaja koostatud suunised ja aruanded rahapesu ja terrorismi rahastamise meetodite kohta, mis võivad sektorit puudutada, ja märkide kohta, mis võivad lihtsustada asjaomases sektoris selliste tehingute või tegevuse tuvastamist, mis võivad olla seotud rahapesu ja terrorismi rahastamisega, samuti soovitused ja suunised kohustatud isikute kohustuste kohta seoses sihipäraste finantssanktsioonidega.

3. Liikmesriigid tagavad, et järelevalve tegijad teevad asjakohasel juhul kommunikatsioonitööd, et teavitada nende järelevalve all olevaid kohustatud isikuid nende kohustustest.

4. Liikmesriigid tagavad, et järelevalve tegijad teevad oma järelevalve all olevatele kohustatud isikutele viivitamata kättesaadavaks teabe isikute ja üksuste kohta, kelle suhtes rakendatakse sihipäraseid finantssanktsioone ja ÜRO finantssanktsioone.

Artikkel 40

Riskipõhine järelevalve

1. Liikmesriigid tagavad, et järelevalve tegijad kasutavad riskipõhist käsitusviisi. Selleks tagavad liikmesriigid, et järelevalve tegijad:

a) omavad selget arusaama nende liikmesriigis esinevatest rahapesu ja terrorismi rahastamise riskidest;

b) hindavad kogu teavet kohustatud isikute klientide, toodete ja teenustega seotud konkreetsete riigisiseste ja rahvusvaheliste riskide kohta;

c) võtavad kohapealse, kaug- ja temaatilise järelevalve sageduse ja intensiivsuse üle otsustamisel aluseks kohustatud isikute riskiprofiili ning kõnealuses liikmesriigis esinevad rahapesu ja terrorismi rahastamise riskid.

Käesoleva lõike esimese lõigu punkti c kohaldamiseks koostavad järelevalve tegijad igal aastal järelevalveprogrammid, milles võetakse arvesse aega ja ressursse, mida on vaja kiireks reageerimiseks, kui on objektiivseid ja olulisi märke määruste (EL) 2024/1624 ja (EL) 2023/1113 rikkumisest.

2. AMLA töötab hiljemalt 10. juuliks 2026 välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu ja esitab selle komisjonile vastuvõtmiseks. Nimetatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõus määratakse kindlaks võrdlusalused ning kohustatud isikutele omase riski- ja jääkriskiprofiili hindamise ja liigitamise metoodika ning sellise riskiprofiili läbivaatamise sagedus. Kõnealuse sageduse määramisel võetakse arvesse kõiki suuri sündmusi või muudatusi kohustatud isiku juhtimises ja tegevuses ning selle äritegevuse laadi ja suurust.

Komisjonile antakse õigus käesolevat direktiivi täiendada, võttes kooskõlas määruse (EL) 2024/1620 artiklitega 49–52vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid.

3. AMLA annab hiljemalt 10. juuliks 2028 järelevalve tegijatele mõeldud suunised, milles käsitletakse järgmist:

a) riskipõhise järelevalve laad;

b) järelevalve tegija asutuses kehtestatavad meetmed piisava ja tõhusa järelevalve tagamiseks, sealhulgas töötajate koolitamiseks;

c) meetmed, mis tuleb võtta riskist lähtuva järelevalve tegemisel.

Kui see on asjakohane, võetakse esimeses lõigus osutatud suunistes arvesse määruse (EL) 2024/1620 artiklite 30 ja 35 kohaselt tehtud hindamiste tulemusi.

4. Liikmesriigid tagavad, et järelevalve tegijad võtavad arvesse nii kohustatud isikule antud kaalutlusõigust ja vaatavad sobivalt läbi selle aluseks olevad riskihinnangud kui ka kohustatud isiku ettevõttesiseste põhimõtete, protseduuride ja kontrollimehhanismide piisavust.

5. Liikmesriigid tagavad, et järelevalve tegijad koostavad üksikasjaliku iga-aastase tegevusaruande ning et selle aruande kokkuvõte avalikustatakse. Kõnealune kokkuvõte ei sisalda konfidentsiaalset teavet ja selles esitatakse muu hulgas järgmine teave:

a) järelevalve all olevate kohustatud isikute kategooriad ja kohustatud isikute arv kategooriate kaupa;

b) järelevalveasutustele antud volituste ja ülesannete kirjeldus ning asjakohasel juhul artikli 37 lõikes 4 osutatud selliste mehhanismide kirjeldus, milles nad osalevad ning juhtiva järelevalve tegija puhul tehtud koordineerimistoimingute kokkuvõte;

c) ülevaade ellu viidud järelevalvetegevusest.

Artikkel 41

Kesksed kontaktpunktid

1. Artikli 37 lõike 1 ja artikli 38 lõike 1 kohaldamisel võivad liikmesriigid nõuda, et e-raha väljastajad, makseteenuse pakkujad, krüptovarateenuse osutajad ja teenuseosutajad, kellel on nende territooriumil muid üksusi kui tütarettevõtja või filiaal või kes tegutsevad nende territooriumil teenuste osutamise vabaduse alusel esindajate või turustajate või muude taristuvormide kaudu, määraksid nende territooriumil keskse kontaktpunkti. Kõnealune keskne kontaktpunkt tagab kohustatud isiku nimel rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise õigusnormide täitmise ning hõlbustab järelevalve tegijate tööd, sealhulgas esitab neile taotluse korral dokumendid ja teabe.

2. AMLA koostab hiljemalt 10. juuliks 2026 regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu ja esitab selle komisjonile vastuvõtmiseks. Nimetatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõus määratakse kindlaks kriteeriumid, mille alusel tehakse kindlaks asjaolud, mille korral on asjakohane määrata lõike 1 kohaselt keskne kontaktpunkt, samuti sellise keskse kontaktpunkti ülesanded.

Komisjonile antakse õigus käesolevat direktiivi täiendada, võttes kooskõlas määruse (EL) 2024/1620 artiklitega 49–52 vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid.

Artikkel 42

Teabe avaldamine rahapesu andmebüroodele

1. Liikmesriigid tagavad, et kui järelevalve tegijad avastavad kohustatud isikute juures tehtavate kontrollide käigus või mõnel muul viisil asjaolud, mis võivad olla seotud rahapesu, selle eelkuritegude või terrorismi rahastamisega, teatavad nad sellest viivitamata rahapesu andmebüroole.

2. Liikmesriigid tagavad, et aktsia-, valuuta- ja finantstuletisinstrumentide turgude üle järelevalvet tegema volitatud isikud teavitavad rahapesu andmebürood, kui nad avastavad teabe, mis võib olla seotud rahapesu või terrorismi rahastamisega.

3. Liikmesriigid tagavad, et käesolevas artiklis sätestatud nõuete täitmine ei asenda järelevalve tegijate kohustust teatada asjaomastele pädevatele asutustele igast kuritegelikust tegevusest, mille nad avastavad või millest nad oma järelevalvetegevuse käigus teada saavad.

Artikkel 43

Teabe esitamine rahapesu andmebüroodele

Liikmesriigid tagavad, et järelevalve tegijad esitavad rahapesu andmebüroole vähemalt järgmise teabe:

a) vastavas liikmesriigis tegutsevate üksuste loetelu ja nende järelevalve all oleva taristu loetelu vastavalt artikli 38 lõikele 1 ning nende loetelude muudatused;

b) kõik asjakohased järeldused, mis osutavad kohustatud isikute teatamissüsteemide tõsistele puudustele;

c) artikli 40 kohaselt tehtud riskihindamiste tulemused kokkuvõtlikul kujul.

Artikkel 44

Järelevalvealase koostöö üldpõhimõtted

Liikmesriigid tagavad, et järelevalve tegijad teevad omavahel võimalikult suures ulatuses koostööd, olenemata nende laadist või staatusest. Selline koostöö võib hõlmata taotluse saanud järelevalve tegija volituste piires päringute tegemist taotluse esitanud järelevalve tegija nimel ja selliste päringute tulemusel saadud teabe vahetamist või taotluse esitanud järelevalve tegija jaoks selliste päringute tegemise hõlbustamist.

Artikkel 45

Teabe andmine piiriülese tegevuse kohta

1. Liikmesriigid tagavad, et päritoluliikmesriigi järelevalve tegijad teavitavad vastuvõtva liikmesriigi järelevalve tegijaid võimalikult kiiresti ja igal juhul kolme kuu jooksul pärast määruse (EL) 2024/1624 artikli 8 lõike 1 kohase teate saamist tegevuse kohta, mida kohustatud isik kavatseb vastuvõtvas liikmesriigis ellu viia.

Igast hilisemast muudatusest, millest päritoluliikmesriigi järelevalve tegijaid teavitatakse vastavalt määruse (EL) 2024/1624 artikli 8 lõikele 2, teavitatakse vastuvõtva liikmesriigi järelevalve tegijaid võimalikult kiiresti ja igal juhul ühe kuu jooksul alates teate saamisest.

2. Liikmesriigid tagavad, et päritoluliikmesriigi järelevalve tegijad jagavad vastuvõtva liikmesriigi järelevalve tegijatega ka teavet kohustatud isiku tegeliku tegevuse kohta vastuvõtva liikmesriigi territooriumil, mida nad saavad oma järelevalvetegevuse käigus, sealhulgas teavet, mille kohustatud isikud on esitanud järelevalveküsimustikule vastates, ja igasugust asjakohast teavet, mis on seotud vastuvõtvas liikmesriigis elluviidava tegevusega.

Esimeses lõigus osutatud teavet vahetatakse vähemalt kord aastas. Kui kõnealune teave esitatakse kokkuvõtlikul kujul, tagavad liikmesriigid, et päritoluliikmesriigi järelevalve tegijad vastavad viivitamata vastuvõtva liikmesriigi järelevalve tegijate täiendava teabe taotlustele.

Erandina käesoleva lõike teisest lõigust tagavad liikmesriigid, et päritoluliikmesriigi järelevalve tegijad teavitavad vastuvõtva liikmesriigi järelevalve tegijaid viivitamata, kui nad on saanud kohustatud isikutelt määruse (EL) 2024/1624 artikli 8 lõike 1 kohase teate selle kohta, et tegevus vastuvõtvas liikmesriigis on alanud.

Artikkel 46

Kontserni järelevalvega seotud koostöö sätted

1. Kontserni kuuluvate krediidiasutuste ja finantseerimisasutuste puhul tagavad liikmesriigid, et artikli 37 esimeses lõigus sätestatud eesmärgil teevad päritoluliikmesriigi finantsjärelevalve tegijad võimalikult tihedat koostööd vastuvõtva liikmesriigi finantsjärelevalve tegijatega, olenemata nende laadist või staatusest. Samuti teevad nad koostööd AMLAga, kui ta teeb järelevalvet.

2. Liikmesriigid tagavad, et päritoluliikmesriigi finantsjärelevalve tegijad teevad järelevalvet ka määruse (EL) 2024/1624 II peatüki 2. jaos osutatud kogu kontserni hõlmavate põhimõtete, protseduuride ja kontrollimeetmete rakendamise tulemuslikkuse üle, välja arvatud juhul, kui järelevalvet teeb AMLA. Samuti tagavad liikmesriigid, et vastuvõtva liikmesriigi finantsjärelevalve tegijad teevad järelevalvet ka selle üle, kas nende liikmesriigis asuvad üksused järgivad määrusi (EL) 2024/1624 ja (EL) 2023/1113.

3. Liikmesriigid tagavad, et finantsjärelevalve tegijad annavad käesoleva artikli kohaldamisel üksteisele järelevalveks vajalikku teavet kas omal algatusel või taotluse alusel, välja arvatud juhul, kui loodud on artikli 49 kohased rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumid. Eelkõige jagavad finantsjärelevalve tegijad omavahel teavet, mis võib oluliselt mõjutada teises liikmesriigis asuvale krediidiasutusele või finantseerimisasutusele omaste riski- või jääkriskipositsioonide hinnangut, mis hõlmab:

a) kontserni õigusliku, juhtimis- ja organisatsioonilise struktuuri, mis hõlmab kõiki tütarettevõtjaid ja filiaale, väljaselgitamist;

b) asjakohast teavet tegelike kasusaajate ja kõrgema juhtkonna kohta, sealhulgas käesoleva direktiivi või muude liidu õigusaktide alusel tehtud sobivuse ja nõuetele vastavuse kontrollide tulemused;

c) kontsernis kehtestatud põhimõtteid, protseduure ja kontrollimeetmeid;

d) teavet kliendi suhtes rakendatavate hoolsusmeetmete kohta, sealhulgas klienditoimikud ja tehingute andmed;

e) emaettevõtja, tütarettevõtjate või filiaalidega seotud negatiivseid muutusi, mis võivad tõsiselt kahjustada kontserni muid osi;

f) rahalisi karistusi, mida finantsjärelevalve tegijad kavatsevad määrata, ja haldusmeetmeid, mida finantsjärelevalve tegijad kavatsevad rakendada kooskõlas käesoleva peatüki 4. jaoga.

Samuti tagavad liikmesriigid, et finantsjärelevalve tegijad saavad oma volituste piires teha päringuid taotluse esitanud järelevalve tegija nimel ja selliste päringute tulemusena saadud teavet temaga jagada või taotluse esitanud järelevalve tegija jaoks selliste päringute tegemise hõlbustamist.

4. AMLA töötab hiljemalt 10. juuliks 2026 välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu ja esitab selle komisjonile vastuvõtmiseks. Nimetatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõus täpsustatakse päritolu- ja vastuvõtva liikmesriigi järelevalve tegijate vastavaid kohustusi ning nendevahelise koostöö viise.

Komisjonile antakse õigus käesolevat direktiivi täiendada, võttes vastu kooskõlas määruse (EL) 2024/1620 artiklitega 49–52 vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid.

5. Finantsjärelevalve tegijad võivad pöörduda AMLA poole, kui

a) finantsjärelevalve tegija ei ole lõikes 3 osutatud teavet edastanud;

b) koostöötaotlust ei ole rahuldatud või sellele ei ole mõistliku aja jooksul reageeritud;

c) objektiivsetel põhjustel on tekkinud lahkarvamus tuvastatud rikkumise kohta ning ettevõtjale või kontsernile tuvastatud rikkumise heastamiseks määratavate rahaliste karistuste või haldusmeetmete kohta.

AMLA võib tegutseda kooskõlas talle määruse (EL) 2024/1620 artiklis 33 antud volitustega. Selleks esitab AMLA taotluse sisu kohta ühe kuu jooksul oma arvamuse.

6. Liikmesriigid tagavad, et käesolevat artiklit kohaldatakse ka järgmiste isikute järelevalve suhtes:

a) finantssektoriväliste kohustatud isikute kontsernid;

b) kohustatud isikud, kes tegutsevad teenuste osutamise vabaduse alusel ilma igasuguse taristuta teises liikmesriigis kui see, kus nad on asutatud, kui selles teises liikmesriigis elluviidava tegevuse üle teevad järelevalvet selle teise liikmesriigi järelevalve tegijad vastavalt artikli 37 lõike 1 teisele lõigule.

Kui lõikes 5 osutatud olukorrad tekivad seoses finantssektoriväliste järelevalve tegijatega, võib AMLA tegutseda kooskõlas talle määruse (EL) 2024/1620 artikli 38 alusel antud volitustega.

Liikmesriigid tagavad ka, et kui finantssektorivälised kohustatud isikud, kes ei ole krediidiasutused ega finantseerimisasutused, kuuluvad struktuuridesse, millel on ühised omanikud või ühine juhtkond või kus tehakse ühist nõuetele vastavuse kontrolli, sealhulgas võrgustikud või partnerlused, teevad finantssektorivälised järelevalve tegijad koostööd ja vahetavad teavet.

Artikkel 47

Järelevalvealane koostöö seoses piiriüleselt tegutsevate kohustatud isikutega

1. Kui kohustatud isikud, kes ei kuulu kontserni, tegutsevad piiriüleselt, nagu on osutatud artikli 54 lõikes 1, ning päritoluliikmesriigi ja vastuvõtva liikmesriigi järelevalve tegijad teevad järelevalvet ühiselt vastavalt artikli 37 lõikele 1 ja artikli 38 lõikele 1, tagavad liikmesriigid, et kõnealused järelevalve tegijad teevad omavahel võimalikult suures ulatuses koostööd ja abistavad üksteist artikli 37 lõike 1 ja artikli 38 lõike 1 kohase järelevalve tegemisel.

Välja arvatud juhul, kui kooskõlas artikliga 49 on loodud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumid, tagavad liikmesriigid esimese lõigu kohaldamisel, et järelevalve tegijad:

a) esitavad üksteisele taotluse korral või omal algatusel teabe, mida nad vajavad oma järelevalveülesannete täitmiseks, sealhulgas artikli 46 lõike 3 esimese lõigu punktides a, b ja d osutatud teabe, kui see teave on vajalik järelevalveülesannete täitmiseks;

b) teavitavad üksteist kohustatud isiku, tema püsivate tegevuskohtade või taristuliikidega seotud negatiivsetest muutustest, mis võivad tõsiselt mõjutada üksuse vastavust kohaldatavatele nõuetele, ning rahalistest karistustest, mida nad kavatsevad määrata, või haldusmeetmetest, mida nad kavatsevad võtta kooskõlas käesoleva peatüki 4. jaoga;

c) saavad oma volituste piires teha päringuid taotluse esitanud järelevalve tegija nimel ja selliste päringute tulemusena saadud teavet temaga jagada või hõlbustada selliste päringute tegemist taotluse esitanud järelevalve tegija poolt.

Käesolevat lõiget kohaldatakse ka kohustatud isikute suhtes, kes on asutatud ühes liikmesriigis ja tegutsevad teises liikmesriigis teenuste osutamise vabaduse alusel ilma taristuta, kui selles teises liikmesriigis teevad tegevuse üle järelevalvet selle liikmesriigi järelevalve tegijad vastavalt artikli 37 lõike 1 teisele lõigule.

2. Kui järelevalve tegemine kohustatud isiku ja tema taristuvormide üle teistes liikmesriikides on usaldatud päritoluliikmesriigi järelevalve tegijatele vastavalt artikli 38 lõikele 2, tagavad liikmesriigid, et päritoluliikmesriigi järelevalve tegijad teavitavad korrapäraselt vastuvõtva liikmesriigi järelevalve tegijaid kohustatud isiku sisemeetmetest ja sellest, kuidas kõnealune isik täidab kohaldatavaid nõudeid, sealhulgas vastuvõtvas liikmesriigis kehtivaid nõudeid. Tõsiste, korduvate või süstemaatiliste rikkumiste tuvastamise korral teavitavad päritoluliikmesriigi järelevalve tegijad viivitamata vastuvõtva liikmesriigi järelevalve tegijaid kõnealustest rikkumistest ja rahalistest karistustest, mida nad kavatsevad määrata, ning haldusmeetmetest, mida nad kavatsevad võtta nende rikkumiste heastamiseks.

Liikmesriigid tagavad, et vastuvõtva liikmesriigi järelevalve tegijad abistavad päritoluliikmesriigi järelevalve tegijaid selle kontrollimisel, kas kohustatud isik täidab õiguslikke nõudeid. Eelkõige tagavad liikmesriigid, et vastuvõtva liikmesriigi järelevalve tegijad teavitavad päritoluliikmesriigi järelevalve tegijaid kõigist tõsistest kahtlustest, mis neil on seoses kohaldatavate nõuete täitmisega kohustatud isiku poolt, ning et nad jagavad kogu nende valduses olevat teavet päritoluliikmesriigi järelevalve tegijatega.

Käesolevat lõiget kohaldatakse ka kohustatud isikute suhtes, kes on asutatud ühes liikmesriigis ja tegutsevad teises liikmesriigis teenuste osutamise vabaduse alusel ilma seal asuva taristuta, välja arvatud juhul, kui selles teises liikmesriigis teevad tegevuse üle järelevalvet selle teise liikmesriigi järelevalve tegijad vastavalt artikli 37 lõike 1 teisele lõigule.

3. Kui tekkinud on mõni järgmistest olukordadest, on järelevalve tegijatel võimalik pöörduda AMLA poole:

a) järelevalve tegija ei ole esitanud lõike 1 teise lõigu punktides a ja b või lõike 2 esimeses ja teises lõigus osutatud teavet;

b) koostöötaotlust ei ole rahuldatud või sellele ei ole mõistliku aja jooksul reageeritud;

c) objektiivsetel põhjustel on tekkinud lahkarvamus tuvastatud rikkumiste kohta ning ettevõtjale või kontsernile nende rikkumiste heastamiseks määratavate rahaliste karistuste või haldusmeetmete kohta.

AMLA tegutseb kooskõlas talle määruse (EL) 2024/1620 artiklites 33 ja 38 antud volitustega. Selleks esitab AMLA taotluse sisu kohta oma arvamuse ühe kuu jooksul.

Artikkel 48

Teabevahetus seoses kogu kontserni hõlmavate põhimõtete rakendamisega kolmandates riikides

Järelevalve tegijad, sealhulgas AMLA, peavad teavitama üksteist juhtudest, mil kolmanda riigi õigus ei luba rakendada määruse (EL) 2024/1624 artikli 16 kohaselt nõutud põhimõtteid, protseduure või kontrollimeetmeid. Sellistel juhtudel võivad järelevalve tegijad võtta lahenduse leidmiseks koordineeritud meetmeid. Hinnates seda, millised kolmandad riigid ei võimalda rakendada määruse (EL) 2024/1624 artikli 16 kohaselt nõutud põhimõtteid, protseduure või kontrollimeetmeid, võtavad järelevalve tegijad arvesse õiguslikke piiranguid, mis võivad takistada nende põhimõtete, protseduuride ja kontrollimeetmete nõuetekohast rakendamist, sealhulgas ametisaladuse hoidmine, ebapiisav andmekaitse ja muud teabevahetuse piirangud, mis võivad asjasse puutuda.

2. JAGU

Koostöö rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumides ning järelevalve tegijatega kolmandates riikides

Artikkel 49

Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumid finantssektoris

1. Liikmesriigid tagavad, et finantsjärelevalve tegijad, kes vastutavad krediidiasutuste või finantseerimisasutuste kontserni emaettevõtja või krediidiasutuse või finantseerimisasutuse peakontori järelevalve eest, loovad spetsiaalsed rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumid mis tahes järgmisel juhul:

a) kui krediidiasutus või finantseerimisasutus, sealhulgas sellistest asutustest moodustuv kontsern, on seadnud sisse püsivad tegevuskohad vähemalt kahes eri liikmesriigis peale liikmesriigi, kus asub tema peakontor;

b) kui kolmanda riigi krediidiasutus või finantseerimisasutus on seadnud sisse püsivad tegevuskohad vähemalt kolmes liikmesriigis.

2. Kolleegiumi alalised liikmed on emaettevõtja või peakontori järelevalve eest vastutav finantsjärelevalve tegija; finantsjärelevalve tegijad, kes vastutavad tegevuskohtade järelevalve eest vastuvõtvates liikmesriikides, ning vastuvõtvates liikmesriikides asuva taristu järelevalve eest vastutavad finantsjärelevalve tegijad kooskõlas artikliga 38.

3. Käesolevat artiklit ei kohaldata, kui AMLA teeb järelevalvet.

4. Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumide tegevus peab olema proportsionaalne rahapesu ja terrorismi rahastamise riskidega, millega krediidiasutus või finantseerimisasutus või kontsern kokku puutub, ning sellise asutuse või kontserni piiriülese tegevuse ulatusega.

5. Lõike 1 kohaldamisel tagavad liikmesriigid, et finantsjärelevalve tegijad selgitavad välja:

a) kõik krediidiasutused või finantseerimisasutused, mis on saanud tegevusloa oma liikmesriigis ja millel on püsivad tegevuskohad teistes liikmesriikides või kolmandates riikides;

b) kõik püsivad tegevuskohad, mille krediidiasutused või finantseerimisasutused on sisse seadnud teistes liikmesriikides või kolmandates riikides;

c) püsivad tegevuskohad, mille on nende liikmesriigi territooriumil sisse seadnud teistest liikmesriikidest või kolmandatest riikidest pärit krediidiasutused või finantseerimisasutused.

6. Muudel kui artikliga 38 hõlmatud juhtudel, kui krediidiasutused või finantseerimisasutused tegutsevad teistes liikmesriikides teenuste osutamise vabaduse alusel, võib päritoluliikmesriigi finantsjärelevalve tegija kutsuda nende liikmesriikide finantsjärelevalve tegijaid osalema kolleegiumis vaatlejana.

7. Kui krediidiasutuste või finantseerimisasutuste kontserni kuulub mõni kohustatud isik, kutsub kolleegiumi moodustav finantsjärelevalve tegija selle kohustatud isiku üle järelevalve tegija kolleegiumis osalema.

8. Liikmesriigid võivad lubada rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumide loomist ka juhul, kui liidus asutatud krediidiasutus või finantseerimisasutus on seadnud sisse püsivad tegevuskohad vähemalt kahes kolmandas riigis. Finantsjärelevalve tegijad võivad kutsuda järelevalve tegijaid nendes kolmandates riikides üles sellist kolleegiumi moodustama. Kolleegiumis osalevad finantsjärelevalve tegijad sõlmivad kirjaliku kokkuleppe, milles täpsustatakse koostöö ja teabevahetuse tingimusi ja korda.

9. Liikmesriigid tagavad, et kolleegiume kasutatakse muu hulgas teabevahetuseks, vastastikuseks abistamiseks või kontserni või asutuse suhtes kohaldatava järelevalvealase käsituse koordineerimiseks, sealhulgas vajaduse korral asjakohaste ja proportsionaalsete meetmete võtmiseks määruste (EL) 2024/1624 ja (EL) 2023/1113 raske rikkumise korral, mis tuvastatakse kontserni või krediidiasutuse või finantseerimisasutuse tasandil või sellise kontserni või krediidiasutuse või finantseerimisasutuse sisse seatud püsivates tegevuskohtades, mis asuvad kolleegiumis osaleva järelevalve tegija jurisdiktsioonis.

10. AMLA võib osaleda rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumide koosolekutel ja hõlbustab nende tööd kooskõlas määruse (EL) 2024/1620 artikliga 31. Kui AMLA otsustab osaleda rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumi koosolekutel, on tal vaatleja staatus.

11. Finantsjärelevalve tegijad võivad lubada kolmandate riikide järelevalve tegijatel osaleda rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumides vaatlejatena lõike 1 punktis b osutatud juhul või kui liidu kontsernidel või krediidiasutustel või finantseerimisasutustel on kõnealustes kolmandates riikides filiaalid ja tütarettevõtjad, tingimusel et:

a) kolmandate riikide järelevalve tegijad esitavad osalemistaotluse ja kolleegiumi liikmed nõustuvad nende osalemisega või kolleegiumi liikmed nõustuvad neid kolmandate riikide kolleege kolleegiumisse kutsuma;

b) andmeedastuse suhtes järgitakse liidu andmekaitsenorme;

c) kolmanda riigi järelevalve tegijad allkirjastavad lõike 8 kolmandas lauses osutatud kirjaliku kokkuleppe ja jagavad kolleegiumis krediidiasutuste või finantseerimisasutuste või kontserni järelevalveks asjakohast teavet;

d) avalikustatud teabe suhtes kohaldatakse ametisaladuse hoidmise nõudeid, mis on vähemalt samaväärsed artikli 67 lõikes 1 osutatud nõuetega, ja seda kasutatakse üksnes kolleegiumis osalevate finantsjärelevalve tegijate või kolmandate riikide järelevalve tegijate järelevalvefunktsioonide täitmiseks.

Liikmesriigid tagavad, et kolleegiumi moodustavad finantsjärelevalve tegijad hindavad, kas esimeses lõigus sätestatud tingimused on täidetud, ja esitavad hindamise tulemused kolleegiumi alalistele liikmetele. Kõnealune hindamine viiakse läbi enne, kui kolmanda riigi järelevalve tegijal lubatakse kolleegiumiga ühineda, ning seda võib vajaduse korral hiljem korrata. Päritoluliikmesriigi finantsjärelevalve tegijad võivad paluda AMLA-lt selle hindamise läbiviimiseks abi.

12. Kui kolleegiumi alalised liikmed seda vajalikuks peavad, võib kutsuda täiendavaid vaatlejaid, tingimusel et järgitakse konfidentsiaalsusnõudeid. Vaatlejate hulka võivad kuuluda usaldatavusnõuete täitmise järelevalve tegijad, sealhulgas EKP, kes tegutseb kooskõlas nõukogu määrusega (EL) nr 1024/2013, ([43]) ning Euroopa järelevalveasutused ja rahapesu andmebürood.

13. Kui kolleegiumi liikmed ei jõua kohustatud isiku suhtes võetavate meetmete suhtes kokkuleppele, võivad nad pöörduda AMLA poole ja paluda temalt määruse (EL) 2024/1620 artikli 33 kohaselt abi.

14. AMLA töötab hiljemalt 10. juuliks 2026 välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu ja esitab selle komisjonile vastuvõtmiseks. Kõnealuses regulatiivsete tehniliste standardite eelnõus täpsustatakse:

a) finantssektoris rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumide toimimise üldtingimusi vastavalt hinnatud riskidele, sealhulgas koostöö tegemise tingimusi alaliste liikmete vahel ja vaatlejatega ning selliste kolleegiumide operatiivfunktsiooni;

b) finantsjärelevalve tegijate poolt lõike 8 kohaselt allkirjastatava kirjaliku kokkuleppe vormi;

c) lisameetmeid, mida kolleegiumid peavad rakendama, kui kontsernidesse kuuluvad kohustatud isikud;

d) kolmandate riikide finantsjärelevalve tegijate osalemise tingimusi.

Komisjonile antakse õigus käesolevat direktiivi täiendada, võttes kooskõlas määruse (EL) 2024/1620 artiklitega 49–52 vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid.

Artikkel 50

Finantssektorivälised rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumid

1. Liikmesriigid tagavad, et finantssektorivälised järelevalve tegijad, kes vastutavad finantssektoriväliste kohustatud isikute kontserni emaettevõtja või finantssektorivälise kohustatud isiku peakontori järelevalve eest, saavad moodustada spetsiaalsed rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumid järgmises olukorras:

a) kui finantssektoriväline kohustatud isik või kontsern on seadnud sisse püsivad tegevuskohad vähemalt kahes eri liikmesriigis peale liikmesriigi, kus asub tema peakontor;

b) kui kolmanda riigi kohustatud isik, kes ei ole krediidiasutus või finantseerimisasutus, kuid kelle suhtes kehtivad rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõuded, on seadnud sisse püsivad tegevuskohad vähemalt kolmes liikmesriigis.

Käesolevat lõiget kohaldatakse ka struktuuride suhtes, millel on ühised omanikud, ühine juhtkond või kus tehakse ühist nõuetele vastavuse kontrolli, sealhulgas võrgustikud või partnerlused, mille suhtes kohaldatakse määruse (EL) 2024/1624 artikli 16 kohaseid kogu kontserni hõlmavaid nõudeid.

Kolleegiumi alalised liikmed on emaettevõtja või peakontori järelevalve eest vastutav finantssektorivälise järelevalve tegija ja finantssektorivälise järelevalve tegijad, kes vastutavad artikli 37 lõike 1 teise lõiguga hõlmatud juhtudel püsivate tegevuskohtade järelevalve eest vastuvõtvates liikmesriikides või selle kohustatud isiku järelevalve eest teistes liikmesriikides.

2. Liikmesriigid tagavad, et kui kontserni emaettevõtja või kohustatud isiku peakontori järelevalve eest vastutav finantssektorivälise järelevalve tegija ei moodusta kolleegiumi, võivad lõike 1 teise lõigu punktis b osutatud finantssektorivälised järelevalve tegijad esitada arvamuse selle kohta, et arvestades rahapesu ja terrorismi rahastamisega seotud riske, millega kohustatud isik või kontsern kokku puutub, ning tema piiriülese tegevuse ulatust, moodustatakse kolleegium. Kõnealuse arvamuse esitavad vähemalt kaks finantssektorivälise järelevalve tegijat ning see adresseeritakse:

a) finantssektorivälise järelevalve tegijale, kes vastutab kontserni emaettevõtja või kohustatud isiku peakontori järelevalve eest;

([43]) Nõukogu 15. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 1024/2013, millega antakse Euroopa Keskpangale eriülesanded seoses krediidiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga (ELT L 287, 29.10.2013, lk 63).

b) AMLA-le;

c) kõikidele muudele finantssektorivälistele järelevalve tegijatele.

Kui käesoleva lõike esimese lõigu punktis a osutatud finantssektorivälise järelevalve tegija on iseregulatsiooni organ, siis esitatakse kõnealune arvamus selle iseregulatsiooni organi järelevalve eest vastutavale avaliku sektori asutusele vastavalt artiklile 52.

3. Kui pärast lõike 2 kohase arvamuse esitamist leiab kontserni emaettevõtja või kohustatud isiku peakontori eest vastutav finantssektorivälise järelevalve tegija endiselt, et kolleegiumi ei ole vaja moodustada, tagavad liikmesriigid, et teistel finantssektorivälistel järelevalve tegijatel on võimalik kolleegiumi moodustada, tingimusel et see koosneb vähemalt kahest liikmest. Sellistel juhtudel määravad finantssektorivälised järelevalve tegijad enda seast kolleegiumi juhtiva järelevalve tegija. Kontserni emaettevõtja või kohustatud isiku peakontori järelevalve eest vastutavat finantssektorivälise järelevalve tegijat teavitatakse kolleegiumi tegevusest ja tal on võimalik kolleegiumiga igal ajal ühineda.

4. Lõike 1 kohaldamisel tagavad liikmesriigid, et finantssektorivälise järelevalve tegijad selgitavad välja:

a) kõik finantssektorivälised kohustatud isikud, kelle peakontor asub nende liikmesriigis ja kellel on püsivad tegevuskohad teistes liikmesriikides või kolmandates riikides;

b) kõik nende kohustatud isikute poolt teistes liikmesriikides või kolmandates riikides sisse seatud püsivad tegevuskohad;

c) püsivad tegevuskohad, mille on nende liikmesriigi territooriumil sisse seadnud teistest liikmesriikidest või kolmandatest riikidest pärit finantssektorivälised kohustatud isikud.

5. Kui finantssektorivälised kohustatud isikud tegutsevad teistes liikmesriikides vastavalt teenuste osutamise vabadusele, võib päritoluliikmesriigi finantssektorivälise järelevalve tegija kutsuda nende liikmesriikide finantssektorivälise järelevalve tegijaid osalema kolleegiumis vaatlejana.

6. Kui finantssektorivälisesse kontserni kuulub mõni krediidiasutus või finantseerimisasutus, kelle osalus kontsernis ei ulatu artikli 49 kohase kolleegiumi moodustamiseks vajaliku künniseni, kutsub kolleegiumi moodustav järelevalve tegija kõnealuste krediidiasutuste või finantseerimisasutuste finantsjärelevalve tegijaid kolleegiumis osalema.

7. Liikmesriigid võivad lubada rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumide loomist ka juhul, kui liidus asutatud finantssektoriväline kohustatud isik on seadnud sisse püsivad tegevuskohad vähemalt kahes kolmandas riigis. Finantssektorivälise järelevalve tegijad võivad kutsuda järelevalve tegijaid kõnealustes kolmandates riikides üles sellist kolleegiumi moodustama. Kolleegiumis osalevad finantssektorivälise järelevalve tegijad sõlmivad kirjaliku kokkuleppe, milles täpsustatakse koostöö ja teabevahetuse tingimusi ja korda.

Kui kolleegium moodustatakse seoses määruse (EL) 2024/1624 artikli 3 punkti 3 alapunktides a ja b osutatud kohustatud isikute või nende kontsernidega, sisaldab käesoleva lõike esimeses lõigus ette nähtud kirjalik kokkulepe ka menetlusi, millega tagatakse et määruse (EL) 2024/1624 artikli 21 lõike 2 kohaselt kogutud teavet ei jagata, välja arvatud juhul, kui kohaldatakse artikli 21 lõike 2 teist lõiku.

8. Liikmesriigid tagavad, et kolleegiume kasutatakse muu hulgas teabevahetuseks, vastastikuseks abistamiseks või kontserni või kohustatud isiku suhtes kohaldatava järelevalvealase käsituse koordineerimiseks, sealhulgas vajaduse korral asjakohaste ja proportsionaalsete meetmete võtmiseks määruste (EL) 2024/1624 ja (EL) 2023/1113 raske rikkumise korral, mis tuvastatakse kontserni või kohustatud isiku tasandil või kontserni või kohustatud isiku poolt sisse seatud püsivates tegevuskohtades, mis asuvad kolleegiumis osaleva järelevalve tegija jurisdiktsioonis.

9. AMLA võib osaleda rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumide koosolekutel ja hõlbustab nende tööd kooskõlas määruse (EL) 2024/1620 artikliga 36. Kui AMLA otsustab osaleda rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumi koosolekutel, on tal vaatleja staatus.

10. Finantssektorivälise järelevalve tegijad võivad lubada kolmandate riikide järelevalve tegijatel osaleda rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumides vaatlejatena lõike 1 punktis b osutatud juhul või kui liidu finantssektorivälistel kohustatud isikutel või nende kontsernidel on kõnealustes kolmandates riikides filiaalid ja tütarettevõtjad, tingimusel et:

a) kolmandate riikide järelevalve tegijad esitavad osalemistaotluse ja kolleegiumi liikmed nõustuvad nende osalemisega või kolleegiumi liikmed nõustuvad neid kolmandate riikide kolleege kolleegiumisse kutsuma;

b) andmeedastuse suhtes järgitakse liidu andmekaitsenorme;

c) kolmandate riikide järelevalve tegijad allkirjastavad lõike 7 osutatud kirjaliku kokkuleppe ja jagavad kolleegiumis kohustatud isiku või kontserni järelevalveks asjakohast teavet;

d) avalikustatud teabe suhtes kohaldatakse ametisaladuse hoidmise nõudeid, mis on vähemalt samaväärsed artikli 67 lõikes 1 osutatud nõuetega, ja seda kasutatakse üksnes kolleegiumis osalevate finantssektorivälise järelevalve tegijate järelevalveülesannete täitmiseks.

Liikmesriigid tagavad, et finantssektorivälise järelevalve tegijad, kes vastutavad kontserni emaettevõtja või kohustatud isiku peakontori järelevalve eest või vastutavad lõikega 3 hõlmatud juhtudel kolleegiumi eest, hindavad, kas käesoleva lõike esimeses lõigus sätestatud tingimused on täidetud, ja esitavad hindamise tulemused kolleegiumi alalistele liikmetele. Kõnealune hindamine viiakse läbi enne, kui kolmanda riigi järelevalve tegijal lubatakse kolleegiumiga ühineda, ning seda võib vajaduse korral hiljem korrata. Hindamise eest vastutavad finantssektorivälised järelevalve tegijad võivad paluda AMLA-lt kõnealuseks hindamiseks abi.

11. Kui kolleegiumi alalised liikmed seda vajalikuks peavad, võib kutsuda täiendavaid vaatlejaid, tingimusel et järgitakse konfidentsiaalsusnõudeid. Vaatlejate hulka võivad kuuluda rahapesu andmebürood.

12. Kui kolleegiumi liikmed ei jõua kohustatud isiku suhtes võetavate meetmete küsimuses kokkuleppele, võivad nad pöörduda AMLA poole ja paluda temalt määruse (EL) 2024/1620 artikli 38 kohaselt abi. AMLA esitab selle lahkarvamuse kohta oma arvamuse kahe kuu jooksul.

13. AMLA töötab hiljemalt 10. juuliks 2026 välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu ja esitab selle komisjonile vastuvõtmiseks. Kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõus täpsustatakse:

a) finantssektoriväliste rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumide toimimise üldtingimusi, sealhulgas koostöö tegemise tingimusi alaliste liikmete vahel ja vaatlejatega ning selliste kolleegiumide operatiivfunktsiooni;

b) finantssektoriväliste järelevalve tegijate poolt lõike 7 kohaselt allkirjastatava kirjaliku kokkuleppe vormi;

c) kolmandate riikide finantssektoriväliste järelevalve tegijate osalemise tingimusi;

d) lisameetmeid, mida kolleegiumid peavad rakendama, kui kontsernid hõlmavad krediidiasutusi või finantseerimisasutusi.

Komisjonile antakse õigus käesolevat direktiivi täiendada, võttes kooskõlas määruse (EL) 2024/1620 artiklitega 49–52 vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid.

14. AMLA esitab hiljemalt 10. juuliks 2029 ja seejärel iga kahe aasta järel arvamuse finantssektoriväliste rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalvekolleegiumide toimimise kohta. Kõnealuses arvamuses esitatakse:

a) ülevaade finantssektoriväliste järelevalve tegijate poolt moodustatud kolleegiumidest;

b) hinnang nende kolleegiumide poolt võetud meetmete ja saavutatud koostöötaseme kohta, sealhulgas kolleegiumide toimimisega seotud probleemide kohta.

Artikkel 51

Koostöö kolmandates riikides järelevalve tegijatega

1. Liikmesriigid tagavad, et järelevalve tegijad saavad sõlmida kolmandates riikides järelevalve tegijatega koostööd ja konfidentsiaalse teabe vahetamist käsitlevad koostöölepinguid. Sellised koostöölepinguid peavad olema kooskõlas kohaldatavate andmekaitsenormidega ja need tuleb sõlmida vastastikkuse põhimõtte alusel ning vähemalt artikli 67

lõikes 1 osutatud nõudega samaväärset ametisaladuse hoidmise nõuet järgides. Kõnealuste koostöölepingute alusel vahetatud konfidentsiaalset teavet kasutatakse üksnes kõnealuste asutuste järelevalveülesannete täitmiseks.

Kui vahetatud teave pärineb mõnest teisest liikmesriigist, avaldatakse see üksnes teabe avaldanud järelevalve tegija sõnaselgel nõusolekul ja asjakohasel juhul üksnes eesmärkidel, millega kõnealune järelevalve tegija on nõustunud.

2. Lõike 1 kohaldamisel aitab AMLA vajaduse korral hinnata kolmandas riigis järelevalve tegijale kohaldatavate ametisaladuse hoidmise nõuete samaväärsust.

3. Liikmesriigid tagavad, et järelevalve tegijad teavitavad AMLA-t kõigist käesoleva artikli alusel allkirjastatud lepingutest ühe kuu jooksul pärast nende allkirjastamist.

4. AMLA töötab hiljemalt 10. juuliks 2029 välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu ja esitab selle komisjonile vastuvõtmiseks. Nimetatud rakenduslike tehniliste standardite eelnõus täpsustatakse, millist vormi tuleb kasutada lõikes 1 osutatud koostöölepingute sõlmimiseks.

Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas määruse (EL) 2024/1620 artikliga 53 vastu esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid.

3. JAGU

Iseregulatsiooni organitega seotud erisätted

Artikkel 52

Järelevalve iseregulatsiooni organite üle

1. Kui liikmesriigid otsustavad kooskõlas käesoleva direktiivi artikli 37 lõikega 3 lubada määruse (EL) 2024/1624 artikli 3 punkti 3 alapunktides a ja b osutatud kohustatud isikute üle teha järelevalvet iseregulatsiooni organitel, tagavad nad, et selliste iseregulatsiooni organite järelevalvefunktsioonide täitmise järele vaatab avaliku sektori asutus.

2. Iseregulatsiooni organite järele vaatav avaliku sektori asutus tagab, et määruse (EL) 2024/1624 artikli 3 punkti 3 alapunktides a ja b osutatud kohustatud isikute suhtes kohaldatakse asjakohast ja tõhusat järelevalvesüsteemi, mis võimaldaks muu hulgas

a) kontrollida, kas artikli 37 lõike 1 kohaseid funktsioone täitev või täita sooviv iseregulatsiooni organ vastab nimetatud artikli lõikes 3 sätestatud nõuetele;

b) anda artikli 37 lõike 1 kohaste ülesannete täitmise suunised;

c) tagada, et iseregulatsiooni organid täidavad käesoleva peatüki 1. jao kohaseid ülesandeid asjakohaselt ja tulemuslikult;

d) vaadata läbi iseregulatsiooni organi tehtud erandid kohustusest koostada artikli 37 lõike 5 punkti b kohaselt individuaalne dokumenteeritud riskihindamine;

e) teavitada iseregulatsiooni organeid korrapäraselt AMLA kavandatud tegevusest või ülesandest, mis on nende järelevalvefunktsiooni täitmiseks olulised, eelkõige vastastikuste hindamiste kavandamisest kooskõlas määruse (EL) 2024/1620 artikliga 35.

3. Liikmesriigid tagavad, et iseregulatsiooni organite järele vaataval avaliku sektori asutusel on lõike 2 kohaste ülesannete täitmiseks piisavad volitused. Liikmesriigid tagavad, et sellisel avaliku sektori asutusel on vähemalt järgmised volitused:

a) õigus nõuda nõuete järgimise seire ja kontrollide tegemiseks vajalikku teavet, välja arvatud teave, mida määruse (EL) 2024/1624 artikli 3 punkti 3 alapunktides a ja b osutatud kohustatud isikud koguvad vastavalt kõnealuse määruse artikli 21 lõikes 2 sätestatud tingimustele oma kliendi õigusliku olukorra hindamisel või tema kaitsja või esindajana

tegutsedes kohtumenetluses või sellega seoses, sealhulgas seoses nõustamisega menetluse algatamise või vältimise asjus, olenemata sellest, kas selline teave saadi enne või pärast sellist menetlust või selle käigus;

b) anda iseregulatsiooni organile juhiseid, mille eesmärk on kõrvaldada artikli 37 lõike 1 kohaste ülesannete täitmisega seotud puudused, täita nimetatud artikli lõikes 6 sätestatud nõudeid või hoida ära selliste puuduste tekkimine.

Kui avaliku sektori asutus annab juhiseid isereguleeruvale organile vastavalt esimese lõigu punktile b, võtab ta arvesse kõiki asjakohaseid suuniseid, mida ta on andnud või mille on andnud AMLA.

4. Liikmesriigid tagavad, et iseregulatsiooni organite järele vaatavad avaliku sektori asutused täidavad oma ülesandeid lubamatu mõjutamiseta.

Liikmesriigid tagavad ka, et iseregulatsiooni organite järele vaatavate avaliku sektori asutuste töötajate suhtes kohaldatakse artiklis 67 sätestatud nõuetega samaväärseid ametisaladuse hoidmise nõudeid ning et nad järgivad rangeid kutsestandardeid, sealhulgas rangeid kutsealaseid konfidentsiaalsus- ja andmekaitsenõudeid ning on usaldusväärsed. Liikmesriigid tagavad, et iseregulatsiooni organite järele vaatavad avaliku sektori asutused on kehtestanud korra huvikonfliktide ennetamiseks ja haldamiseks.

5. Liikmesriigid võivad kehtestada mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad meetmed või karistused juhuks, kui iseregulatsiooni organid ei järgi mõnda nõuet, juhist või muid meetmeid, mille järelevalvet tegev asutus on esitanud või võtnud vastavalt lõikele 2 või 3.

6. Liikmesriigid tagavad, et iseregulatsiooni organite järele vaatav avaliku sektori asutus teavitab kuritegeliku tegevuse uurimise ja selle eest vastutusele võtmisega tegelevaid pädevaid asutusi õigel ajal kas vahetult või rahapesu andmebüroo kaudu kõigist oma ülesannete täitmisel avastatud rikkumistest, mille suhtes kohaldatakse kriminaalkaristusi.

7. Iseregulatsiooni organite järele vaatav avaliku sektori asutus avaldab aastaaruande, milles on järgmine teave:

a) iga iseregulatsiooni organi avastatud rikkumiste arv ja laad ning kohustatud isikutele määratud rahalised karistused ja kohaldatud haldusmeetmed;

b) iga iseregulatsiooni organi järelevalve all olevate kohustatud isikute poolt rahapesu andmebüroole teatatud kahtlaste tehingute arv, millest teatatakse vastavalt määruse (EL) 2024/1624 artikli 69 lõikele 1 vahetult või mille iga iseregulatsiooni organ edastab rahapesu andmebüroole vastavalt kõnealuse määruse artikli 70 lõikele 1;

c) iga iseregulatsiooni organi poolt määratud rahaliste karistuste ja sunniraha või käesoleva peatüki 4. jao kohaselt võetud haldusmeetmete arv aja kirjeldus, et tagada kohustatud isikute poolt määruse (EL) 2024/1624 täitmine, nagu on osutatud käesoleva direktiivi artikli 55 lõikes 1;

d) käesoleva artikli alusel iseregulatsiooni organite järele vaatava avaliku sektori asutuse võetud meetmete arv ja kirjeldus ning iseregulatsiooni organitele antud juhiste arv.

Esimeses lõigus osutatud aruanne avaldatakse iseregulatsiooni organite järele vaatava avaliku sektori asutuse veebisaidil ning esitatakse komisjonile ja AMLA-le.

4. JAGU

Rahalised karistused ja haldusmeetmed

Artikkel 53

Üldsätted

1. Liikmesriigid tagavad, et kohustatud isikuid saab võtta määruste (EL) 2024/1624 ja (EL) 2023/1113 rikkumise korral vastutusele kooskõlas käesoleva jaoga.

2. Ilma et see piiraks liikmesriikide õigust näha ette ja mõista kriminaalkaristusi, kehtestavad liikmesriigid rahalisi karistusi ja haldusmeetmeid käsitlevad õigusnormid ning tagavad, et järelevalve tegijad võivad määruse (EL) 2024/1624 või määruse (EL) 2023/1113 rikkumise korral selliseid rahalisi karistusi määrata ja haldusmeetmeid võtta, ning tagavad nende täitmise tagamise. Kõik käesoleva jao kohaselt määratud karistused ja kohaldatud meetmed peavad olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

3. Erandina lõikest 2 võib juhul, kui liikmesriigi õigussüsteemis ei ole halduskaristusi ette nähtud, kohaldada käesolevat artiklit sellisel viisil, et rahalise karistuse algatab järelevalve tegija ning selle määravad õigusasutused, tagades seejuures, et need õiguskaitsevahendid on mõjusad ja järelevalve tegijate määratud rahaliste karistustega samaväärse mõjuga. Igal juhul peavad määratavad rahalised karistused olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Esimeses lõigus osutatud liikmesriigid teavitavad komisjoni käesoleva lõike kohaselt vastu võetavatest õigusnormidest hiljemalt 10. juuliks 2027 ning viivitamata kõigist nende hilisematest muudatustest.

4. Liikmesriigid tagavad, et kui tegemist on juriidiliste isikute kohustustega, siis saab määruste (EL) 2024/1624 ja (EL) 2023/1113 rikkumise korral määrata rahalisi karistusi ja kohaldada haldusmeetmeid mitte ainult juriidiliste isikute suhtes, vaid ka kõrgema juhtkonna ja teiste füüsiliste isikute suhtes, kes riigisisese õiguse kohaselt rikkumise eest vastutavad.

Liikmesriigid tagavad, et kui järelevalve tegijad avastavad rikkumisi, mille eest kohaldatakse kriminaalkaristusi, teavitavad nad sellest aegsasti kuritegeliku tegevuse uurimise ja selle eest vastutusele võtmisega tegelevaid pädevaid asutusi.

5. Kooskõlas käesoleva direktiivi ja riigisisese õigusega määratakse rahalisi karistusi ja kohaldatakse haldusmeetmeid ühel järgmistest viisidest:

a) vahetult järelevalve tegijate poolt;

b) järelevalve tegijate ja muude asutuste vahelises koostöös;

c) delegeerides need järelevalve tegijate vastutusel muudele ametiasutustele;

d) suunates küsimuse järelevalve tegijate kaudu pädevatele õigusasutustele.

Liikmesriigid teatavad hiljemalt 10. oktoobriks 2027 komisjonile ja AMLA-le rahaliste karistuste määramise ja haldusmeetmete kohaldamise korra vastavalt käesolevale lõikele, sealhulgas vajaduse korral teabe selle kohta, kas teatavate karistuste määramiseks või meetmete kohaldamiseks on vaja erimenetlusi.

6. Liikmesriigid tagavad, et rahalise karistuse või haldusmeetme liigi ja määra üle otsustamisel võtavad järelevalve tegijad arvesse kõiki asjaolusid, sealhulgas asjakohasel juhul järgmist:

a) rikkumise raskusaste ja kestus;

b) korduva rikkumise toimepanemise arv;

c) vastutava füüsilise või juriidilise isiku vastutuse ulatus;

d) vastutava füüsilise või juriidilise isiku finantsseisund, sealhulgas võttes arvesse tema aastast sissetulekut või kogukäivet;

e) vastutavale füüsilisele või juriidilisele isikule rikkumisest tulenev kasu, kui seda saab kindlaks määrata;

f) rikkumisega kolmandatele isikutele tekitatud kahju, kui seda saab kindlaks määrata;

g) mil määral teeb vastutav füüsiline või juriidiline isik pädeva asutusega koostööd;

h) vastutava füüsilise või juriidilise isiku varasemad rikkumised.

7. Liikmesriigid tagavad, et juriidilisi isikuid on võimalik võtta vastutusele määruse (EL) 2024/1624 või määruse (EL) 2023/1113 rikkumise eest, mille pani nende nimel või nende kasuks toime isik, kes tegutses üksinda või kõnealuse juriidilise isiku organi osana ja kellel on selles juriidilises isikus juhtiv positsioon ühel järgmistest alustest:

a) õigus esindada juriidilist isikut;

b) õigus teha juriidilise isiku nimel otsuseid;

c) õigus kontrollida juriidilist isikut.

8. Liikmesriigid tagavad, et juriidilisi isikuid saab võtta vastutusele, kui käesoleva artikli lõikes 7 osutatud isikute puuduliku järelevalve või kontrolli tõttu on osutunud võimalikuks, et nende alluvuses olev isik on kõnealuse juriidilise isiku nimel või tema kasuks rikkunud määrust (EL) 2024/1624 või määrust (EL) 2023/1113.

9. Järelevalve tegijad teevad rahaliste karistuste määramise ja haldusmeetmete kohaldamisega seotud volituste kasutamisel omavahel tihedat koostööd ning kooskõlastavad vajaduse korral oma tegevust muude asutustega, et kõnealused rahalised karistused ja haldusmeetmed annaksid soovitud tulemusi, ning kooskõlastavad piiriülestel juhtudel oma tegevust.

10. AMLA töötab hiljemalt 10. juuliks 2026 välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu ja esitab selle komisjonile vastuvõtmiseks. Kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõus määratakse kindlaks:

a) näitajad rikkumiste raskusastme määramiseks;

b) kriteeriumid, mida tuleb arvesse võtta rahaliste karistuste taseme määramisel või käesoleva jao kohaste haldusmeetmete kohaldamisel;

c) sunniraha määramise metoodika vastavalt artiklile 57, sealhulgas selle kohaldamise sagedus.

Komisjonile antakse õigus käesolevat direktiivi täiendada, võttes kooskõlas määruse (EL) 2024/1620 artiklitega 49–52 vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid.

11. AMLA annab hiljemalt 10. juuliks 2026 välja suunised lähtesummade kohta käibega seotud rahaliste karistuste määramiseks rikkumise liigi ja kohustatud isikute kategooriate kaupa.

Artikkel 54

Järelevalvemeetmed kohustatud isikute püsivate tegevuskohtade ja teenuste osutamise vabaduse alusel tehtava teatava tegevuse suhtes

1. Käesoleva artikli lõikeid 2–5 kohaldatakse selliste kohustatud isikute püsivate tegevuskohtade, kes ei kvalifitseeru krediidiasutusteks või finantseerimisasutusteks, ning selliste kohustatud isikute taristuliikide suhtes, mille üle teeb järelevalvet vastuvõtva liikmesriigi järelevalve tegija vastavalt käesoleva direktiivi artikli 38 lõikele 1.

2. Kui vastuvõtva liikmesriigi järelevalve tegijad tuvastavad kohaldatavate nõuete rikkumise, nõuavad nad lõikes 1 osutatud püsivate tegevuskohtade või taristuliikide kaudu tegutsevatelt kohustatud isikutelt kohaldatavate nõuete täitmist ning teatavad päritoluliikmesriigi järelevalve tegijatele nende kohustatud isikute tegevuse puhul tuvastatud rikkumistest ja neile esitatud nõuete täitmise taotlusest.

3. Kui kohustatud isikud ei võta vajalikke meetmeid, teavitavad vastuvõtva liikmesriigi järelevalve tegijad sellest päritoluliikmesriigi järelevalve tegijaid.

Päritoluliikmesriigi järelevalve tegijad tegutsevad viivitamata ja võtavad kõik asjakohased meetmed, et asjaomane kohustatud isik heastaks vastuvõtvas liikmesriigis tema püsivas tegevuskohas või taristus tuvastatud rikkumised. Päritoluliikmesriigi järelevalve tegijad teavitavad vastuvõtva liikmesriigi järelevalve tegijaid kõigist käesoleva lõike kohaselt võetud meetmetest.

4. Erandina lõikest 3 lubatakse vastuvõtva liikmesriigi järelevalve tegijatel võtta omal algatusel asjakohaseid ja proportsionaalseid meetmeid nende territooriumil asuvate, lõikes 1 osutatud püsivate tegevuskohtade või muud liiki taristute kaudu tegutsevate kohustatud isikute toime pandud raskete, korduvate või süstemaatiliste rikkumiste puhul, mis nõuavad viivitamatut sekkumist. Need meetmed peavad olema ajutised ja nende kohaldamine tuleb lõpetada, kui tuvastatud rikkumise puhul on võetud meetmeid, sealhulgas kohustatud isiku päritoluliikmesriigi järelevalve tegijate abiga või nendega koostöös.

Liikmesriigid tagavad, et vastuvõtva liikmesriigi järelevalve tegijad teavitavad kohustatud isiku päritoluliikmesriigi järelevalve tegijat viivitamata raske, korduva või süstemaatilise rikkumise tuvastamisest ja esimese lõigu kohaste meetmete võtmisest, välja arvatud juhul, kui meetmeid võetakse koostöös päritoluliikmesriigi järelevalve tegijatega.

5. Kui päritolu- ja vastuvõtva liikmesriigi järelevalve tegijad ei jõua kohustatud isiku suhtes võetavates meetmetes üksmeelele, võivad nad pöörduda AMLA poole ja paluda temalt määruse (EL) 2024/1620 artiklite 33 ja 38 kohaselt abi. AMLA esitab lahkarvamuse kohta oma arvamuse ühe kuu jooksul.

Artikkel 55

Rahalised karistused

1. Liikmesriigid tagavad, et rahalised karistused määratakse kohustatud isikutele määruse (EL) 2024/1624 järgmistes sätetes kehtestatud nõuete raske, korduva või süstemaatilise, tahtliku või hooletusest tingitud rikkumise korral:

a) II peatükk (kohustatud isikute ettevõttesisesed põhimõtted, protseduurid ja kontrollimeetmed);

b) III peatükk (kliendi suhtes rakendatavad hoolsusmeetmed);

c) V peatükk (teatamiskohustus);

d) artikkel 77 (andmete säilitamine).

Liikmesriigid tagavad samuti, et rahalisi karistusi saab määrata juhul, kui kohustatud isikud ei järgi nende suhtes vastavalt käesoleva direktiivi artiklile 56 kohaldatavaid haldusmeetmeid, ning rikkumiste puhul, mis ei ole rasked, korduvad ega süstemaatilised.

2. Liikmesriigid tagavad, et lõike 1 esimeses lõigus osutatud juhtudel on maksimaalne rahaline karistus, mida võib määrata, vähemalt sama suur kui kahekordne rikkumisest saadud kasu, kui seda on võimalik välja selgitada, või vähemalt 1 000 000 eurot, sõltuvalt sellest, milline summa on suurem.

Liikmesriikide puhul, mille rahaühik ei ole euro, on esimeses lõigus osutatud väärtus sellele vastav summa omavääringus 9. juulil 2024.

3. Liikmesriigid tagavad, et erandina lõikest 2 võib juhul, kui kohustatud isik on krediidiasutus või finantseerimisasutus, määrata ka järgmisi rahalisi karistusi:

a) juriidilise isiku puhul maksimaalne rahaline karistus, mis on vähemalt 10 000 000 eurot või liikmesriikides, mille rahaühik ei ole euro, vastav summa omavääringus 9. juulil 2024, või 10 % aastasest kogukäibest viimase kättesaadava raamatupidamisaruande järgi, mille on heaks kiitnud juhtorgan, sõltuvalt sellest, milline summa on suurem; kui kohustatud isik on emaettevõtja või sellise emaettevõtja tütarettevõtja, kes peab koostama konsolideeritud finantsaruandeid Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL ([44]) artikli 22 kohaselt, on kõnealune kogukäive asjaomase raamatupidamiskorra kohaselt aastane kogukäive või asjaomase tululiigi kogukäive viimase kättesaadava konsolideeritud raamatupidamisaruande järgi, mille on heaks kiitnud kõrgeima taseme emaettevõtja juhtorgan;

b) füüsilise isiku puhul on maksimaalne rahaline karistus vähemalt 5 000 000 eurot, või liikmesriigis, mille rahaühik ei ole euro, vastav summa omavääringus 9. juulil 2024.

4. Liikmesriigid võivad anda pädevatele asutustele õiguse määrata lõigetes 2 ja 3 sätestatutest suuremaid rahalisi karistusi.

5. Liikmesriigid tagavad, et rahalise karistuse suuruse kindlaksmääramisel võetakse arvesse kohustatud isiku võimet karistussummat tasuda ning juhul, kui rahaline karistus võib mõjutada usaldatavusnõuete täitmist, konsulteerivad järelevalve tegijad asutustega, kes on pädevad kontrollima, kas kohustatud isikud järgivad asjakohaseid liidu õigusakte.

([44]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

Artikkel 56

Haldusmeetmed

1. Liikmesriigid tagavad, et järelevalve tegijad saavad kohaldada kohustatud isiku suhtes haldusmeetmeid, kui nad tuvastavad:

a) määruse (EL) 2024/1624 või määruse (EL) 2023/1113 rikkumise, kohaldades neid meetmeid eraldi või koos rahalise karistusega, kui on tegemist raske, korduva ja süstemaatilise rikkumisega;

b) puudusi kohustatud isiku ettevõttesisestes põhimõtetes, protseduurides ja kontrollimeetmetes, mis võivad tõenäoliselt kaasa tuua punktis a osutatud nõuete rikkumise, ning kui haldusmeetmete võtmisega võib ennetada selliste rikkumiste toimepanemist või vähendada nende toimepanemise riski;

c) asjaolu, et kohustatud isiku ettevõttesisesed põhimõtted, protseduurid ja kontrollimeetmed ei ole piisavad, arvestades rahapesu, selle eelkuritegude või terrorismi rahastamise riske, millega kohustatud isik kokku puutub.

2. Liikmesriigid tagavad, et järelevalve tegijad saavad teha vähemalt järgnevat:

a) anda soovitusi;

b) nõuda kohustatud isikutelt nõuete täitmist, sealhulgas konkreetsete parandusmeetmete rakendamist;

c) avaldada avalik teadaanne, milles on märgitud füüsilise või juriidilise isiku nimi ja rikkumise laad;

d) teha ettekirjutuse, millega nõutakse, et füüsiline või juriidiline isik lõpetaks asjaomase tegevuse ja hoiduks selle kordamisest;

e) piirata kohustatud isiku äritegevust, tehinguid või seda moodustavate asutuste võrgustikku või nõuda selle tegevuse lõpetamist;

f) tunnistada tegevusluba kehtetuks või see peatada kohustatud isiku puhul, kellel peab olema tegevusluba;

g) nõuda juhtimisstruktuuri muutmist.

3. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 2 osutatud haldusmeetmete kohaldamisel saavad järelevalve tegijad:

a) nõuda põhjendamatu viivituseta oma käesoleva peatüki kohaste ülesannete täitmiseks vajalike andmete ja teabe esitamist, nõuda dokumentide esitamist või kehtestada nõude esitada lisateavet või esitada teavet sagedamini;

b) nõuda ettevõttesiseste põhimõtete, protseduuride ja kontrollimeetmete täiustamist;

c) nõuda kohustatud isikult erimeetmete või -nõuete kohaldamist üksikute suure riskiga klientide, tehingute, tegevuse või edastamiskanalite või nende kategooriate suhtes;

d) nõuda kohustatud isiku tegevuse ja toodetega seonduvaid rahapesu ja terrorismi rahastamise riske vähendavate meetmete rakendamist;

e) kehtestada kohustatud isikus juhtimiskohustusi täitva isiku suhtes või rikkumise eest vastutava muu füüsilise isiku suhtes ajutine keeld täita kohustatud isikutes juhtimisülesandeid.

4. Lõikes 2 osutatud haldusmeetmete puhul tuleb vajaduse korral kehtestada siduvad tähtajad nende rakendamiseks. Liikmesriigid tagavad, et järelevalve tegijad kontrollivad ja hindavad, kuidas kohustatud isik rakendab nõutud meetmeid.

5. Liikmesriigid võivad anda järelevalve tegijatele õiguse kohaldada lisaks lõikes 2 osutatud meetmete ka muud liiki haldusmeetmeid.

Artikkel 57

Sunniraha

1. Liikmesriigid tagavad, et kui kohustatud isikud ei järgi määratud tähtajaks järelevalve tegija poolt vastavalt artikli 56 lõike 2 punktidele b, d, e ja g kohaldatavaid haldusmeetmeid, saavad järelevalve tegijad määrata sunniraha, et sundida neid haldusmeetmeid järgima.

2. Sunniraha peab olema mõjus ja proportsionaalne. Sunniraha kohaldatakse senikaua, kui asjaomane kohustatud isik või füüsiline isik järgib asjakohaseid haldusmeetmeid.

3. Olenemata lõikest 2, ei tohi juriidilise isiku puhul sunniraha summa olla suurem kui 3 % eelmise majandusaasta keskmisest päevasest käibest või füüsiliste isikute puhul vastavalt 2 % eelmise kalendriaasta keskmisest päevasest sissetulekust.

4. Sunniraha võib pärast järelevalve tegija otsuse vastuvõtmist kohaldada maksimaalselt kuus kuud. Kui kohustatud isik ei ole pärast selle tähtaja möödumist veel haldusmeedet täitnud, tagavad liikmesriigid, et järelevalve tegijad saavad kohaldada sunniraha veel kuni kuue kuu jooksul.

5. Liikmesriigid tagavad, et otsuse määrata sunniraha saab teha alates haldusmeetme kohaldamise alguskuupäevast.

Sunniraha kohaldatakse alates asjaomase otsuse tegemise kuupäevast.

Artikkel 58

Rahaliste karistuste, haldusmeetmete ja sunniraha avalikustamine

1. Liikmesriigid tagavad, et järelevalve tegijad avaldavad oma veebisaidil ligipääsetavas vormis otsused, mis käsitlevad rahaliste karistuste määramist, artikli 56 lõike 2 punktides c–g osutatud haldusmeetmeid vastavalt artikli 56 lõike 1 punktile a või sunniraha määramist.

2. Liikmesriigid tagavad, et järelevalve tegija avalikustab lõikes 1 osutatud otsuse kohe pärast seda, kui rikkumise eest vastutavat isikut on sellest otsusest teavitatud.

Erandina esimesest lõigust võivad liikmesriigid lubada juhul, kui avalikustamine puudutab haldusmeetmeid, mille kohta on esitatud edasikaebus ja mille eesmärk ei ole heastada raskeid, korduvaid ja süstemaatilisi rikkumisi, kõnealuste haldusmeetmete avalikustamise kuni edasikaebuse esitamise tähtaja möödumiseni edasi lükata.

Kui avalikustatakse otsus, mille peale on esitatud edasikaebus, avaldavad järelevalve tegijad oma veebisaidil viivitamata ka sellesisulise teabe ja kogu edasise teabe selle edasikaebuse tulemuste kohta. Lisaks avaldatakse ka otsused, millega tühistatakse varasemad otsused rahalise karistuse määramise, haldusmeetme kohaldamise või sunniraha määramise kohta.

3. Avalikustatud teave hõlmab vähemalt teavet rikkumise liigi ja laadi kohta ning rikkumise eest vastutavate isikute tuvastamisandmed ja rahaliste karistuste ning sunniraha puhul ka karistussumma suurust. Liikmesriigid ei ole kohustatud kohaldama käesolevat lõiku niisuguste otsuste puhul, millega kohaldatakse uurimist puudutavaid haldusmeetmeid, või otsuste puhul, mida tehakse vastavalt artikli 56 lõike 2 punktidele a ja c.

Kui järelevalve tegijad leiavad konkreetse juhtumi hindamise tulemusena, et esimeses lõigus osutatud vastutavate isikute või nende isikuandmete avalikustamine on ebaproportsionaalne, või kui avalikustamine ohustab finantsturgude stabiilsust või pooleliolevat uurimist, siis toimivad nad järgmiselt:

a) lükkavad otsuse avalikustamise edasi, kuni selle avalikustamisest hoidumise põhjuseid enam ei esine;

b) avaldavad otsuse riigisiseses õiguses sätestatud korra kohaselt anonüümitud andmetega, kui sellise anonüümsete andmetega avaldamisega saab tagada asjaomaste isikuandmete tõhusa kaitse; sellisel juhul võib asjaomaste andmete avalikustamise mõistliku aja võrra edasi lükata, kui on ette näha, et selle ajavahemiku jooksul anonüümsete andmetega avaldamise põhjused kaovad;

c) jätavad otsuse avalikustamata, kui punktides a ja b sätestatud võimalusi peetakse ebapiisavaks, et tagada üks järgmistest tingimustest:

i) finantsturgude stabiilsust ei ohustata;

ii) otsuse avalikustamine on proportsionaalne rahaliste karistuste ja haldusmeetmetega, mida kohaldatakse väiksemate rikkumiste suhtes.

4. Liikmesriigid tagavad, et kõik käesoleva artikli kohaselt avalikustatud andmed säilitatakse järelevalve tegijate veebisaitidel viie aasta jooksul alates nende avalikustamisest. Avaldatud andmete hulgas esinevaid isikuandmeid hoitakse pädeva asutuse veebisaidil aga üksnes sellise aja jooksul, mis on vajalik kooskõlas kohaldatavate andmekaitsenormidega, ja igal juhul mitte üle viie aasta.

Artikkel 59

Teabevahetus rahaliste karistuste ja haldusmeetmete kohta

1. Liikmesriigid tagavad, et nende järelevalve tegijad ja asjakohasel juhul iseregulatsiooni organite järelevalvefunktsiooni täitmise järele vaatav avaliku sektori asutus annaks AMLA-le teada kõigist käesoleva jao kohaselt määratud rahalistest karistustest ja kohaldatud haldusmeetmetest, sealhulgas nendega seotud edasikaebamistest ja nende tulemustest. Kui rahaline karistus või haldusmeede puudutab kohustatud isikut, kes tegutseb kahes või enamas liikmesriigis, jagatakse kõnealust teavet ka teiste järelevalve tegijatega.

2. AMLA esitab oma veebisaidil lingi igale järelevalve tegijate poolt avaldatud rahalisele karistusele ja haldusmeetmele, mis on artikli 58 kohaselt määratud, ning märgib ära ajavahemiku, mille vältel rahalised karistused ja haldusmeetmed jäävad avaldatuks konkreetses liikmesriigis.

5. JAGU

Rikkumistest teatamine

Artikkel 60

Rikkumisest teatamine ja rikkumisest teatajate kaitse

1. Direktiivi (EL) 2019/1937 kohaldatakse määruste (EL) 2024/1624 ja (EL) 2023/1113 ning käesoleva direktiivi rikkumisest teatamise suhtes ning sellistest rikkumistest teatajate kaitse suhtes ja nende isikute kaitse suhtes, keda need teated puudutavad.

2. Järelevalveasutused on asutused, kes on pädevad looma kooskõlas direktiiviga (EL) 2019/1937 asutusevälised teavituskanaleid ja võtma teadete suhtes järelmeetmeid, kui tegemist on kohustatud isikute suhtes kohaldatavate nõuetega.

3. Artiklis 52 osutatud iseregulatsiooni organite järele vaatavad avaliku sektori asutused on asutused, kes on pädevad looma väliseid teavituskanaleid ning võtma iseregulatsiooni organite ja nende töötajate teadete suhtes järelmeetmeid, kui tegemist on järelevalveülesandeid täitvate iseregulatsiooni organite suhtes kohaldatavate nõuetega.

4. Liikmesriigid tagavad, et finantssektorivälised järelevalveasutused annavad AMLA-le kord aastas aru järgmise kohta:

a) lõike 1 kohaselt saadud teadete arv ning nende teadete osakaal, mille suhtes on võetud järelmeetmeid või mille suhtes rakendatakse veel järelmeetmeid, sealhulgas see, kas nende teadete menetlemine on pooleli või lõpetatud, ning tagasilükatud teated;

b) teatatud rikkumiste liigid;

c) järelmeetmete võtmise korral järelevalve tegija poolt võetud meetmed, esitades võetud meetmete kirjelduse, ja menetluses olevate teadete puhul järelevalveasutuse kavandatavate meetmete kirjelduse;

d) teadete tagasi lükkamise korral tagasilükkamise põhjused.

Esimeses lõigus osutatud iga-aastased aruanded ei või sisaldada rikkumisest teatavate isikute isikuandmeid või teavet nende ametikoha kohta ega muud teavet, mis võiks võimaldada tuvastada nende isikut.

V PEATÜKK

KOOSTÖÖ

1. JAGU

Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise alane koostöö

Artikkel 61

Üldsätted

1. Liikmesriigid tagavad, et poliitikakujundajad, rahapesu andmebürood, järelevalve tegijad, sealhulgas AMLA, ja muud pädevad asutused, sealhulgas maksuhaldurid, kasutavad toimivaid mehhanisme, mis võimaldavad neil teha riigis koostööd, koordineerida rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise põhimõtete ja meetmete väljatöötamist ja rakendamist ning hoida ära sihipäraste finantssanktsioonide rakendamata jätmist ja neist kõrvalehoidmist, sealhulgas selleks, et täita artiklist 8 tulenevaid kohustusi.

2. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused saavad määruse (EL) 2024/1624 IV peatüki ja käesoleva direktiivi II peatüki 1. jao kohaselt kogutud tegelike tulusaajate andmed edastada õigel ajal ja tasuta teiste liikmesriikide ja kolmandate riikide vastavatele pädevatele asutustele.

3. Liikmesriigid ei takista vastavate pädevate asutuste ja käesoleva direktiivi kohaldamisel nendega samalaadsete asutuste vahelist teabevahetust ega abistamist ning ei sea sellele põhjendamatuid ega ülemääraselt piiravaid tingimusi. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused ei lükka abitaotlusi tagasi järgmistel põhjustel:

a) leitakse, et taotlus hõlmab ka maksuküsimusi;

b) riigisisese õiguse kohaselt nõutakse kohustatud isikutelt saladuse hoidmist või konfidentsiaalsust, välja arvatud juhtudel, kui soovitud teavet kaitstakse kutsesaladuse või õiguspraktikas ametisaladusena, nagu on sätestatud määruse (EL) 2024/1624 artikli 70 lõikes 2;

c) taotluse saanud liikmesriigis on käimas päringute tegemine, uurimine, menetlus või rahapesu andmebüroo analüüs, välja arvatud juhul, kui abi andmine seda päringute tegemist, uurimist, menetlust või rahapesu andmebüroo analüüsi takistaks;

d) vastava abi taotleva asutuse laad või staatus erineb taotluse saanud pädeva asutuse laadist või staatusest.

Artikkel 62

Pädevate asutuste nimekirjast teavitamine

1. Tulemusliku koostöö, eelkõige teabevahetuse hõlbustamiseks ja edendamiseks edastavad liikmesriigid komisjonile ja AMLA-le:

a) nende järelevalve tegijate nimekirja, kelle ülesanne on teha järelevalvet selle üle, kas kohustatud isikud täidavad määrust (EL) 2024/1624 ning kui see on asjakohane, selle avaliku sektori asutuse nime, kelle ülesanne on vaadata iseregulatsiooni organite käesoleva direktiivi kohaste järelevalvefunktsioonide täitmise üle, ja kontaktandmed;

b) oma rahapesu andmebüroo kontaktandmed;

c) muude pädevate riiklike asutuste nimekirja.

2. Lõike 1 kohaldamisel esitatakse järgmised kontaktandmed:

a) kontaktpunkt või selle puudumisel kontaktisiku nimi ja roll;

b) kontaktpunkti e-posti aadress ja telefoninumber või selle puudumisel kontaktisiku ametialase e-posti aadress ja tema telefoninumber.

3. Liikmesriigid tagavad, et komisjonile ja AMLA-le lõike 1 kohaselt esitatud andmeid ajakohastatakse niipea, kui need andmed muutuvad.

4. AMLA avaldab lõikes 1 osutatud asutuste registri oma veebisaidil ja hõlbustab lõikes 2 osutatud teabe vahetamist pädevate asutuste vahel. Registris olevad asutused on oma volituste piires kontaktpunktiks samalaadsete pädevate asutuste jaoks. Rahapesu andmebürood ja järelevalveasutused on kontaktpunktiks ka AMLA jaoks.

Artikkel 63

Koostöö AMLA-ga

Rahapesu andmebürood ja järelevalveasutused teevad AMLA-ga koostööd ning esitavad talle kogu teabe, mida tal on vaja käesolevast direktiivist ning määrustest (EL) 2024/1624 ja (EL) 2024/1620 tulenevate ülesannete täitmiseks.

2. JAGU

Koostöö muude asutustega ja konfidentsiaalse teabe vahetamine

Artikkel 64

Krediidiasutuste või finantseerimisasutustega seotud koostöö

1. Liikmesriigid tagavad, et finantsjärelevalve tegijad, rahapesu andmebürood ja teiste õigusaktide alusel krediidiasutuste või finantseerimisasutuste järelevalve eest vastutavad asutused teevad omavahel oma vastava pädevuse piires tihedat koostööd ning annavad üksteisele oma ülesannete täitmiseks vajalikku teavet. Selline koostöö ja teabevahetus ei tohi mõjutada käimasolevat päringute tegemist, rahapesu andmebüroo analüüsi, uurimist või menetlust kooskõlas selle liikmesriigi kriminaal- või haldusõigusega, kus finantsjärelevalve tegija või muude õigusaktide alusel krediidiasutuste või finantseerimisasutuste järelevalve eest vastutav asutus asub, samuti ei tohi see mõjutada artikli 67 lõikes 1 sätestatud ametisaladuse hoidmise nõudeid.

2. Liikmesriigid tagavad, et kui finantsjärelevalve tegijad avastavad krediidiasutuse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise sisekontrollisüsteemis ja määruse (EL) 2024/1624 nõuete kohaldamises puudusi, mis oluliselt suurendavad krediidiasutusele avalduvaid tegelikke või võimalikke ohte, annavad finantsjärelevalve tegijad sellest kohe teada Euroopa Pangandusjärelevalvele ning asutusele või organile, kes teeb asjaomase krediidiasutuse üle direktiivi 2013/36/EL kohaselt järelevalvet, sealhulgas EKP-le, kes tegutseb vastavalt määrusele (EL) nr 1024/2013.

Võimaliku suurenenud ohu korral peavad finantsjärelevalve tegijad olema võimelised tegema koostööd ja vahetama teavet krediidiasutuse üle direktiivi 2013/36/EL kohaselt järelevalvet tegeva asutusega ja koostama ühishinnangu, millest järelevalve tegija, kes esimesena saatis teate, teavitab Euroopa Pangandusjärelevalvet. Kõikidest sellistest teadetest tuleb teavitada ka AMLA-t.

3. Liikmesriigid tagavad, et kui finantsjärelevalve tegijad on avastanud olukorra, kus krediidiasutus on ärisuhtest keeldunud või otsustanud selle lõpetada, aga määruse (EL) 2024/1624 artikli 21 lõike 3 kohaselt kliendi suhtes rakendatud hoolsusmeetmete tulemusi kajastava dokumendi alusel ei ole selliseks keeldumiseks põhjust, teavitavad nad asutust, kes vastutab direktiivi 2014/92/EL või (EL) 2015/2366 nõuete järgimise eest asjaomases krediidiasutuses.

4. Liikmesriigid tagavad, et finantsjärelevalve tegijad teevad koostööd direktiivi 2014/59/EL artikli 2 lõike 1 punktis 18 määratletud kriisilahendusasutustega või direktiivi 2014/49/EL artikli 2 lõike 1 punktis 18 osutatud määratud asutustega.

Finantsjärelevalve tegijad teavitavad esimeses lõigus osutatud asutusi, kui nad tuvastavad oma järelevalvetegevuse käigus rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega seoses ühe järgmistest olukordadest:

a) esineb suurem tõenäosus, et hoiused muutuvad kättesaamatuks;

b) esineb risk, et krediidiasutust või finantseerimisasutust käsitatakse maksejõuetuna või tõenäoliselt maksejõuetuks jäävana vastavalt direktiivi 2014/59/EL artikli 32 lõikele 4.

Kui hoiuste kättesaamatuks muutumise tõenäosus suureneb või esineb oht, et krediidiasutust või finantseerimisasutust käsitatakse direktiivi 2014/59/EL artikli 32 lõike 4 kohaselt maksejõuetuna või tõenäoliselt maksejõuetuks jäävana, teavitavad finantsjärelevalve tegijad käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud asutuste taotlusel neid asutusi kõigist kõnealuse krediidiasutuse või finantseerimisasutuse tehingutest, kontodest või ärisuhetest, mille rahapesu andmebüroo on peatanud vastavalt artiklile 24.

5. Finantsjärelevalve tegijad annavad igal aastal AMLA-le aru käesoleva artikli kohasest koostööst muude asutustega, sealhulgas rahapesu andmebüroode osalemisest selles koostöös.

6. AMLA annab Euroopa Pangandusjärelevalvega konsulteerides hiljemalt 10. juuliks 2029 välja suunised finantsjärelevalve tegijate ning lõigetes 2, 3 ja 4 osutatud asutuste vahelise koostöö kohta, sealhulgas rahapesu andmebüroode sellisesse koostöösse kaasamise ulatuse kohta.

Artikkel 65

Audiitoritega seotud koostöö

1. Liikmesriigid tagavad, et audiitorite üle järelevalve tegijad, ja kui see on asjakohane, käesoleva direktiivi IV peatüki kohaselt iseregulatsiooni organite järele vaatavad avaliku sektori asutused, liikmesriigi rahapesu andmebüroo ning avaliku sektori asutused, kes vaatavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ([45]) artikli 32 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 537/2014 ([46]) artikli 20 kohaselt vannutatud audiitorite ja audiitorühingute järele, teevad omavahel oma vastava pädevuse piires tihedat koostööd ja annavad üksteisele oma ülesannete täitmiseks vajalikku teavet.

Käesoleva artikli kohaselt vahetatavat konfidentsiaalset teavet kasutavad esimeses lõigus nimetatud asutused ainult käesolevas direktiivis või muudes esimeses lõigus nimetatud liidu õigusaktides määratud ülesannete täitmiseks ja kõnealuste ülesannete täitmisega konkreetselt seotud haldus- või kohtumenetluses.

2. Liikmesriigid võivad keelata lõikes 1 nimetatud asutustel koostöö tegemise, kui selline koostöö, sealhulgas teabevahetus, mõjutaks käimasolevat päringu tegemist, rahapesu andmebüroo analüüsi, uurimist või menetlust kooskõlas selle liikmesriigi kriminaal- või haldusõigusega, kus need asutused asuvad.

Artikkel 66

Koostöö sihipäraste finantssanktsioonide rakendamise eest vastutavate asutustega

1. Liikmesriigid tagavad, et järelevalve tegijad, nende rahapesu andmebürood ja sihipäraste finantssanktsioonide rakendamise eest vastutavad asutused teevad omavahel oma vastava pädevuse piires tihedat koostööd ning annavad üksteisele oma ülesannete täitmiseks vajalikku teavet.

Käesoleva artikli kohaselt vahetatavat konfidentsiaalset teavet kasutavad esimeses lõigus nimetatud asutused ainult käesolevas direktiivis või muudes liidu õigusaktides määratud ülesannete täitmiseks ja kõnealuste ülesannete täitmisega konkreetselt seotud haldus- või kohtumenetluses.

2. Liikmesriigid võivad keelata lõikes 1 nimetatud asutustel koostöö tegemise, kui selline koostöö, sealhulgas teabevahetus, mõjutaks käimasolevat päringu tegemist, uurimist või menetlust kooskõlas selle liikmesriigi kriminaal- või haldusõigusega, kus need asutused asuvad.

([45]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2006. aasta direktiiv 2006/43/EÜ, mis käsitleb raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud aruannete kohustuslikku auditit ning millega muudetakse nõukogu direktiive 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 84/253/EMÜ (ELT L 157, 9.6.2006, lk 87).

([46]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 537/2014, mis käsitleb avaliku huvi üksuste kohustuslikku auditi erinõudeid ning millega tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2005/909/EÜ (ELT L 158, 27.5.2014, lk 77).

Artikkel 67

Ametisaladuse hoidmise nõuded

1. Liikmesriigid nõuavad, et kõik isikud, kes töötavad või on töötanud järelevalve tegijate ja artiklis 52 osutatud avaliku sektori asutuste heaks, ning nende järelevalve tegijate või asutuste nimel tegutsevad audiitorid ja eksperdid, oleksid kohustatud hoidma ametisaladust.

Ilma et see piiraks kriminaaluurimist ja vastutusele võtmist liidu ja liikmesriikide õiguse alusel ning artiklite 42 ja 43 kohaselt rahapesu andmebüroole teabe esitatamist, võivad esimeses lõigus osutatud isikud neile käesoleva direktiivi alusel ametikohustuste täitmisel teatavaks saanud konfidentsiaalset teavet avaldada üksnes kokkuvõttena või sellisel koondkujul, et konkreetseid kohustatud isikuid ei ole võimalik tuvastada.

2. Käesoleva artikli lõige 1 ei takista teabevahetust järgmiste asutuste vahel:

a) järelevalve tegijad kas ühes või mitmes liikmesriigis, sealhulgas AMLA, kui ta teeb järelevalvet, või käesoleva direktiivi artiklis 52 osutatud avaliku sektori asutused;

b) järelevalve tegijad ja käesoleva direktiivi artiklis 52 osutatud avaliku sektori asutused ning rahapesu andmebürood;

c) järelevalve tegijad ja käesoleva direktiivi artiklis 52 osutatud avaliku sektori asutused ning määruse (EL) 2024/1624 artikli 2 lõike 1 punkti 44 alapunktides c ja d osutatud pädevad asutused;

d) finantsjärelevalve tegijad ja asutused, kes teevad kas ühes või mitmes liikmesriigis järelevalvet krediidiasutuste ja finantseerimisasutuste üle vastavalt muudele liidu õigusaktidele, mis käsitlevad krediidiasutuste ja finantseerimisasutuste järelevalvet, sealhulgas EKP, kes tegutseb vastavalt määrusele (EL) nr 1024/2013.

Käesoleva lõike esimese lõigu punkti d kohaldamisel järgitakse teabevahetuse puhul lõikes 1 sätestatud ametisaladuse hoidmise nõudeid.

3. Kõik asutused või iseregulatsiooni organid, kes saavad lõike 2 kohaselt konfidentsiaalset teavet, kasutavad seda üksnes:

a) oma kohustuste täitmiseks vastavalt käesolevale direktiivile või muudele liidu õigusaktidele rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise ning krediidiasutuste ja finantseerimisasutuste usaldatavusnõuete kohase reguleerimise ja järelevalve, sealhulgas karistuste valdkonnas;

b) asutuse või iseregulatsiooni organi otsuse edasi kaebamiseks, sealhulgas kohtumenetluses;

c) kohtumenetluses, mis on algatatud vastavalt liidu õiguse erisätetele, mis on vastu võetud käesoleva direktiivi valdkonnas või krediidiasutuste ja finantseerimisasutuste usaldatavusnõuete kohase reguleerimise ja järelevalve valdkonnas.

Artikkel 68

Järelevalve tegijate teabevahetus omavahel ja muude asutustega

1. Välja arvatud määruse (EL) 2024/1624 artikli 70 lõikes 2 sätestatud juhtudel, lubavad liikmesriigid teabevahetust järgmiste isikute vahel:

a) järelevalve tegijad ja käesoleva direktiivi IV peatüki kohaselt iseregulatsiooni organite järele vaatavad avaliku sektori asutused, mis asuvad kas ühes ja samas liikmesriigis või erinevates liikmesriikides;

b) järelevalve tegijad ja asutused, kes vastutavad seaduse alusel oma vastavaid järelevalvefunktsioone täites finantsturgude järelevalve eest;

c) audiitorite üle järelevalve tegijad ja, kui see on asjakohane, käesoleva direktiivi IV peatüki kohaselt iseregulatsiooni organite järele vaatavad avaliku sektori asutused ning avaliku sektori asutused, kes teevad direktiivi 2006/43/EÜ artikli 32 ning määruse (EL) nr 537/2014 artikli 20 kohaselt järelevalvet vannutatud audiitorite ja audiitorühingute üle, sealhulgas eri liikmesriikide asutused.

Artikli 67 lõigetes 1 ja 3 sätestatud ametisaladuse hoidmise nõuded ei tohi takistada käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud teabevahetust.

Käesoleva lõike kohaselt vahetatavat konfidentsiaalset teavet kasutatakse ainult asjaomaste asutuste ülesannete täitmiseks ja kõnealuste ülesannete täitmisega konkreetselt seotud haldus- või kohtumenetluses. Igal juhul peavad saadud teabe suhtes kehtima ametisaladuse hoidmise nõuded, mis on vähemalt samaväärsed artikli 67 lõikes 1 osutatud nõuetega.

2. Liikmesriigid võivad lubada teatava teabe avalikustamist ka muudele riigiasutustele, kes õigusaktide kohaselt vastutavad finantsturgude järelevalve eest või on määratud täitma ülesandeid rahapesu, selle eelkuritegude või terrorismi rahastamise tõkestamise või uurimise valdkonnas. Artikli 67 lõigetes 1 ja 3 sätestatud ametisaladuse hoidmise nõuded ei tohi sellist avalikustamist takistada.

Käesoleva lõike kohaselt vahetatud konfidentsiaalset teavet võib kasutada üksnes asjaomaste asutuste õiguslike kohustuste täitmiseks. Isikute suhtes, kellel on juurdepääs sellisele teabele, kohaldatakse ametisaladuse hoidmise nõudeid, mis on vähemalt samaväärsed artikli 67 lõikes 1 osutatud nõuetega.

3. Liikmesriigid võivad lubada avalikustada teatavat teavet, mis on seotud järelevalvega selle üle, kuidas kohustatud isikud täidavad määrust (EL) 2024/1624 oma liikmesriigi parlamentaarsetele uurimiskomisjonidele, kontrollikodadele ja muudele uurimise eest vastutavatele isikutele järgmistel tingimustel:

a) neil isikutel on riigisisese õiguse kohaselt selge volitus uurida nende järelevalve tegijate või asutuste tegevust, kes vastutavad sellist järelevalvet käsitlevate õigusaktide rakendamise eest;

b) teave on punktis a osutatud volituse täitmiseks rangelt vajalik;

c) nende isikute suhtes, kellel on teabele juurdepääs, kohaldatakse riigisisese õiguse kohaseid ametisaladuse hoidmise nõudeid, mis on vähemalt samaväärsed lõikes 1 osutatud nõuetega;

d) kui teave pärineb mõnest teisest liikmesriigist, avalikustatakse see üksnes teabe avaldanud järelevalve tegija sõnaselgel nõusolekul ja otstarveteks, milleks asjaomane järelevalve tegija on andnud nõusoleku.

Liikmesriigid võivad samuti lubada käesoleva lõike esimese lõigu kohaselt teabe avalikustamist ajutistele uurimiskomisjonidele, mille Euroopa Parlament on loonud vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 226 ning Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni otsuse 95/167/EÜ, Euratom, ESTÜ ([47]) artiklile 2, kui selline avalikustamine on vajalik kõnealuste komisjonide tegevuseks.

3. JAGU

Koostööosuunised

Artikkel 69

Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise alase koostöö suunised

AMLA avaldab koostöös Euroopa Keskpanga, Euroopa järelevalveasutuste, Europoli, Eurojusti ning Euroopa Prokuratuuriga hiljemalt 10. juuliks 2029 suunised alljärgneva kohta:

a) käesoleva peatüki 1. jao kohase rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega seotud koostöö tegemine pädevate asutuste vahel, käesoleva peatüki 2. jaos nimetatud asutustega ja keskregistripidajatega;

b) menetlused, mida muude liidu õigusaktide kohaselt kohustatud isikute järelevalve eest vastutavad pädevad asutused peavad kasutama, et võtta kõnealuste liidu õigusaktide kohaste ülesannete täitmisel arvesse rahapesu ja terrorismi rahastamisega seotud probleeme.

([47]) Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 19. aprilli 1995. aasta otsus 95/167/EÜ, Euratom, EST, Euroopa Parlamendi uurimisõiguse kasutamise üksikasjalike sätete kohta (EÜT L 113, 19.5.1995, lk 1).

VI PEATÜKK

ANDMEKAITSE

Artikkel 70

Teatavat liiki isikuandmete töötlemine

1. Niivõrd kui see on käesolevas direktiivis sätestatud eesmärkidel rangelt vajalik, võivad pädevad asutused töödelda määruse (EL) 2016/679 artikli 9 lõikes 1 osutatud isikuandmete eriliike ning nimetatud määruse artiklis 10 osutatud süütegude ja süüdimõistvate kohtuotsustega seotud isikuandmeid, kui järgitakse andmesubjekti õiguste ja vabadustega seotud asjakohaseid kaitsemeetmeid lisaks järgmistele kaitsemeetmetele:

a) selliseid andmeid võivad töödelda üksnes juhtumipõhiselt need pädevate asutuste töötajad, kes on selleks spetsiaalselt määratud ja keda on volitatud vastavaid ülesandeid täitma;

b) pädevate asutuste töötajad järgivad rangeid kutsealaseid konfidentsiaalsus- ja andmekaitsenõudeid ning on usaldusväärsed ja asjakohaselt kvalifitseeritud, sealhulgas seoses suurandmekogumite eetilise kasutamisega;

c) kehtestatakse tehnilised ja korralduslikud meetmed, et tagada andmete turvalisus, mis vastab rangetele tehnoloogiastandarditele.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kaitsemeetmeid kohaldatakse käesoleva direktiivi kohaldamisel ka määruse (EL) 2018/1725 artikli 10 lõikes 1 osutatud isikuandmete eriliikide ning nimetatud määruse artiklis 11 osutatud süüdimõistvate kohtuotsuste ja süütegudega seotud isikuandmete töötlemise suhtes liidu institutsioonide, organite või asutuste poolt.

VII PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 71

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artiklis 10 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates 9. juulist 2024.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 10 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 10 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kolme kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kolme kuu võrra.

Artikkel 72

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise komitee, mis on loodud määruse (EL) 2023/1113 artikli 34 alusel. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Artikkel 73

FIU-net-i haldamine üleminekuperioodil

Komisjon annab hiljemalt 10. juuliks 2027 FIU-net-i haldamise üle AMLA-le.

Üleandmise lõpetamiseni annab komisjon FIU-net-i toimimiseks ja liidus asuvate rahapesu andmebüroode vaheliseks teabevahetuseks vajalikku abi. Selleks korraldab komisjon regulaarselt liikmesriikide rahapesu andmebüroode esindajatest koosneva ELi rahapesu andmebüroode platvormi koosolekuid, et jälgida FIU-net-i toimimist.

Artikkel 74

Direktiivi (EL) 2015/849 muutmine

Direktiivi (EL) 2015/849 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 30 lõike 5 esimene ja teine lõik asendatakse järgmisega:

„5. Liikmesriigid tagavad, et tegelikult kasu saavaid omanikke käsitlev teave on igal juhul kättesaadav:

a) pädevatele asutustele ja rahapesu andmebüroodele ilma piiranguteta;

b) kohustatud isikutele kliendi suhtes rakendatavate hoolsusmeetmete raames kooskõlas II peatükiga;

c) igale isikule või organisatsioonile, kes suudab tõendada õigustatud huvi.

Esimese lõigu punktis c osutatud isikule või organisatsioonile peab olema kättesaadav teave vähemalt tegelikult kasu saava omaniku nime, sünnikuu ja -aasta, elukohariigi ja kodakondsuse ning kasu saamisega seotud huvi laadi ja ulatuse kohta.“

2) Artikli 31 lõike 4 esimene ja teine lõik asendatakse järgmisega:

„4. Liikmesriigid tagavad, et teave usaldusfondi või sellega sarnase õigusliku üksuse tegelikult kasu saavate omanike kohta on igal juhul kättesaadav:

a) pädevatele asutustele ja rahapesu andmebüroodele ilma piiranguteta;

b) kohustatud isikutele klientide suhtes rakendatavate hoolsusmeetmete raames kooskõlas II peatükiga;

c) igale füüsilisele või juriidilisele isikule, kes suudab tõendada, et tal on õigustatud huvi pääseda juurde tegelikult kasu saavaid omanikke käsitlevale teabele.

Esimese lõigu punktis c osutatud füüsilistele või juriidilistele isikutele kättesaadav teave sisaldab tegelikult kasu saava omaniku nime, sünnikuud ja -aastat, elukohariiki ja kodakondsust ning kasu saamisega seotud huvi laadi ja ulatust.“

Artikkel 75

Direktiivi (EL) 2019/1937 muutmine

Direktiivi (EL) 2019/1937 lisa II osa A jao punkti 2 lisatakse järgmine alapunkt:

„iii) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2024. aasta määrus (EL) 2024/1624, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist (ELT L, 2024/1624, 19.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1624/oj)“.

Artikkel 76

Läbivaatamine

Komisjon esitab hiljemalt 10. juuliks 2032 ja seejärel iga kolme aasta tagant Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva direktiivi rakendamise kohta.

Artikkel 77

Kehtetuks tunnistamine

Direktiiv (EL) 2015/849 tunnistatakse kehtetuks alates 10. juulist 2027.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile ja määrusele (EL) 2024/1624 ning neid loetakse vastavalt käesoleva direktiivi lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 78

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 10. juuliks 2027. Liikmesriigid edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Erandina esimesest lõigust jõustavad liikmesriigid artikli 74 järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 10. juuliks 2025, artiklite 11, 12, 13 ja 15 järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 10. juuliks 2026 ning artikli 18 järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 10. juuliks 2029. Liikmesriigid edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid võtavad vastu käesolevas lõikes osutatud normid, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste riigisiseste normide teksti.

Artikkel 79

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 80

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 31. mai 2024

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
eesistuja	*eesistuja*
R. METSOLA	H. LAHBIB

LISA

Vastavustabel

Direktiiv (EL) 2015/849	Käesolev direktiiv	Määrus (EL) 2024/1624
Artikli 1 lõige 1	—	—
Artikli 1 lõige 2	—	—
Artikli 1 lõige 3	—	Artikli 2 lõike 1 punkt 1
Artikli 1 lõige 4	—	Artikli 2 lõike 1 punkt 1
Artikli 1 lõige 5	—	Artikli 2 lõike 1 punkt 2
Artikli 1 lõige 6	—	Artikli 2 lõike 1 punktid 1 ja 2
Artikli 2 lõige 1	—	Artikkel 3
Artikli 2 lõige 2	—	Artikkel 4
Artikli 2 lõige 3	—	Artikli 6 lõige 1
Artikli 2 lõige 4	—	Artikli 6 lõige 2
Artikli 2 lõige 5	—	Artikli 6 lõige 3
Artikli 2 lõige 6	—	Artikli 6 lõige 4
Artikli 2 lõige 7	—	Artikli 6 lõige 5
Artikli 2 lõige 8	—	Artikkel 7
Artikli 2 lõige 9	—	Artikli 4 lõige 3 ja artikli 6 lõige 6
Artikli 3 punkt 1	—	Artikli 2 lõike 1 punkt 5
Artikli 3 punkt 2	—	Artikli 2 lõike 1 punkt 6
Artikli 3 punkt 3	—	Artikli 2 lõike 1 punkt 4
Artikli 3 punkt 4	—	Artikli 2 lõike 1 punkt 3
Artikli 3 punkt 5	—	Artikli 2 lõike 1 punkt 47
Artikli 3 punkt 6	—	Artikli 2 lõike 1 punkt 28
Artikli 3 punkti 6 alapunkt a	—	Artiklid 51–55
Artikli 3 punkti 6 alapunkt b	—	Artikkel 58
Artikli 3 punkti 6 alapunkt c	—	Artikkel 57
Artikli 3 punkt 7	—	Artikli 2 lõike 1 punkt 11
Artikli 3 punkt 8	—	Artikli 2 lõike 1 punkt 22
Artikli 3 punkt 9	—	Artikli 2 lõike 1 punkt 34 ja artikli 2 lõige 2
Artikli 3 punkt 10	—	Artikli 2 lõike 1 punkt 35 ja artikli 2 lõige 5

Direktiiv (EL) 2015/849	Käesolev direktiiv	Määrus (EL) 2024/1624
Artikli 3 punkt 11	—	Artikli 2 lõike 1 punkt 36
Artikli 3 punkt 12	—	Artikli 2 lõike 1 punkt 40
Artikli 3 punkt 13	—	Artikli 2 lõike 1 punkt 19
Artikli 3 punkt 14	—	Artikli 2 lõike 1 punkt 12
Artikli 3 punkt 15	—	Artikli 2 lõike 1 punkt 41
Artikli 3 punkt 16	—	Artikli 2 lõike 1 punkt 17
Artikli 3 punkt 17	—	Artikli 2 lõike 1 punkt 23
Artikli 3 punkt 18	—	Artikli 2 lõike 1 punkt 7
Artikli 3 punkt 19	—	—
Artikkel 4	Artikkel 3	—
Artikkel 5	—	—
Artikkel 6	Artikkel 7	—
Artikkel 7	Artikkel 8	—
Artikli 8 lõige 1	—	Artikli 10 lõige 1
Artikli 8 lõige 2	—	Artikli 10 lõiked 2 ja 3
Artikli 8 lõige 3	—	Artikli 9 lõige 1
Artikli 8 lõige 4	—	Artikli 9 lõige 2
Artikli 8 lõige 5	—	Artikli 9 lõiked 2 ja 3
Artikkel 9	—	Artikkel 29
Artikli 10 lõige 1	—	Artikli 79 lõige 1
Artikli 10 lõige 2	—	Artikli 79 lõige 3
Artikkel 11	—	Artikli 19 lõiked 1, 2 ja 5
Artikkel 12	—	Artikli 19 lõige 7 ja artikli 79 lõige 2
Artikli 13 lõige 1	—	Artikli 20 lõige 1
Artikli 13 lõige 2	—	Artikli 20 lõige 2
Artikli 13 lõige 3	—	Artikli 20 lõige 2
Artikli 13 lõige 4	—	Artikli 20 lõige 4
Artikli 13 lõige 5	—	Artikkel 47
Artikli 13 lõige 6	—	Artikli 22 lõige 4
Artikli 14 lõige 1	—	Artikli 23 lõiked 1 ja 4
Artikli 14 lõige 2	—	Artikli 23 lõige 2

Direktiiv (EL) 2015/849	Käesolev direktiiv	Määrus (EL) 2024/1624
Artikli 14 lõige 3	—	Artikli 23 lõige 3
Artikli 14 lõige 4	—	Artikli 21 lõiked 1 ja 2
Artikli 14 lõige 5	—	Artikli 26 lõiked 2 ja 3
Artikkel 15	—	Artikli 20 lõike 2 teine lõik ja artikkel 33
Artikkel 16	—	Artikli 33 lõiked 1 ja 8
Artikkel 17	—	—
Artikli 18 lõige 1	—	Artikli 34 lõige 1
Artikli 18 lõige 2	—	Artikli 34 lõige 2
Artikli 18 lõige 3	—	Artikli 34 lõige 3
Artikli 18 lõige 4	—	—
Artikli 18a lõige 1	—	Artikli 29 lõige 4
Artikli 18a lõige 2	—	Artikli 29 lõiked 5 ja 6 ja artikli 35 punkt a
Artikli 18a lõige 3	—	Artikli 29 lõiked 5 ja 6 ja artikli 35 punkt b
Artikli 18a lõige 4	—	—
Artikli 18a lõige 5	—	Artikli 29 lõige 6
Artikkel 19	—	Artikkel 36
Artikkel 20	—	Artikli 9 lõige 2, artikli 20 lõige 1 ja artikli 42 lõige 1
Artikli 20 punkt a	—	Artikli 9 lõike 2 punkti a alapunkt iii ja artikli 20 lõike 1 punkt g
Artikli 20 punkt b	—	Artikli 42 lõige 1
Artikkel 20a	—	Artikkel 43
Artikkel 21	—	Artikkel 44
Artikkel 22	—	Artikkel 45
Artikkel 23	—	Artikkel 46
Artikkel 24	—	Artikkel 39
Artikkel 25	—	Artikli 48 lõige 1
Artikkel 26	—	Artikkel 48
Artikkel 27	—	Artikkel 49
Artikkel 28	—	Artikli 48 lõige 3
Artikkel 29	—	—

Direktiiv (EL) 2015/849	Käesolev direktiiv	Määrus (EL) 2024/1624
Artikli 30 lõige 1	—	Artikli 63 lõige 1, lõike 2 teine lõik ja lõige 4 ning artikkel 68
Artikli 30 lõige 2	—	Artikli 63 lõige 5
Artikli 30 lõige 3	Artikli 10 lõige 1	—
Artikli 30 lõige 4	Artikli 10 lõiked 7 ja 10	Artikkel 24
Artikli 30 lõike 5 esimene lõik	Artikkel 11 ja artikli 12 lõige 2	—
Artikli 30 lõike 5 teine lõige	Artikli 12 lõige 1	—
Artikli 30 lõike 5 kolmas lõik	—	—
Artikli 30 lõige 5a	Artikli 11 lõige 4 ja artikli 13 lõige 12	—
Artikli 30 lõige 6	Artikli 11 lõiked 1, 2 ja 3	—
Artikli 30 lõige 7	Artikli 61 lõige 2	—
Artikli 30 lõige 8	—	Artikli 22 lõige 7
Artikli 30 lõige 9	Artikkel 15	—
Artikli 30 lõige 10	Artikli 10 lõiked 19 ja 20	—
Artikli 31 lõige 1	—	Artikkel 58, artikli 64 lõige 1 ja artikkel 68
Artikli 31 lõige 2	—	Artikli 64 lõige 3
Artikli 31 lõige 3	—	Artikli 64 lõige 5
Artikli 31 lõige 3a	Artikli 10 lõiked 1, 2 ja 3	Artikkel 67
Artikli 31 lõike 4 esimene lõik	Artikkel 11 ja artikli 12 lõige 2	—
Artikli 31 lõike 4 teine lõik	Artikli 12 lõige 1	—
Artikli 31 lõike 4 kolmas lõik	—	—
Artikli 31 lõike 4 neljas lõik	Artikli 11 lõige 2	—
Artikli 31 lõige 4a	Artikli 11 lõige 4 ja artikli 13 lõige 12	—
Artikli 31 lõige 5	Artikli 10 lõiked 7 ja 10	Artikkel 24
Artikli 31 lõige 6	—	Artikli 22 lõige 7
Artikli 31 lõige 7	Artikli 61 lõige 2	—
Artikli 31 lõige 7a	Artikkel 15	—
Artikli 31 lõige 9	Artikli 10 lõiked 19 ja 20	—
Artikli 31 lõige 10	—	Artikli 58 lõige 4
Artikkel 31a	Artikli 17 lõige 1	—
Artikli 32 lõige 1	Artikli 19 lõige 1	—

Direktiiv (EL) 2015/849	Käesolev direktiiv	Määrus (EL) 2024/1624
Artikli 32 lõige 2	Artikli 62 lõige 1	—
Artikli 32 lõige 3	Artikli 19 lõige 2, lõike 3 esimene lõik, lõige 4 ja lõige 5	—
Artikli 32 lõige 4	Artikli 21 lõige 1 ja artikli 22 lõike 1 esimene lõik	—
Artikli 32 lõige 5	Artikli 22 lõike 1 teine lõik	—
Artikli 32 lõige 6	Artikli 22 lõige 2	—
Artikli 32 lõige 7	Artikli 24 lõige 1	—
Artikli 32 lõige 8	Artikli 19 lõike 3 teine lõik	—
Artikli 32 lõige 9	Artikli 21 lõige 4	—
Artikli 32a lõige 1	Artikli 16 lõige 1	—
Artikli 32a lõige 2	Artikli 16 lõige 2	—
Artikli 32a lõige 3	Artikli 16 lõige 3	—
Artikli 32a lõige 4	Artikli 16 lõige 5	—
Artikkel 32b	Artikkel 18	—
Artikli 33 lõige 1	—	Artikli 69 lõige 1
Artikli 33 lõige 2	—	Artikli 69 lõige 6
Artikli 34 lõige 1	—	Artikli 70 lõige 1
Artikli 34 lõige 2	—	Artikli 70 lõige 2
Artikli 34 lõige 3	Artikli 40 lõige 5	—
Artikkel 35	—	Artikkel 71
Artikkel 36	Artikkel 42	—
Artikkel 37	—	Artikkel 72
Artikkel 38	Artikkel 60	Artikli 11 lõike 2 neljas lõik ja lõige 4, artikkel 14 ja artikli 69 lõige 7
Artikkel 39	—	Artikkel 73
Artikkel 40	—	Artikkel 77
Artikkel 41	Artikkel 70	Artikkel 76
Artikkel 42	—	Artikkel 78
Artikkel 43	—	—
Artikli 44 lõige 1	Artikli 9 lõige 1	—
Artikli 44 lõige 2	Artikli 9 lõige 2	—

Direktiiv (EL) 2015/849	Käesolev direktiiv	Määrus (EL) 2024/1624
Artikli 44 lõige 3	—	—
Artikli 44 lõige 4	Artikli 9 lõiked 3 ja 6	—
Artikli 45 lõige 1	—	Artikli 16 lõige 1
Artikli 45 lõige 2	—	Artikli 8 lõiked 3, 4 ja 5
Artikli 45 lõige 3	—	Artikli 17 lõige 1
Artikli 45 lõige 4	Artikkel 48	—
Artikli 45 lõige 5	—	Artikli 17 lõige 2
Artikli 45 lõige 6	—	Artikli 17 lõige 3
Artikli 45 lõige 7	—	Artikli 17 lõige 4
Artikli 45 lõige 8	—	Artikli 16 lõige 3
Artikli 45 lõige 9	Artikli 41 lõige 1	—
Artikli 45 lõige 10	Artikli 41 lõige 2	—
Artikli 45 lõige 11	Artikli 41 lõige 3	—
Artikli 46 lõige 1	—	Artiklid 12 ja 15
Artikli 46 lõige 2	Artikli 39 lõige 2	—
Artikli 46 lõige 3	Artikli 28 lõige 1	—
Artikli 46 lõige 4	—	Artikli 11 lõige 1
Artikli 47 lõige 1	Artikli 4 lõiked 1 ja 2	—
Artikli 47 lõige 2	Artikli 6 lõige 1	—
Artikli 47 lõige 3	Artikli 6 lõige 2	—
Artikli 48 lõige 1	Artikli 37 lõige 1	—
Artikli 48 lõige 1a	Artikli 37 lõige 5 ja artikli 62 lõige 1	—
Artikli 48 lõige 2	Artikli 37 lõiked 2 ja 6	—
Artikli 48 lõige 3	Artikli 37 lõige 7	—
Artikli 48 lõige 4	Artikli 37 lõike 1 esimene lõik, artikkel 46 ja artikli 54 lõige 4	—
Artikli 48 lõige 5	Artikli 46 lõiked 2 ja 3 ning artikkel 47	—
Artikli 48 lõige 6	Artikli 40 lõige 1	—
Artikli 48 lõige 7	Artikli 40 lõige 2	—
Artikli 48 lõige 8	Artikli 40 lõige 4	—
Artikli 48 lõige 9	Artikli 37 lõige 3	—

Direktiiv (EL) 2015/849	Käesolev direktiiv	Määrus (EL) 2024/1624
Artikli 48 lõige 10	Artikli 40 lõige 3	—
Artikkel 49	Artikli 61 lõige 1	—
Artikkel 50	Artikkel 63	—
Artikkel 50a	Artikli 61 lõige 3	—
Artikkel 51	—	—
Artikkel 52	Artikkel 29	—
Artikkel 53	Artikkel 31	—
Artikkel 54	Artikkel 33	—
Artikkel 55	Artikkel 34	—
Artikkel 56	Artikli 30 lõiked 2 ja 3	—
Artikkel 57	Artikkel 35	—
Artikli 57a lõige 1	Artikli 67 lõige 1	—
Artikli 57a lõige 2	Artikli 67 lõige 2	—
Artikli 57a lõige 3	Artikli 67 lõige 3	—
Artikli 57a lõige 4	Artikkel 44, artikli 46 lõige 1 ning artikli 47 lõige 1	—
Artikli 57a lõige 5	Artikkel 51	—
Artikkel 57b	Artikkel 68	—
Artikli 58 lõige 1	Artikli 53 lõige 1	—
Artikli 58 lõige 2	Artikli 53 lõiked 2 ja 3	—
Artikli 58 lõige 3	Artikli 53 lõige 4	—
Artikli 58 lõige 4	—	—
Artikli 58 lõige 5	Artikli 53 lõige 5	—
Artikli 59 lõige 1	Artikli 55 lõige 1	—
Artikli 59 lõige 2	Artikli 55 lõige 2 ja artikli 56 lõiked 2 ja 3	—
Artikli 59 lõige 3	Artikli 55 lõige 3	—
Artikli 59 lõige 4	Artikli 55 lõige 4	—
Artikli 60 lõige 1	Artikli 58 lõige 1, lõike 2 esimene lõik ja lõige 3	—
Artikli 60 lõige 2	Artikli 58 lõike 2 kolmas lõik	—
Artikli 60 lõige 3	Artikli 58 lõige 4	—
Artikli 60 lõige 4	Artikli 53 lõige 6	—

Direktiiv (EL) 2015/849	Käesolev direktiiv	Määrus (EL) 2024/1624
Artikli 60 lõige 5	Artikli 53 lõige 7	—
Artikli 60 lõige 6	Artikli 53 lõige 8	—
Artikkel 61	Artikkel 60	—
Artikli 62 lõige 1	Artikli 59 lõige 1	—
Artikli 62 lõige 2	Artikli 6 lõige 6	—
Artikli 62 lõige 3	Artikli 59 lõige 2	—
Artikkel 63	—	—
Artikkel 64	—	Artikkel 85
Artikkel 64a	Artikkel 72	Artikkel 86
Artikkel 65	—	—
Artikkel 66	—	—
Artikkel 67	—	—
Artikkel 68	—	—
Artikkel 69	—	—
I lisa	—	I lisa
II lisa	—	II lisa
III lisa	—	III lisa
IV lisa	—	—